תמצית דוחות כספיים

מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו 88' נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018 תוכן העניינים:

א. דו״ח הדירקטוריון וההנהלה 5
ב. הצהרה לגבי גילוי 64
ג. תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים 67

ד. דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע״מ 71
ה. ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני 141 ו. אינדקס ומילון מונחים 155

דוח הדירקטוריון וההנהלה

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

6

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה 12

1.1 מידע צופה פני עתיד 12

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו 12
1.3 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן 13
1.4 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם 14
1.5 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית 15
1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן 16
2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי 17
2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים 17

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר 18
2.3 ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף 21
2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים 27
2.5 חברות מוחזקות עיקריות 33
3. סקירת הסיכונים 34
התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם: 34
3.1 בסיכון אשראי 34
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:
סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים 35
תנועה בחובות פגומים 36

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד 38
חשיפות למדינות זרות 49
חשיפות למוסדות פיננסיים זרים 50
3.2 בסיכון שוק 51
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:
מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות 52
חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית 54
3.3 בסיכון נזילות ומימון 58
3.4 בסיכון תפעולי 60

3.5 בסיכונים אחרים 60

3.6 השפעת גורמי הסיכון 61
4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים 62
4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים 62
4.2 בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי 62
5. מידע נוסף 63
5.1 תרומות ופעילות קהילתית 63

5.2 נושאים נוספים 63

6 . נספחים לפרק ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם
6.1 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים
בהכנסות והוצאות ריבית 149

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

7

דוח הדירקטוריון וההנהלה

8

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

9

דוח הדירקטוריון וההנהלה

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן 13
ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק 14
פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים 18
היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים 19
ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית 19
פרטים אודות ההוצאות בגין הפסדי אשראי 19
התפתחות תיק ניירות ערך 21
התפתחות תיק האשראי 21
הרכב פיקדונות הציבור 22
התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים 22
יחס הלימות הון 23
נתונים אודות ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון 23
התפתחות ההון 23
הון רובד 2 25
יחס מינוף 25
פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות 28
פירוט הרווח הנקי מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות 28
תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית 29
תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית 30
תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי לפי תתי מגזרים 31
תמצית תוצאות הפעילות של מגזר גופיים מוסדיים 32
תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי 32
סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים 35
פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים 36
פרטים על הלוואות לדיור בפיגור 36
פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור 37
סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד 38
התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים 41
פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור 42
יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) 44
נתונים נוספים על יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) 45
פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) 46
נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים 46
התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים 46
חשיפה למדינות זרות 49
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים 50
אומדן ה- VaR 51
שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו 52
השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו 53
תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית 53
חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית 54
משך החיים הממוצע של הנכסים והתחייבויות 56
מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה 56
ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק 56
נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן 57
נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן 57
יחס כיסוי נזילות 58
פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך 59

10

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

דו“ח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2018

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 בנובמבר 2018, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר 2018. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2017. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2017.

11

דוח הדירקטוריון וההנהלה

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1. מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח- 1968.
תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.
מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.
ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:
מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.

שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.
האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.
הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2. תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג– 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.
הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א– 1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.
הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 20 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ, לפרטים אודות עידכון פרישת הרשת ראה בפרק שינויים עיקריים בתקופה המדווחת בדוחות הכספיים לשנת 2017. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.
לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.

12

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

1.3. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
30/09/2018 30/06/2018 31/03/2018 31/12/2017 30/09/2017 30/06/2017

מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
תשואת הרווח הנקי להון עצמי (1) % 15.5 %9.1 %9.2 %5.4 %6.2 %3.0
תשואת הרווח הכולל להון עצמי (1) % 14.5 %9.1 %8.8 %4.1 %6.4 %3.3
תשואה לנכסים ממוצעים % 0.95 % 0.55 % 0.58 % 0.33 % 0.37 % 0.17
יחס הון עצמי רובד 1 % 10.5 % 10.2 % 10.3 % 10.2 % 10.0 % 10.1
יחס המינוף %6.0 %5.7 %6.0 %5.7 %5.9 %5.5
יחס כיסוי הנזילות % 306 % 348 % 258 % 243 % 324 % 367
יחס הכנסות לנכסים ממוצעים % 1.11 % 0.97 % 1.05 % 0.93 % 0.92 % 0.91
יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות) %65.5 %73.7 %72.2 %84.2 %79.0 %82.3

מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור %0.49 %0.34 %0.46 %0.20 %0.30 %0.58
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור % 1.08 % 1.04 % 1.08 % 1.05 % 1.06 % 1.09
שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור ל-90 ימים או יותר מתוך
האשראי לציבור % 2.17 % 1.98 % 2.13 % 2.14 % 2.05 % 2.29
שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור %0.13 %0.34 %0.37 %0.38 %0.41 %0.43
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (1) 32.3 18.9 19.0 10.9 12.5 6.0
סך הרווח הכולל (1) 31.7 18.9 18.3 8.4 12.8 6.7

הכנסות ריבית, נטו 96.8 97.9 90.8 94.7 87.7 94.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי 12.1 8.4 11.0 4.8 7.2 13.9
הכנסות שאינן מריבית 54.4 33.2 49.8 30.0 34.4 29.0
מזה: עמלות 23.4 23.3 26.7 28.2 29.1 28.1
הוצאות תפעוליות ואחרות 99.1 96.3 101.5 105.0 96.4 101.5
מזה: משכורות והוצאות נלוות 45.7 42.4 46.1 45.5 43.3 44.5

רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
רווח בסיסי ומדולל 0.46 0.27 0.27 0.15 0.18 0.09

נתונים עיקריים מהמאזן לסוף שנת הדיווח
סך כל הנכסים 13,657.3 13,796.4 12,916.2 13,553.6 13,040.6 13,739.8
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,130.4 1,968.1 2,017.1 2,659.0 1,916.3 2,307.9
ניירות ערך 1,308.7 1,671.9 1,012.7 858.3 1,020.9 1,387.0
אשראי לציבור, נטו 9,895.5 9,829.1 9,542.7 9,670.7 9,749.5 9,668.8
סך כל ההתחייבויות 12,771.3 12,936.4 12,069.4 12,716.3 12,211.5 12,923.7
מזה: פיקדונות מבנקים 35.1 34.7 33.9 33.6 37.8 37.5
פיקדונות מהציבור 10,422.6 10,286.6 10,103.6 10,560.1 10,462.4 10,669.3
פיקדונות הממשלה (2) 325.0 512.6 49.9 34.9 147.0 546.1

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 1,620.7 1,726.5 1,713.2 1,872.2 1,366.2 1,445.6

הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי 886.0 860.0 846.8 837.3 829.1 816.1

נתונים נוספים:
מחיר מניה (בש״ח) 608.4 617.7 673.5 654.8 788.7 793.7
דיבידנד למניה (באגורות) 8.083 8.083 - 3.262 2.553 4.255
מספר עובדים 556 557 607 610 618 630

יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים % 0.71 % 0.74 % 0.71 % 0.66 % 0.70 % 0.63
יחס עמלות לנכסים ממוצעים % 0.17 % 0.18 % 0.20 % 0.22 % 0.22 % 0.20
(1) לפרטים אודות השפעות מיוחדות על הרווח לשנת 2018 ראה להלן בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.
(2) סווג מחדש

13

דוח הדירקטוריון וההנהלה

1.4. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים
בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא: סיכון מוביל - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.
סיכון מתפתח - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

להלן טבלה המרכזת את הסיכונים המתפתחים בבנק:

הסיכון תיאור הסיכון

סיכון רגולטורי השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות.

סיכון ציות הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, ודרישות בתחום הלבנת הון ומימון טרור.
סיכון סייבר אפשרות תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק.

סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה.

לפירוט נוסף אודות תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה עמוד 24 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017. במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים והמובילים בבנק.

14

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

1.5. תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות והמשך פיתוח האשראי הצרכני, התוכנית האסטרטגית עודכנה בחודש ספטמבר 2016 על-ידי דירקטוריון הבנק (להלן בדוח זה: ”התכנית“ או ”התכנית האסטרטגית“).

התוכנית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק. סביבה אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינוים טכנולוגים מואצים, שינויים רגולטורים (כגון חוק נתוני אשראי) ורפורמות מבניות מתוכננות. הבנק התאים את התוכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות
חדשות.

הבנק נערך לשינויים בסביבה התחרותית, כדוגמת החוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות והמשך התוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות.
בבסיסה של התכנית האסטרטגית, מתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים, אשר אינם מקבלים מענה למלוא הצרכים הפיננסים שלהם מהבנק העיקרי בו מתנהל חשבונם. הבנק חותר ליישום אסטרטגיה זו בין היתר באמצעות הנגשה של מוצרים ושירותים, בדגש על חיזוק פתרונות דיגיטליים וצמצום התלות הפיזית הקיימת ברכישת פתרונות ושירותים בנקאיים. האסטרטגיה מתבססת בין היתר על גיוס לקוחות למוצרים פיננסים ללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו“ש העיקרי של הלקוח.
התוכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין.
במסגרת הראיה הכוללת של נקודות המגע עם הלקוח ובכלל זה המוקדים, האינטרנט והסניפים עדכן הבנק את פרישת הסניפים באמצעות הרחבה ועיבוי של הפעילות בחלק מסניפי הבנק לצד צמצום של סניפים קיימים ולצד הקמת מוקדי מומחים כדוגמת מוקד משכנתאות ללקוחות פרטיים, מוקד ליועצי משכנתאות מוקד אשראי צרכני ומוקד פיקדונות. כחלק ממיקוד הבנק במכירת פתרונות בנקאיים משלימים ללקוחות כל הבנקים, המשיך הבנק להרחיב את פעילותו בתחום האשראי לדיור אשר עומד בליבת העסקים של הבנק. הבנק השיק פלטפורמה דיגיטלית לקבלת אישור עקרוני במשכנתא הן עבור לקוחות פרטיים והן באמצעות יועץ משכנתאות.
הבנק ממשיך במתן אשראי צרכני ללקוחות קיימים וללקוחות חדשים. בהתאם לכך הושק מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות. בכך הבנק נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים, תוך הרחבת הפיזור הגיאוגרפי של הבנק והגעה לקהל לקוחות נוסף.
הבנק התקשר עם חברת מאסטרכארד להנפקת כרטיסי חיוב נטענים בארץ והחל להנפיק כרטיסי חיוב, אשר בין היתר מאפשרים למעסיקים השונים בארץ לשלם לעובדיהם באמצעות טעינת כרטיס החיוב במשכורת.
תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP (ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופה פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש של התאגיד.
דירקטוריון הבנק עוקב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית באופן שוטף, ומוודא התאמתה להתפתחויות הרגולטוריות והמשקיות.
תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

15

דוח הדירקטוריון וההנהלה

1.6. אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

1. ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו-מיטב דש ברוקראז' בע"מ בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' בתמורה כוללת של 21 מיליוני ש"ח. בניכוי הוצאות שונות להשלמת העסקה, הבנק רשם בספריו רווח לפני מס בגין העסקה בסך של כ-15 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

2. ביום 21 בפברואר 2018 הושלמה עסקת מכירת של %50 מזכויות הבנק בתיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 600 מיליון ש"ח בין הבנק ובין גופים מוסדיים מקבוצת כלל ביטוח ("הרוכשת"). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו. הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 10.7 מיליוני ש"ח.

3. ביום 27 במרץ, 2018, ובהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק, שלח יו"ר הדירקטוריון מכתב לדירקטוריון בנק דקסיה
ישראל בע"מ (להלן: "בנק דקסיה") שבו הודיע דירקטוריון הבנק את רצונו להיכנס עם דירקטוריון בנק דקסיה בזמן הקרוב לתהליך של בחינה ומו"מ ביחס לביצוע רכישה ע"י בנק ירושלים של %100 ממניות בנק דקסיה ולאחר מכן מיזוגו עם בנק ירושלים (להלן: "העסקה"). ביום 28 באוגוסט 2018 הגיש הבנק לדירקטוריון בנק דקסיה הצעה בלתי מחייבת למיזוג עם בנק דקסיה. ביום 12 בספטמבר 2018 ובהמשך לדיווח בנק דקסיה על קבלת הצעת בנק דיסקונט לרכישת מלוא הונו המונפק של בנק דקסיה, התקבל בידי הבנק מכתב חתום על ידי יו"ר בנק דקסיה, לפיו בנק דקסיה אינו רואה מקום להמשיך ולדון בהצעת הבנק.
ביום 7 בנובמבר 2018 שיגר הבנק פנייה לדירקטוריון בנק דקסיה, ובפנייתו הציג הצעה משופרת למיזוג (בדרך של
"מיזוג משולש הפכי") בין הבנק לבין בנק דקסיה. במסגרת הפנייה האמורה הציע הבנק, בין היתר, כי הצדדים יפגשו וידונו בהצעה המשופרת על מנת שזו תוכל להתגבש לכלל הסכם מחייב שיאושר על ידי האורגנים המתאימים (וכמובן הרשויות המוסמכות), לטובת כלל הצדדים הרלבנטיים, וביקש לקחת חלק בכל מהלך למכירת בנק דקסיה, הכל
כמובע בפנייה.

יום 14 בנובמבר 2018, התקבל בידי הבנק מכתב מטעם דירקטוריון בנק דקסיה, לפיו בנק דקסיה דן בהצעת הבנק
והחליט, בהתבסס, בין היתר, על חוות דעת כלכליות, כי הצעת הבנק נחותה מההצעה המוצעת לבעלי המניות על ידי קבוצת דיסקונט ובכלל זה התמורה שעל פי הצעת הבנק נמוכה משמעותית מההצעה הנ"ל, וכי היא מעוררת קשיים נוספים וכוללת תנאים וסייגים אחרים אשר אינם מקובלים על דירקטוריון בנק דקסיה. לנוכח כך הודיע דירקטוריון בנק דקסיה כי החליט לדחות את הצעת הבנק.
הבנק שוקל את צעדיו לנוכח האמור לעיל.
לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

4. בהמשך לדיווח מיום 18 בינואר 2018, לפיו החליט דירקטוריון הבנק להציע לבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, למכור את כל מניות הבנק בחברת הבורסה, ביום 27 באוגוסט 2018 הודיעה הבורסה לניירות ערך בתל אביב לבנק כי הושלמה עסקת המכירה של % 5.39 מהון המניות של חברת הבורסה אשר היו בבעלות הבנק.
תמורת המכירה הסתכמה בכ- 27 מיליוני ש"ח. הבנק רשם בגין המכירה רווח לפני מס בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2018 בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח.
5. ביום 7 במאי 2018 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor’s Maalot כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק 'ilA+ '
ואת תחזית הדירוג החיובית.

6. בתקופת הדוח חולקו דיבידנדים בסך 14.5 מיליוני ש"ח. בנוסף ביום 13 בספטמבר 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון שני לשנת 2018 בסך 5.7 מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה
1 ש"ח ע.נ שולם ביום 10 באוקטובר 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 27 בספטמבר 2018 (המועד הקובע).
7. ביום 31 באוקטובר 2018 נחתם הסכם בין הבנק לבין מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ על פיו, מכר הבנק %80 מתיק אשראי צרכני שסכומו הכולל כ – 180 מיליון ש"ח ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות (%20) נותרת בבעלות הבנק. הבנק ממשיך לתפעל את תיק ההלוואות באופן ולפי אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל אשראי צרכני עבור עצמו, לרבות את חלק תיק האשראי שנותר בבעלותו.
הבנק צפוי להכיר, באופן ישיר, ברווח של כ -5 מליון ש"ח (לפני מס) בדוחות לשנת 2018, בגין עסקה זו. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

16

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בסביבה הכלכלית

בחודש מרץ 2015 הוריד בנק ישראל את הריבית ב- % 0.15, לשיעור של %0.1 והיא נותרה ברמה זו עד סוף חודש ספטמבר 2018. כמו כן, ברבעון השלישי לשנת S&P ,2018 העלה את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של AA- , זהו הדירוג הגבוה ביותר שישראל זכתה לו מעולם. השפעת העלאת הדירוג כאמור לעיל על בנק ירושלים בתקופה
הנוכחית אינה מהותית.

מתחילת השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב-%1.1 (ספטמבר 2018 לעומת דצמבר 2017), ובשנים עשר החודשים האחרונים (ספטמבר 2018 לעומת ספטמבר 2017) עלה המדד ב-%1.2. שער השקל מול הדולר נחלש מתחילת שנת 2018 בשיעור של כ-%4.6 ומול האירו נחלש ב-%1.5.
בשלושת החודשים יוני - אוגוסט 2018 נמכרו כ- 5,630 דירות חדשות, עלייה של % 10.6 בהשוואה למספר הדירות החדשות שנמכרו בשלושת החודשים הקודמים (מרץ 2018 - מאי 2018).
ברבעון השלישי של שנת 2018 בוצעו במערכת הבנקאית הלוואות לדיור בסך 15.6 מיליארד ש"ח בדומה לרבעון הקודם. במגזר השקלי שיעור הריבית הממוצע עמד על %3.0 ובמגזר צמוד המדד על %3.3, זאת לעומת ריבית של %2.9 ו- %3.3 ברבעון הקודם בהתאמה (ירידה של כ- 0.1 נקודות האחוז במגזר השקלי וללא שינוי במגזר צמוד המדד). מתחילת שנת 2018 מדד ת"א 35 רשם עליה של כ- %8.8, מדד ת"א 125 רשם עליה של כ-%8.8. מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות רשם ירידה של כ-%0.8, מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות רשם עליה של כ-%0.3 (ריאלית) ומדד התל בונד 60 רשם עליה של כ-%1.4. המחזור היומי הממוצע במניות ובתעודות סל הסתכם ב-1.8 מיליארד שקלים, עליה של כ- % 58.5 לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתחילת השנה הסתכמו הנפקות והקצאות של מניות על ידי חברות ישראליות בארץ ובחו"ל בכ- 7.0 מיליארד שקלים, ירידה של כ-% 31.0 לעומת התקופה המקבילה אשתקד.
שיעור האבטלה בישראל בסוף הרבעון השלישי של 2018 עמד על %4.0, לעומת שיעור של %3.9 ברבעון הקודם. לאחר תקופה ארוכה יחסית של צמיחה כלכלית גלובלית שלוותה בעליות שערי הנכסים הפיננסיים והריאליים תוך כדי תנודתיות נמוכה מאוד בשוקי ההון, נראה שמגמת הצמיחה במחירי הנכסים נבלמת. בפרט, במהלך החודשים האחרונים עלתה התשואה לפדיון על אג"ח של ממשלת ארה"ב באופן חד יחסית, ונגרמו הפסדים למשקיעי אג"ח. החשיפות של בנק ירושלים לתרחישים אלו נמוכות באופן יחסי.
תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

17

דוח הדירקטוריון וההנהלה

2.2. התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב- 70.2 מיליוני ש"ח, לעומת 26.1 מיליוני ש"ח אשתקד– גידול של כ-% 169,
הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הושפע, בעיקר, מהכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 10.7 מיליוני ש"ח, מהכנסות ממכירת תיק הלקוחות העצמאיים והמוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' בסך 21.0 מיליוני ש"ח ומהכנסות ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בסך 27.0 מיליוני ש"ח לפרטים נוספים אודות השפעות אלו ראה לעיל בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.
תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה % 11.0, לעומת %4.3 בתקופה המקבילה אשתקד.
בנטרול ההכנסות לעיל ובנטרול השפעות הנגזרות שלהן, הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב- 30.9 מיליוני ש"ח ותשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה %4.9.
הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכם ב- 32.3 מיליוני ש"ח, לעומת 12.5 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הרווח לרבעון הושפע בעיקר מהכנסות ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בסך 27.0 מיליוני ש"ח.
תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע ברבעון השלישי של שנת 2018 הייתה % 15.5 לעומת %6.2 ברבעון המקביל
אשתקד.
בנטרול השפעת מכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכם ב- 13.2 מיליוני ש"ח ותשואת הרווח הנקי הייתה %6.3.

הכנסות והוצאות ריבית
בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב- 285.5 מיליוני ש"ח, לעומת 268.7 מיליוני ש"ח
בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-%6.
הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף האשראי, משיפור בניהול הנכסים והתחייבויות ומהשפעת השינוי במדד המחירים לצרכן.
ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב- 96.8 מיליוני ש"ח, לעומת 87.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל
אשתקד, גידול של כ-%10.
הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף האשראי ומשיפור בניהול הנכסים והתחייבויות.
התפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות
להלן פערי הריבית בין נכסים כספיים שהניבו הכנסות בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים:
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017 2018 2017
לא צמוד % 3.24 % 3.25 % 3.08 % 3.07
צמוד למדד (1) % 2.91 % 2.31 % 2.95 % 2.57
מט"ח וצמוד מט"ח (2) % 2.19 % 1.97 % 2.21 % 2.01

סך הכול פער הריבית % 3.06 %2.87 % 2.95 %2.82
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית % 3.19 % 2.91 % 3.10 % 2.92

להלן היקף הפעילות (3) והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום

פעילות 30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017 היקף תרומה להכנסות ריבית, נטו היקף פעילות תרומה להכנסות ריבית, נטו
ב-% ב-% במיליוני ש"ח ב-% ב-% במיליוני ש"ח
לא צמוד 67 68 66.2 64 71 61.9
צמוד (1) 25 24 23.0 27 21 18.8
מט"ח (2) 8 8 7.6 9 8 7.0
סך הכל 100 100 96.8 100 100 87.7

18

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום

פעילות 30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017 היקף תרומה להכנסות ריבית, נטו היקף פעילות תרומה להכנסות ריבית, נטו
ב-% ב-% במיליוני ש"ח ב-% ב-% במיליוני ש"ח
לא צמוד 66 67 192.1 63 67 178.4
צמוד (1) 25 25 71.4 27 25 67.8
מט"ח (2) 9 8 22.0 10 8 22.5
סך הכל 100 100 285.5 100 100 268.7

(1) הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה
(2) הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.
(3) היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

להלן ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
לעומת שלושה חודשים שהסתיימו 30 בספטמבר 2017
גידול (קיטון) בגלל שינוי שינוי
כמות מחיר נטו
סך כל הכנסות הריבית 2.7 26.1 28.8
סך כל הוצאות הריבית 1.6 18.1 19.7

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
לעומת תשעה חודשים שהסתיימו 30 בספטמבר 2017
גידול (קיטון) בגלל שינוי שינוי נטו

כמות מחיר

סך כל הכנסות הריבית 4.2 42.0 46.2
סך כל הוצאות הריבית 3.5 25.9 29.4
לפירוט נוסף ראה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי.

הוצאות בגין הפסדי אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
במיליוני ש"ח 30/09/2018 30/06/2018 31/03/2018 31/12/2017 30/09/2017 30/06/2017 31/03/2017
הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי (0.9) 0.2 0.3 (0.9) 0.5 (0.3) 0.2
הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי 13.0 8.2 10.7 5.7 6.7 14.2 10.8
סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי 12.1 8.4 11.0 4.8 7.2 13.9 11.0

מזה: הוצאה בגין אשראי מסחר (0.7) 0.3 0.2 (1.0) 0.1 (0.8) (0.1)
הוצאה (הכנסה) בגין אשראי לדיור 1.0 (0.4) 0.3 0.0 0.9 (0.4) (1.8)
הוצאות בגין אשראי לאנשים פרטים 11.8 8.5 10.5 5.8 6.2 15.1 12.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור %0.49 %0.34 %0.46 %0.20 %0.30 %0.58 %0.46
מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור %0.16 (%0.01) %0.08 (%0.07) (%0.1) %0.07 %0.11
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי %0.37 %0.28 %0.35 %0.15 %0.22 %0.43 %0.35

למדדי איכות אשראי נוספים ראה פרק 1.2 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לעיל. לפרטים נוספים ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3 – סקירת הסיכונים וכן ביאורים 6 ו-13 לדוח הכספי.

19

דוח הדירקטוריון וההנהלה

הכנסות שאינן מריבית
הכנסות שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכמו ב- 137.4 מיליוני ש"ח, לעומת 99.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ-%38 הנובע בעיקר מהסיבות כדלהלן:
הכנסות מימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכמו ב- 34.4 מיליוני ש"ח לעומת 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהכנסות ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בסך 27.0 מיליוני ש"ח, מהכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 10.7 מיליוני ש"ח מנגד נרשמו הפסדים בסך 3.3 מיליוני ש"ח הנובעים מפעילות נוסטרו ונגזרי ALM לעומת הפסדים בסך 1.1 מש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. פרטים נוספים אודות מכירת תיק אשראי ומכירת מניות הבנק בחברת הבורסה ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן. העמלות בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכמו ב- 73.4 מיליוני ש"ח, לעומת 90.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-%19, הנובע בעיקרו מירידה בעמלות ניירות ערך בעקבות מכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז'. לפרטים נוספים אודות המכירה ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.
הכנסות אחרות בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכמו ב- 29.6 מיליוני ש"ח, לעומת 8.6 מיליוני ש"ח בתקופה
המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהכנסות ממכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז' בסך 21.0 מיליוני ש"ח. הכנסות שאינן מריבית ברבעון השלישי של 2018 הסתכמו ב- 54.4 מיליוני ש"ח, לעומת 34.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ-%58, הגידול נובע ומהכנסות ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בסך 27.0 מיליוני ש"ח, מנגד חל קיטון בעמלות ניירות ערך בעקבות מכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז'.

הוצאות

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכמו ב- 296.9 מיליוני ש"ח, לעומת 298.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע, בין היתר, מירידה בהיקף פעילות הברוקראז בעקבות מכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז'.
הוצאות השכר בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכמו ב- 134.2 מיליוני ש"ח לעומת 131.0 מיליוני ש"ח בתקופה
מקבילה אשתקד – גידול של כ-%2.
ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השלישי של 2018 הסתכמו ב- 99.1 מיליוני ש"ח, לעומת 96.5 מיליוני ש"ח בתקופה
המקבילה אשתקד – גידול של כ-%3.
הוצאות השכר ברבעון השלישי של 2018 הסתכמו ב- 45.7 מיליוני ש"ח לעומת 43.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד– גידול של כ-%6.

הפרשה למיסים

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של 2018 בסך של 24.3 מיליוני ש"ח. לעומת 11.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו % 25.7 לעומת % 30.0 בתקופה מקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של % 34.19. הקיטון נובע בעיקרו משיעור המס האפקטיבי בגין עסקת מכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2018 בהפסד בסך 1.3 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל אחר בסך של כ-1.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע בשל הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בתקופת הדוח בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים אודות הרווח הכולל האחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

לפרטים אודות קרן הונית שלילית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים של 2018 הסתכם בסך של 68.9 מיליוני ש"ח, לעומת 27.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
סך הכל הרווח הכולל ברבעון השלישי של 2018 הסתכם בסך של 31.7 מיליוני ש"ח, לעומת 13.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינויים מקורם בגידול ברווח הנקי כמוסבר לעיל.

20

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

2.3. המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות
סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2018, הסתכם ב- 13,657 מיליוני ש"ח, לעומת 13,554 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך
יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 בספטמבר 2018, הסתכמה ב- 3,439 מיליוני ש"ח, לעומת 3,517 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017, קיטון של כ-%2.
יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2018, הסתכמה ב- 2,130 מיליוני ש"ח, לעומת 2,659 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017, קיטון של כ-%20.
יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 ב- 1,309 מיליוני ש"ח, לעומת 858 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017,
גידול של %53.
הקיטון ביתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ומנגד הגידול ביתרת ניירות הערך נובע משינוי בתמהיל יתרות הנכסים הנזילים בהתאם לצרכי הבנק תוך התחשבות בדרישות הנזילות ובניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק.
להלן התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 (1) (2) יתרה ליום 30 בדצמבר 2017 תנועות שוטפות שערוך בספטמבר 2018 שינוי יתרות - %
ניירות ערך זמינים למכירה 523 298 9 830 %59
ניירות ערך למסחר 335 145 (1) 479 %43

858 443 8 1,309 53%

(1) כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.
(2) כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית והפרשי שער.

אשראי לציבור
להלן התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

פירעונות

יתרה ליום ביצועים ומכירות תיקים יתרה ליום שינוי
31 בדצמבר 2017 בתקופה (1) בתקופה (2)(1) 30 בספטמבר 2018 יתרות-%
אשראי לדיור 7,278 1,190 (1,054) 7,414 %2
אשראי צרכני סולו 1,041 535 (425) 1,151 %9
סך הכל אשראי לדיור וצרכני 8,319 1,725 (1,479) 8,565 %3
אשראי עסקי למעט נכסים מסחריים 817 350 (340) 827 %1
אשראי לרכישת נכסים מסחריים 438 71 (62) 447 %2
אחר 198 52 (87) 163 (%6)

סך הכל אשראי לציבור ברוטו 9,772 2,198 (1,968) 10,002 %2
הפרשה להפסדי אשראי (102) (107) %5
סך הכל אשראי לציבור נטו 9,670 9,895 %2
(1) לא כולל מיחזורים.
(2) כולל גם מכירת תיק אשראי בסך של כ-300 מיליוני ש“ח וכן צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער.

לפרטים נוספים, ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה בדוח על הסיכונים המוצג באתר האינטרנט של הבנק, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

21

דוח הדירקטוריון וההנהלה

פיקדונות הציבור

30 בספטמבר 2018 31 בדצמבר 2017 במיליוני ש״ח שינוי יתרות-%
פיקדונות של אנשים פרטיים (1) 8,249 8,321 (%1)
פיקדונות של גופים מוסדיים 662 727 (%9)
פיקדונות של תאגידים ואחרים 1,512 1,512 -
סה״כ פיקדונות הציבור 10,423 10,560 (%1)
(1) מזה סך של 2,480 מיליוני ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2017 – 2,500 מיליוני ש"ח).

ליום 30 בספטמבר 2018 כ-%79 מסך פקדונות הציבור הינם של משקי בית.
כ-%54 מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.
לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה ביאור 7 פיקדונות הציבור.
לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור
נכון ליום 30 בספטמבר 2018, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-9 אלפי לקוחות, לעומת כ-14 אלפי לקוחות בסוף שנת 2017. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 בספטמבר 2018 עומד על כ- 3.5 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-7.5 מיליארדי ש"ח בסוף שנת 2017. עיקר השינוי נובע ממכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז'. לפרטים נוספים ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

פיקדונות הממשלה (סעיף זה סווג מחדש לפרטים נוספים ראה ביאור 1 (7) לדוחות הכספיים)
יתרת פיקדונות הממשלה הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2018 בכ-325 מיליוני ש"ח (מזה 325 מיליוני ש"ח בגין פעילות השאלת ני"ע), לעומת כ-35 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017 (מזה 34 מיליוני ש"ח בגין פעילות השאלת ני"ע).
הבנק סיווג מחדש במאזן התמציתי המאוחד את מספרי ההשוואה לימים 30 בספטמבר, 2017 ו-31 בדצמבר, 2017 סך של 147.0 מיליוני ש"ח, ו- 34.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, מסעיף ניירות ערך שהושאלו לסעיף פיקדונות הממשלה.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
יתרה ליום

יתרה ליום (1) 30 בספטמבר 31 בדצמבר 2017 הנפקות פירעונות 2018 שינוי יתרות
במיליוני שקלים באחוזים
אגרות חוב 1,377 - (223) 1,154 (%16)
כתבי התחייבות נדחים 263 - (34) 229 (%11)
כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco (232 - 6 238 -

סך הכל כתבי התחייבות 1,872 - (251) 1,621 (%13)
(1) כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים
יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 ב-3.1 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.2 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 64 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017. (מזה כ-63 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות). יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 ב-5.8 מיליוני ש"ח (מסכום זה כ-1.2 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 66.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017 (מזה כ-63 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות). הקיטון היתרות נובע מקיטון בפעילות הברוקראז' בעקבות מכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז'. לפרטים נוספים ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

22

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

הון והלימות הון
להלן טבלה המציגה יחס הלימות הון:

30 בספטמבר 2018 31 בדצמבר 2017
במיליוני ש״ח
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים 864.2 822.9
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים - -
הון רובד 2, לאחר ניכויים 368.4 407.6
סך הכל הון כולל 1,232.6 1,230.5
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון
סיכון אשראי 7,397.5 7,286.2
סיכון שוק 42.6 42.8
סיכון תפעולי 815.0 768.5
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון 8,255.1 8,097.5

באחוזים

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון
יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון 10.5 10.2
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון 14.9 15.2
יחס הן עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע״י המפקח על הבנקים 9.9 9.9
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע״י המפקח על הבנקים 13.4 13.4

להלן נתונים אודות ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפוטטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):
השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 השפעה על יחס ההון הכולל
ליום ליום
תרחיש (1) 30 בספטמבר 2018 31 בדצמבר 2017 30 בספטמבר 2018 31 בדצמבר 2017
עלייה של %10 בהון העצמי 1.1 1.0 1.1 1.0
עלייה של %10 במכשירי הון רובד 2 - - 0.3 0.4
עלייה של %10 בנכסי הסיכון (1.0) (0.9) (1.4) (1.4)
(1) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

להלן התפתחות ההון בשנת 2018:
הון עצמי הון עצמי
הון עצמי רובד 1 רובד 2 הון כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 837.3 822.9 407.6 1,230.5
רווח נקי לתקופה* 70.2 70.2 - 70.2
דיבידנד ששולם (14.5) (14.5) - (14.5)
דיבידנד שהוכרז (5.7) (5.7) - (5.7)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס* (1.3) (1.3) - (1.3)
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2 - - (41.5) (41.5)
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2 - - 2.3 2.3
אחר - (7.4) - (7.4)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 886.0 864.2 368.4 1,232.6

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

23

דוח הדירקטוריון וההנהלה

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון.
ביום 30 במאי 2013, פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (הוראות ניהול בנקאי תקין 201 – 211).
בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:
לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים של %9 עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על %20 מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של %10 החל מיום 1 בינואר 2017.
לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של % 12.5 עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על %20 מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של % 13.5 החל מיום 1 בינואר 2017.
ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא %1 מיתרת ההלוואות לדיור עד ליום 1 בינואר 2017. על פי האמור יסתכם החישוב ליום 30 בספטמבר 2018 לסך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-%0.9 תוספת לדרישת ההון המזערי.
בהתאם להנחיות המפקח המצויינות לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי של הבנק ליום 30 בספטמבר 2018 עומד על %9.9. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוניו, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה להכין תכנית פעולה ליחסי הלימות הון ארוכי טווח הבנויים על מתווה עולה בו יחס הון רובד 1 יגיע לשיעור של % 10.5 בסוף שנת 2019.
כמו כן הנחה דירקטוריון הבנק את ההנהלה לא לרדת מיחס הון כולל של % 13.5 בסוף שנת 2019.
במסגרת תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP (לשנת 2018, שצפוי להסתיים בחודש ינואר 2019, דירקטוריון הבנק יבחן את יעדי ההון הנ"ל.
תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP (ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ- %90 מהפעילות. והינו בעל פרופיל סיכון נמוך, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ- %90 תיק האשראי של הבנק מובטח בבטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים. כמו כן בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון סיסטמי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתיאבון הסיכון וברצון הבנק לעמוד ביחסי ההון המזערי גם לאחר התממשות תרחישי קיצון, בראייה צופת פני עתיד והמביאה בחשבון את דרישות בנק ישראל.

24

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

הון רובד 2

30 בספטמבר 2018 31 בדצמבר 2017
במיליוני ש״ח
כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO * 237.4 234.9
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים 38.0 82.0
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי 93.0 90.7
סך-הכל הון רובד 2 368.4 407.6

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן

יחס מינוף

30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

הון רובד 1 864.2 815.7 822.9
סך חשיפות מאזניות 13,750.3 13,132.1 13,644.3
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות) 727.8 731.1 740.5
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים - 42.5 43.8
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1 (21.8) (13.4) (14.4)
סך החשיפות 14,456.3 13,892.3 14,414.2
יחס מינוף %6.0 %5.9 %5.7
יחס המינוף המזערי הנדרש ע״י המפקח על הבנקים %5.0 %5.0 %5.0

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.
בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-%5 על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה %20 או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-%6. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא %5.

25

דוח הדירקטוריון וההנהלה

מדיניות חלוקת דיבידנדים
ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת (”מדיניות חלוקת דיבידנד“), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 באפריל 2017 (מספר אסמכתא 2017-01-043638), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד %30 מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיהן (נכון למועד הדוח המיידי, % 10.5 יחס הון עצמי רובד 1 בסוף שנת 2019), ניתן יהיה לחלק דיבידנד בסכום של עד %50 מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק (לפרטים אודות מדיניות חלוקת הדיבידנד הקודמת של הבנק ראה ביאור 25א(ב) לדוח הכספי של הבנק לשנת 2016).

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ“ט– 1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.
מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.
מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון. המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית

האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

בתקופת הדוח חולקו דיבידנדים בסך 14.5 מיליוני ש"ח.
לאחר תאריך המאזן חולק דיבידנד נוסף אשר הוכרז ביום 13 בספטמבר 2018, בגין רווחי רבעון שני לשנת 2018 בסך 5.7 מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 10 באוקטובר 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 27 בספטמבר 2018 (המועד הקובע).

26

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

2.4. תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:
מגזר משקי הבית – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).
מגזר בנקאות פרטית – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני
ש"ח.

מגזר עסקי – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.
מגזר מוסדיים – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים. מגזר ניהול פיננסי – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו של הבנק ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. (כולל פעילויות מכירה ושירותי ניהול תיקי אשראי).
לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

27

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות:
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

נכסים התחייבות
2018 2017 שינוי 2018 2017 שינוי
מגזרים מיליוני ש״ח ב-% מיליוני ש״ח ב-%
משקי בית 8,576.1 8,348.7 3 6,602.9 6,621.0 -
בנקאות פרטית 8.4 9.7 (13) 1,569.3 1,620.8 (3)
עסקים קטנים וזעירים 819.7 943.8 (13) 842.6 943.5 (11)
עסקים בינוניים וגדולים (1) 365.1 507.2 (28) 645.1 528.6 22

גופים מוסדיים - 11.2 (100) 634.6 950.2 (33)
מגזר ניהול פיננסי 3448.0 3,763.5 (5) 2,058.5 2,043.7 1
סה״כ 13,217.3 13,584.1 (2) 12,353.0 12,707.8 (3)
(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות:
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

הרווח הנקי (הפסד) 2018 2017 שינוי
מגזרים מיליוני ש״ח
משקי בית (3.1) 12.0 (15.1)
בנקאות פרטית (1.8) (2.6) 0.8
עסקים קטנים וזעירים 11.5 15.8 (4.4)
עסקים בינוניים וגדולים (1) 8.8 7.5 1.3

גופים מוסדיים (4.9) (11.7) 6.8
מגזר ניהול פיננסי (2) 59.7 5.1 54.6
סכומים שלא הוקצו - - -
סה״כ 70.2 26.1 44.1

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את ההכנסות ממכירת פעילות הברוקראז', מניות הבורסה ותיקי המשכנתאות.

לפרטים בקשר עם שינויים ברווחיות המגזרים, ראה להלן בכל מגזר.

28

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

מגזר משקי בית
במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.
מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.
לפרטים נוספים אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור וסיכונים בתיק הלוואות לאנשים פרטיים שאינם לדיור, ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים.
להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר (במיליוני ש"ח):
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017

הלוואות סך הכל הלוואות סך הכל
לדיור אחר משקי בית לדיור אחר משקי בית
סך הכנסות ריבית, נטו 109.4 113.6 223.0 102.3 114.9 217.2
סך הכנסות שאינן מריבית 17.7 31.6 49.3 19.1 31.5 50.6
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי 0.3 31.0 31.3 (1.3) 34.5 33.2
הוצאות תפעוליות ואחרות 65.0 180.3 245.3 51.1 166.3 217.4
רווח נקי (הפסד) 43.8 (46.9) (3.1) 50.2 (38.2) 12.0

בתקופת הדוח נרשם במגזר זה הפסד בסך 3.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של 12.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
הירידה ברווחיות של תת מגזר הלוואות לדיור נובעת בעיקר מעלייה בהוצאות הישירות והעקיפות, בשל עליה בהיקף
הביצועים.

העליה בהפסד בתת מגזר אחר נובעת בעיקר בגידול בהוצאות המיוחסות לתת מגזר זה, בין היתר בגין עלויות השלמת עסקת מכירת תיק לקוחות ניירות ערך לבית ההשקעות מיטב דש.
הכנסות מגזר זה מהוות כ- %64 מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- %83 מהוצאות הבנק.

29

דוח הדירקטוריון וההנהלה

מגזר בנקאות פרטית
הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.
להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית (במיליוני ש"ח):
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017
הכנסות ריבית, נטו 3.6 3.3
הכנסות שאינן מריבית 3.5 4.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי - -
הוצאות תפעוליות ואחרות 9.8 11.4
הפסד (1.8) (2.6)

בתקופת הדוח נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 1.8 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 2.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מגזר זה מהוות כ- %2 מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- %3 מהוצאות הבנק.

30

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

מגזר עסקי
במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן ובאמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרוייקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרוייקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.
המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:
מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
מגזר עסקים בינוניים וגדולים* – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.
להלן תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לפי תתי מגזרים (במיליוני ש"ח):

מגזר עסקים קטנים וזעירים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017 בינוי בינוי

ונדל״ן אחר סך הכל ונדל״ן אחר סך הכל
סך הכנסות ריבית, נטו 15.7 2.6 18.3 18.1 1.7 19.8
סך הכנסות שאינן מריבית 11.9 6.4 18.3 12.5 8.0 20.5
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי 0.4 0.1 0.5 (1.8) - (1.8)
הוצאות תפעוליות ואחרות 13.3 6.4 19.7 11.6 8.0 19.6
רווח נקי 9.9 1.6 11.5 14.6 1.2 15.8

מגזר עסקים בינוניים וגדולים*
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 2017 בינוי בינוי

ונדל״ן אחר סך הכל ונדל״ן אחר סך הכל
סך הכנסות ריבית, נטו 8.1 0.5 8.6 9.1 0.1 9.2
סך הכנסות שאינן מריבית 7.0 2.8 9.8 7.8 0.4 8.2
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי (0.2) - (0.2) 0.7 - 0.7
הוצאות תפעוליות ואחרות 6.1 - 6.1 5.9 - 5.9
רווח נקי 6.5 2.3 8.8 7.2 0.3 7.5
* מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

בתקופת הדוח נרשם רווח נקי במגזר העסקי בכללותו בסך 20.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך 23.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
עיקר הקיטון ברווח נובע מריקברי שנרשם בתקופה מקבילה אשתקד.
הכנסות מגזר זה בכללותו מהוות כ- %13 מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה בכללותו מהוות כ- %9 מהוצאות הבנק.

31

דוח הדירקטוריון וההנהלה

מגזר גופים מוסדיים

במסגרת פעילות מגזר גופים מוסדיים, הבנק מספק שירותים בנקאיים לחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות
ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר (במיליוני ש"ח):
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017
הכנסות ריבית, נטו 1.5 1.4
הכנסות שאינן מריבית 0.3 15.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי - -
הוצאות תפעוליות ואחרות 8.7 33.6
הפסד (4.9) (11.7)

בתקופת הדוח נרשם במגזר זה הפסד בסך 4.9 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 11.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
בתקופת הדוח נרשם קיטון בהכנסות שאינן מריבית וכן קיטון בהוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר זה. ראה בפרק "אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן".
הכנסות מגזר זה מהוות כ-%1 מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-%3 מהוצאות הבנק.

מגזר ניהול פיננסי
הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:
ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
ניהול נכסים והתחייבויות.

ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.
פעילות מכירה ושירות ניהול תיקי אשראי.
להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר (במיליוני ש"ח):
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017
הכנסות ריבית, נטו 30.5 17.8
הכנסות שאינן מריבית 56.2 0.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.1) -
הוצאות תפעוליות ואחרות 7.3 10.8
רווח נקי 59.7 5.1

בתקופת הדוח נרשם במגזר זה רווח בסך 59.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 5.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.
עיקר הגידול ברווח נובע מהכנסות שנרשמו במגזר זה: הכנסות ממכירת תיק אשראי, הכנסות ממכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז' והכנסות ממכירת השקעה במניות הבורסה.
לפרטים ראה בפרק "אירועים מהותיים בתקופת הדוח".
הכנסות מגזר זה מהוות כ-%20 מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-%2 מהוצאות הבנק.

32

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

2.5. חברות מוחזקות עיקריות
במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

33

דוח הדירקטוריון וההנהלה

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017 ובדוח על הסיכונים לשנת 2017 על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוחות אלו.
הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם לתיאבון לסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול סיכונים יתקיימו הן בתוך קווי העסקים והן לרוחב הבנק בחתך של סוגי סיכון. סוגי המדיניות הספציפית לגבי כל סיכון שזוהה מבטאות גישה זו. לגבי כל סיכון צריכים להתקיים זיהוי, מדידה, הערכה, בקרה, הפחתה, ניטור ודיווח.
תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים הקשורים לבנק כך שלצד הסיכונים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק ונזילות ישנה התייחסות גם לסיכונים אחרים ובכללם: סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים טכנולוגיים וסיכוני סייבר, סיכונים משפטיים, סיכוני רגולציה סיכוני ציות, סיכוני מוניטין וסיכון אסטרטגי.
דירקטוריון הבנק קובע את התיאבון לסיכון שמגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף ואת רמת הסיכון שהוא מוכן לקבל או לשאת על עצמו במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון. כמו כן, הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ו/או איכותיות.
במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים בחומרת גורמי הסיכון ביחס לטבלה שפורסמה בדוח השנתי לשנת 2017.

3.1. סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.
פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:
מגזר משקי הבית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.
מגזר עיסקי, בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, נמצאים באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן.
סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-%90 מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאושרות מדי שנה על-ידי הדירקטוריון.
בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה על פי מדרג סמכויות שאושר על-ידי הדירקטוריון.
הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ולנהלים הרלוונטיים ועד למעקב ולבקרות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן בפיתוח כלים ממוחשבים שיסייעו בניהולו היעיל, כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.
לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:
סיכון ריכוזיות לווים – סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.
במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על-ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לווים. הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

34

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

סיכון ריכוזיות ענפי משק – סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.
לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים – "פארי פסו".
כמו כן, הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.
הבנק עומד ומנהל מעקב שוטף אחר עמידה במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.
סיכון ריכוזיות גיאוגרפית – סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או
בטחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.
עיקר הריכוזיות בבנק הינו במרכז הארץ ובירושלים רבתי.
סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.
לבנק פעילות רחבה יחסית עם לקוחות המגזר החרדי והערבי.
הבנק בוחן חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזר מסויים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים
הרבעוני.

במהלך התקופה המדווחת לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של תיק האשראי.
למידע נוסף ופירוט לגבי התפתחויות שחלו בתיק האשראי ומדדים איכותיים המאפיינים את התיק ניתן לראות בהמשך לפרק זה וכן בדוח על הסיכונים.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים במיליוני ש“ח:

יתרת סיכון אשראי (3) ליום

30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017 31 בדצמבר 2017
חוץ חוץ חוץ
מאזני מאזני כולל מאזני מאזני כולל מאזני מאזני כולל

(1)
1. סיכון אשראי בעייתי
סיכון אשראי פגום 27.1 0.1 27.2 41.5 4.1 45.6 41.2 2.8 44.0
סיכון אשראי נחות 16.9 0.8 17.7 16.2 0.5 16.7 15.5 0.9 16.4
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת (2) 176.6 - 176.6 151.7 - 151.7 160.1 - 160.1
סך הכל סיכון אשראי בעייתי* 220.6 0.9 221.5 209.4 4.6 214.0 216.8 3.7 220.5
* מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום
או יותר (בעיקר דיור) (4) 183.2 - 183.2 156.6 - 156.6 165.0 - 165.0

2. נכסים שאינם מבצעים:
חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית (4) 17.1 0.1 17.2 30.4 4.1 34.5 30.3 2.8 33.1

סך הכל נכסים שאינם מבצעים 17.1 0.1 17.2 30.4 4.1 34.5 30.3 2.8 33.1
(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(2) לרבות בגין הלוואות שבגינן הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90
יום או יותר.

(3) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
(4) לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגינן נעשית על בסיס מזומן.

35

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים במיליוני ש“ח:
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה 41.2 45.9
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה 5.1 14.5
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום (17.2) (6.3)
מחיקות חשבונאיות (1.0) (2.5)
גבייה על בסיס מזומן (1.0) (10.1)

אחר - -

יתרת חובות פגומים ליום 30 בספטמבר 27.1 41.5

יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעיתיים ביום 30 בספטמבר 2018 עומדת על כ- 16.7 מיליוני ש"ח, לעומת 19.3
מיליוני ש"ח בתום שנת 2017.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 ב-9.2 מיליוני ש"ח, לעומת 10.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017.

להלן פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 במיליוני ש“ח:

30 בספטמבר 2018

עומק הפיגור (מיליוני ש״ח)
בפיגור של 90 ימים או יותר

בפיגור מעל 6 מעל 15 יתרות בגין
של 30 90 ימים חודשים חודשים סך הכל הלוואות

ועד 89 ועד 6 עד 15 עד 33 מעל 33 מעל 90 בפיגור (3) ימים חודשים חודשים חודשים חודשים ימים שמוחזרו סך הכל
סכום הפיגור (1) 0.7 3.3 2.5 7.4 7.8 21.0 - 21.7

מזה: יתרת ההפרשה לריבית - - - 0.2 1.8 2.0 - 2.0

יתרת חוב רשומה (2) 33.3 91.8 42.4 18.3 8.6 161.1 7.9 202.3

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי - - 4.9 6.0 6.2 17.1 0.6 17.7
יתרת חוב נטו 33.3 91.8 37.5 12.3 2.4 144.0 7.3 184.6
(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונן, ללא ויתור על ההכנסה.

36

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי
בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. הבנק נוהג לאמוד, להעריך ולעדכן את גובה ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף, בהתאם לניסיון העבר, ניתוח מצבם של הלווים הנבחנים באופן פרטני, וכן בהתאם לתחזיות כלכליות והערכות לגבי השווקים והסקטורים העסקיים השונים. ההפרשה להפסדי אשראי בהתייחס לתיק האשראי נחלקת להפרשה פרטנית ולהפרשה קבוצתית.
הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדוח הסתכמו ב- 31.5 מיליון ש"ח, המהווה שיעור של כ-%0.4 מתיק האשראי לציבור, השיעור הושפע ממספר גורמים עיקריים:
אשראי פרטי אחר – יתרת ההפרשה לסוף הרבעון בסך 58.0 מיליוני ש"ח המהווה %54 מסך ההפרשה להפסדי אשראי. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה בסך 30.8 מיליוני ש"ח הנובעת בעיקרה ממחיקות חשבונאיות נטו באשראי לאנשים פרטיים בסך 26.0 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד 30.0 מיליוני ש"ח) הנרשמות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. הקיטון נובע משיפור תהליכי גבייה. לפרטים נוספים, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור.

אשראי לדיור – הפרשה בסך 43.2 מיליוני ש"ח המהווה %41 מסך ההפרשה להפסדי אשראי. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה בסך 0.9 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה בסך 1.3 מיליוני ש"ח) לפרטים נוספים, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק הלוואות לדיור.
אשראי מסחרי - הפרשה בסך 5.5 מיליוני ש"ח המהווה %5 מסך ההפרשה להפסדי אשראי. בתקופת הדוח נרשמה הכנסה בסך 0.2 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה בסך 0.8 מיליוני ש"ח).

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

30 בספטמבר 30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור % 0.17 % 0.31 % 0.31

שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור % 1.83 % 1.59 % 1.69

שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור % 1.07 % 1.06 % 1.04
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו
צובר הכנסות ריבית % 624 % 343 % 336

שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו
צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר %53 %56 %52

שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור % 1.87 % 1.81 % 1.87

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור %0.41 %0.44 %0.38

שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת %0.36 %0.41 %0.38

שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור %33.4 %38.3 %36.8

לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים.

37

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (מאוחד)

במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2018

סיכון אשראי כולל (1) חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)
(4)
הפסדי אשראי
הוצאות יתרת

דירוג מזה בגין מחיקות הפרשה

סך הכל אשראי ביצוע (7) בעייתי (5) סך הכל חובות (2) בעייתי (5) פגום הפסדי אשראי נטו חשבונאיות אשראי להפסדי
ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי (6) 1,831.3 1,821.5 9.8 1,831.3 827.0 9.8 9.0 (1.0) - 4.0

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן 466.3 458.1 8.2 466.3 446.5 8.2 3.7 0.6 - 3.3

שירותים פיננסיים 138.9 138.9 - 138.3 78.2 - - - (0.1) 0.2

אחרים 27.2 27.2 - 13.3 5.9 - - 0.2 0.2 0.1

סך הכל מסחרי 2,463.7 2,445.7 18.0 2,449.2 1,357.6 18.0 12.7 (0.2) 0.1 7.6
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור 8,019.5 7,621.4 169.0 8,019.5 7,413.6 169.0 1.5 0.9 0.6 43.7

אנשים פרטיים - אחר 1,360.9 1,275.2 34.5 1,360.9 1,231.0 34.5 13.0 30.8 26.0 58.4

סך הכל ציבור -
פעילות בישראל 11,844.1 11,342.3 221.5 11,829.6 10,002.2 221.5 27.2 31.5 26.7 109.7

בנקים בישראל 5.2 5.2 - - - - - - - -
ממשלת ישראל 1,169.8 1,169.8 - - - - - - - -

סך הכל פעילות 13,019.1 12,517.3 221.5 11,829.6 10,002.2 221.5 27.2 31.5 26.7 109.7

בנקים בחו"ל - - - - - - - - - -
ממשלות בחו"ל 114.5 114.5 - - - - - - - -

סך הכל 13,133.6 12,631.8 221.5 11,829.6 10,002.2 221.5 27.2 31.5 26.7 109.7

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,002.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,300.9 מיליוני ש"ח, נכסים
בגין מכשירים נגזרים 3.1- מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,827.4 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 229.9 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות
אלו בסך של 320.6 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.17 : 187 מיליוני ש"ח ו- 292.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה, וליום 30.09.17 : 192.3 מיליוני ש"ח ו- 265.3
מיליוני ש"ח).
(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

38

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (מאוחד)

במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017

סיכון אשראי כולל (1) חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)
(4)
הפסדי אשראי

הוצאות יתרת

דירוג מזה בגין מחיקות הפרשה

סך הכל אשראי ביצוע (7) בעייתי (5) סך הכל חובות (2) בעייתי (5) פגום הפסדי אשראי נטו חשבונאיות אשראי להפסדי
ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי (6) 1,868.3 1,842.3 26.0 1,868.3 865.8 26.0 25.5 (0.1) 0.2 5.3

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן 462.4 454.6 7.8 462.4 451.9 7.8 4.0 (0.6) (0.2) 3.1

שירותים פיננסיים 369.6 369.6 - 316.9 133.4 - - (0.2) - 0.2

אחרים 25.3 24.8 0.4 24.7 18.0 0.4 0.4 0.1 0.1 0.1

סך הכל מסחרי 2,725.6 2,691.3 34.2 2,672.3 1,469.1 34.2 29.9 (0.8) 0.1 8.7

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור 7,745.1 7,430.0 143.7 7,745.1 7,213.9 143.7 1.3 (1.3) (0.1) 43.6

אנשים פרטיים - אחר 1,330.5 1,251.6 36.1 1,330.5 1,170.9 36.1 14.4 34.2 30.0 55.2

סך הכל ציבור -
פעילות בישראל 11,801.2 11,372.9 214.0 11,747.9 9,853.9 214.0 45.6 32.1 30.0 107.5

בנקים בישראל 1.9 1.9 - - - - - - - -

ממשלת ישראל 892.6 892.6 - - - - - - - -

סך הכל פעילות בישראל 12,695.7 12,267.4 214.0 11,747.9 9,853.9 214.0 45.6 32.1 30.0 107.5

בנקים בחו"ל 0.1 0.1 - - - - - - - -

ממשלות בחו"ל 121.1 121.1 - - - - - - - -

סך הכל 12,816.9 12,388.6 214.0 11,747.9 9,853.9 214.0 45.6 32.1 30.0 107.5

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,853.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,014.3 מיליוני ש"ח, נכסים
בגין מכשירים נגזרים - 54.8 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,893.9
מיליוני ש"ח.
(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר
חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נג זרים.
(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 192.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 265.3 מיליוני ש"ח.
(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

39

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (מאוחד)

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2017

סיכון אשראי כולל (1) חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)
(4)
הפסדי אשראי

הוצאות יתרת

דירוג מזה בגין מחיקות הפרשה

סך הכל אשראי ביצוע (7) בעייתי (5) סך הכל חובות (2) בעייתי (5) פגום הפסדי אשראי נטו חשבונאיות אשראי להפסדי
ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי (6) 1,829.8 1,805.1 24.7 1,829.8 817.3 24.7 24.0 (0.5) 0.1 5.0

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן 488.8 482.0 6.8 488.8 438.3 6.8 4.0 (1.0) (0.2) 2.7

שירותים פיננסיים 324.8 324.8 - 262.9 87.2 - - (0.3) - 0.1

אחרים 29.6 29.1 0.5 29.0 10.9 0.5 0.5 - - 0.1

סך הכל מסחרי 2,673.0 2,641.0 32.0 2,610.5 1,353.7 32.0 28.5 (1.8) (0.1) 7.9

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור 7,800.3 7,504.4 153.8 7,800.3 7,278.1 153.8 1.3 (1.3) 0.1 43.4

אנשים פרטיים - אחר 1,291.7 1,221.4 34.7 1,291.7 1,140.6 34.7 14.2 40.0 37.4 53.6

סך הכל ציבור -
פעילות בישראל 11,765.0 11,366.8 220.5 11,702.5 9,772.4 220.5 44.0 36.9 37.4 104.9

בנקים בישראל 2.1 2.1 - - - - - - - -

ממשלת ישראל 737.3 737.3 - - - - - - - -

סך הכל פעילות בישראל 12,504.4 12,106.2 220.5 11,702.5 9,772.4 220.5 44.0 36.9 37.4 104.9

בנקים בחו"ל - - - - - - - - - -

ממשלות בחו"ל 118.7 118.7 - - - - - - - -

סך הכל 12,623.1 12,224.9 220.5 11,702.5 9,772.4 220.5 44.0 36.9 37.4 104.9

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,772.4 מיליוני ש"ח, אג"ח - 856.6 מיליוני ש"ח, נכסים בגין
מכשירים נגזרים - 64.0 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,930.1 מיליוני
ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 187.0 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 292.5 מיליוני ש"ח.
(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

40

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

סיכונים בתיק הלוואות לדיור
במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV(, מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI(, מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

להלן פרטים בנוגע להתפתחות ביצועי האשראי לדיור (1) ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
30/09/2018 30/06/2018 31/03/2018 31/12/2017 30/09/2017 30/06/2017

ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש“ח) 375 345 405 294 383 306
ביצועים במט“ח (במיליוני ש“ח) 7 45 12 27 16 23
סה"כ ביצוע (2) (במיליוני ש“ח) 383 390 417 321 399 330
אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם (%2) (%7) %30 (%20) %21 %14
ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים %33 %33 %30 %28 %28 %29
תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים) 261 267 267 250 256 245
הכנסה לנפש בממוצע (בש“ח) 5,238 6,011 5,926 5,815 (4) 5,304 (4) 5,667 (4)

(2)

התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV(

0%-60% 84% 83% 87% 90% 84% 86%
61%-75% 16% 17% 13% 10% 16% 14%

מעל %75 - (3) - (3) - (3) - (3) - (3) - (3)

(2)
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI (בהלוואות למטרת מגורים
שיעור החזר מהכנסה (PTI (ממוצע %29 %27 %29 %27 %29 %29
0%-40% 100% 100% 100% 100% 99% 98%

מעל %40 - - (3) - (3) - (3) %1 %2
מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל %60 - - - - - (3) - (3)
התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
0-500 40% 41% 45% 41% 43% 45%
500-1,000 40% 39% 37% 40% 38% 37%
מעל 1,000 %20 %20 %18 %19 %19 %18
סכום הסכם ממוצע 765 726 705 736 744 727

הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
מספר הלוואות 9 13 9 8 17 9
סכום כולל (במיליוני ש"ח) 22 35 29 21 47 23

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).
(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.
(3) מציין סכום הנמוך מ-%1.
(4) הוצג מחדש.

41

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

(1)

גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)

שיעור ההחזר עד 3 3 חודשים 1-2 2-5 5-10 0 1 שנים

שיעור מימון מההכנסה הקבועה חודשים עד שנה שנים שנים שנים ומעלה סך הכל

עד %45 עד %40 173.0 516.4 455.7 852.1 422.8 106.1 2,526.1
40%-50% - 3.7 6.2 53.4 72.4 16.3 152.0
50%-80% 0.5 3.2 14.7 18.3 88.2 23.8 148.7

מעל %80 - - - - 29.4 8.6 38.0
סך הכל 173.5 523.3 476.6 923.8 612.8 154.8 2,864.8

%60-%45 עד %40 121.6 440.8 360.4 775.9 719.0 210.2 2,627.9
40%-50% 0.6 5.3 6.9 71.5 151.1 33.0 268.4
50%-80% 2.1 7.3 5.1 26.5 149.9 33.5 224.4

מעל %80 - - 0.4 1.2 55.3 14.7 71.6
סך הכל 124.3 453.4 372.8 875.1 1,075.3 291.4 3,192.3

%75-%60 עד %40 55.8 149.6 117.0 280.6 280.1 102.1 985.2
40%-50% - 1.4 - 21.6 39.3 18.6 80.9
50%-80% - 0.3 0.1 12.8 60.8 13.7 87.7

מעל %80 - - - - 14.4 6.1 20.5
סך הכל 55.8 151.3 117.1 315.0 394.6 140.5 1,174.3

מעל %75 עד %40 4.3 38.5 9.2 35.4 21.4 29.9 138.7
40%-50% - 2.3 0.1 1.7 4.9 8.2 17.2
50%-80% - - - 3.1 6.9 5.8 15.8

מעל %80 - - - 0.3 7.3 0.2 7.8
סך הכל 4.3 40.8 9.3 40.5 40.5 44.1 179.5

שיעבודים אחרים עד %40 - - - - 0.6 1.2 1.8
40%-50% - 0.1 - 0.2 0.5 - 0.8
50%-80% - - - - 0.1 - 0.1

מעל %80 - - - - - - -
סך הכל - 0.1 - 0.2 1.2 1.2 2.7
סך הכל 357.9 1,168.9 975.8 2,154.6 2,124.4 632.0 7,413.6
(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

42

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

מאפייני תיק האשראי לדיור
לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק, כ-%50 מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.
בביצועי הלוואות לדיור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-%28, לעומת %29 בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 כ-%100 מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד %40 מההכנסה וכ-%85 מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על %60 משווי הנכס. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 כ-%9 מסך ביצועי האשראי לדיור (36 מיליוני ש"ח) ניתנו לתקופה העולה על 25 שנים בריבית קבועה, לעומת כ-%4 (17 מיליוני ש"ח) בתקופה מקבילה אשתקד.
תקופת ההלוואה המקורית של %94 מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ-25 שנים, הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.
יתרת חוב נטו של ההלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים עומדת על 149.9 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 127.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. לפרטים נוספים, ראה לעיל טבלה בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314.
למידע נוסף על סיכונים בתיק ההלוואות לדיור, ראה בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2018, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן בביאור 13ב3 לדוחות הכספיים.

תהליך מתן אשראי לדיור
פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).
בתיק ההלוואות לדיור קיימים שני סוגי הלוואות: הלוואות מכספי בנק והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 30 בספטמבר 2018 עומדת על סך של כ-711 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.
תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.
התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך – מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.
בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשרה או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או ועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.
כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על-ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם
ביצוע.

43

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור
להלן יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש"ח:

30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

הלוואות צרכניות סולו 1,151.7 1,022.1 1,041.0
אשראי קמעונאי אחר (1) 79.30 148.8 99.6
סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (*) 1,231.0 1,170.9 1,140.6
(*) מזה: לא בעייתיים 1,196.6 1,134.9 1,106.0
בעייתיים פחות מ-90 יום 10.2 11.0 10.5
בעייתיים יותר מ-90 יום 11.2 10.6 9.9
פגומים שצוברים הכנסות ריבית 6.8 6.7 6.7
פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית 6.2 7.7 7.5
סה״כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) 1,231.0 1,170.9 1,140.6
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) %2.8 %3.1 %3.0

(1) הרכב
יתרות עו״ש בחובה 15 18.2 15.7
אחר (רכב וכרטיסי אשראי) 64.3 130.6 83.9
סה״כ אשראי קמעונאי אחר 79.3 148.8 99.6

44

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

להלן נתונים נוספים על התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור):

30 בספטמבר
2018 2017
שיעור מסה״כ
סה“כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) 1,231.0 1,170.9 לפי תקופה ממוצעת שנותרה לסיום ההלוואה

עד שנה %6 %2
משנה עד 3 שנים %12 %18
מ- 3 שנים עד 5 שנים %45 %38
מ- 5 שנים עד 7 שנים %33 %38
מעל 7 שנים %3 %3
אחר (1) %1 %2

לפי גודל חבות לווה (באלפי ש״ח)
עד 10 %3 %2
מ 10 עד 20 %6 %6
מ 20 עד 40 %28 %24
מ 40 עד 80 %49 %57
מ 80 עד 120 %10 %7
מ 120 עד 150 %3 %1
מ 150 עד 300 %1 %1
מעל 300 -* -*

לפי סוג האשראי
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה %100 %98
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה -* -*
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות תשלומי קרן או לשלם תשלום נמוך אחר -* %1
אחר -* %1

ביטחונות

נכסים פיננסיים בבנק %1 %1
ביטחונות אחרים %4 %5
ללא בטחונות %95 %94

הכנסה קבועה לחשבון
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו״ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון %85 %83
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו״ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון %15 %17
(1) כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.
* יתרה קטנה מ%1.

45

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש“ח:
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום לשנה שהסתימה ביום

30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017 31 בדצמבר 2017
מחיקות חשבונאיות 32.7 37.3 47.8
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות (6.7) (7.3) (10.4)
מחיקות חשבונאיות נטו 26.0 30.0 37.4
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה* %2.8 %3.4 %3.3
* במונחים שנתיים אפקטיביים

להלן נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים (באלפי ש"ח):

30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

סיכון אשראי ממוצע 20.8 19.1 19.8
מזה מסגרת עו״ש מאושרת 5.3 4.7 4.9

שיעור לקוחות עו״ש פעילים בבנק להם מסגרת מאושרת מסך לקוחות האשראי
לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) %14 %15 %15
* כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.

היקף הביצועים באשראי קמעונאי אחר אינו מהותי ועל כן עיקר הדיון להלן ומדדי הביצועים יתייחסו להלוואות צרכניות סולו בלבד. להלן התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
30/09/2018 30/06/2018 31/03/2018 31/12/2017 30/09/2017 30/06/2017

ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש״ח) 157 189 190 93 124 189
שיעור יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלווה
יחס החזר עד ל-%20 %95 %95 %94 %96 %96 %96
יחס החזר מעל ל-%20 %5 %5 %6 %4 %4 %4
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של ההלוואה

עד 6 שנים %99 %99 % 100 % 100 % 100 % 100
מעל 6 שנים %1 %1 - - - -
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים) 5.3 5.4 5.4 5.3 5.1 5.4
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש״ח)
עד 50 %57 %52 %50 %63 %61 %67

בין 50 ל 60 %5 %10 %7 %5 %3 %4
בין 60 ל 70 %4 %6 %6 %5 %5 %4
בין 70 ל 80 %13 %11 %16 %18 %20 %17
מעל 80 אש״ח %21 %22 %22 %10 %11 %8
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש״ח) 47 50 53 57 48 48

46

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק
הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן ללקוחות שמנהלים את חשבון העו“ש שלהם בבנק אחר באמצעות ערוצים דיגיטליים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן ההלוואה בבנק.
הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. במהלך 2017 עודכן מודל החיתום באופן שאפשר הגדלת סכומי החשיפה ללקוח פרטי עד 150 אלפי ש“ח ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל.
הלוואות אלו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת ההלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח“מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.
כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד %20. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.
הבנק מנהל מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את הפיזור הגיאוגרפי שלו, תוך הגעה לקהל לקוחות נוסף.
יתרת ההלוואות הצרכניות סולו ללקוחות עו"ש פעילים בבנק ליום 30 בספטמבר 2018 עומדת על כ- 137.8 מיליוני ש"ח (כ-%12 מיתרת האשראי), לעומת יתרה של 145.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017 (כ-%15 מיתרת האשראי).

תהליך מתן אשראי להלוואות צרכניות סולו
תהליך מתן האשראי ללקוחות יכול להתבצע באחד מהערוצים הבאים: המוקד הטלפוני, אתר האינטרנט, נקודות מכירה או סניפי הבנק.
הגורמים המוסמכים בבנק רשאים לאשר אשראי צרכני סולו תוך בחינת הבקשה באמצעות מערכת חיתום האשראי. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור
האשראי.

כמו כן, בחינת מתן אשראי תבוצע על פי מדיניות הבנק, בדגש על הכללים הבאים:
הבנת צורכי האשראי של הלקוח ויכולת ההחזר שלו.
הבנה וניתוח מקור הכנסותיו הקבועות של הלקוח וסכומן וכן סך התחייבויות שלו.
הבנה וניתוח של רמת סיכון הלקוח בהתאם לקבוצת הדרוג על פי מודל הדרוג, ניסיון הבנק בפעילות עם הלקוח, ככל שקיים וניסיון מול פלח הלקוחות הרלוונטי.
בעת מתן הלוואה צרכנית סולו ללקוחות חדשים, חלק מהלקוחות מתבקשים להעביר חומר חיתומי מלא ובגין חלק מהלקוחות מסתפק הבנק בהצהרת הלקוח.
בעת מתן הלוואה ללקוחות קיימים הבנק מתבסס בין היתר על חומר חיתומי קיים, על ההכרות עם הלקוח ועל הצהרותיו ומקבל עדכון לחומר החיתומי במידת הצורך.
הבנק קבע כללים לפנייה יזומה לשיווק ומתן אשראי שאינו לדיור ללקוחות קמעונאיים בהתאם לחוזר בנק ישראל מחודש ספטמבר 2015. קהלי היעד אליהם מתבצעת פנייה יזומה כוללים את הלקוחות הקיימים בבנק אשר עומדים במדיניות האשראי של הבנק כפי שמפורט לעיל.
ככלל, בפנייה יזומה למתן הלוואות צרכניות סולו מבוצעת בחינת אינדיקטורים מצביעי סיכון. בחינה זו מבוצעת טרם הפנייה ללקוח ובכפוף לעמידתו בקריטריונים.

47

דוח הדירקטוריון וההנהלה

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון
במסגרת פעילות זו, בבנק מבוצעים בקרה וניטור הסיכון ומדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:
דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי.
מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות.
דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי.

אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל“ן
הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי הסגור וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשי יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי גופים מוסדיים עימם קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.
הבנק משתף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

הבנק מנהל נכון ליום 30 בספטמבר 2018 כ- 200 פרויקטים בהיקף כולל של כ- 9,000 יחידות דיור, מהם בכ-40 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, הינם בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים.
הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן לקרקעות שזמן בנייתן הצפוי לא יעלה על 24 חודש מיום מימון הקרקע.
נכון ליום 30 בספטמבר 2018 האשראי שניתן לפרוייקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה %31 במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצויין כי כל (%100) האשראי הקיים בפרויקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרוייקטים הזמינים לבניה תוך
12 חודשים.

נכון ליום 30 בספטמבר 2018 האשראי שניתן לפרוייקטים באזור מרכז הארץ מהווה % 64.5 במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, % 10.1 בירושלים רבתי ו-% 25.4 בשאר הארץ.
היקף תיק מנוהל כ-7 מיליארד ש"ח, מזה כ-1 מיליארד ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים. לפרטים נוספים, ראה דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים לשנת 2017.

48

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

(1) במיליוני ש“ח

חשיפות עיקריות למדינות זרות
חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל %1 מסך נכסי המאוחד או מעל %20 מהון, לפי הנמוך
במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2018

המדינה חשיפה מאזנית (2) חוץ חשיפה מאזנית (2)(3) חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)
סך כל

(4) (7) החשיפה סך חשיפה לפרעון לפרעון לממשלות לבנקים לאחרים המאזנית (8) חוץ מאזנית (8) עד שנה מעל שנה
ארצות הברית 114.5 1.7 149.0 265.2 - 76.3 188.9
אחרות - 34.9 158.1 193.0 1.7 62.2 130.8

סך כל החשיפות למדינות זרות 114.5 36.6 307.1 458.2 1.7 138.5 319.7
סך כל החשיפות למדינות LDC 5(- - 2.9 2.9 - -) 2.9
סך כל החשיפות למדינות ה- GIIPS 6(- - 3.7 3.7 - -) 3.7

30 בספטמבר 2017
ארצות הברית 112.6 14.3 192.8 319.7 18.7 124.6 195.1
אחרות 8.5 33.6 156.0 198.1 7.6 62.0 136.1

סך כל החשיפות למדינות זרות 121.1 47.9 348.8 517.8 26.3 186.6 331.2
סך כל החשיפות למדינות LDC 5(- - 3.6 3.6 - -) 3.6
סך כל החשיפות למדינות ה- GIIPS 6(- - 3.6 3.6 - -) 3.6

31 בדצמבר 2017
ארצות הברית 110.4 5.7 189.6 305.7 4.8 48.0 257.7
אחרות 8.3 18.4 148.9 175.6 6.9 42.2 133.4

סך כל החשיפות למדינות זרות 118.7 24.1 338.5 481.3 11.7 90.2 391.1
סך כל החשיפות למדינות LDC 5(- - 3.3 3.3 - -) 3.3
סך כל החשיפות למדינות ה- GIIPS 6(- - 3.8 3.8 - -) 3.8

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
(4) ממשלות, מוסדות, רשמיים ובנקים מרכזיים.
(5) החשיפה למדינות ה- LDC) מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.
(6) החשיפה למדינות ה- GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.
(7) כולל הלוואות לדיור.
(8) לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב' - לתקופת הדיווח לא קיימות מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין % 0.75 לבין %1 מסך הנכסים במאוחד או בין %15 לבין %20 מההון.

חלק ג' - החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופות הדיווח אינה מהותית.

49

דוח הדירקטוריון וההנהלה

חשיפות (1)(2) אשראי למוסדות פיננסיים (3) זרים במיליוני ש“ח

סך חשיפת אשראי
ליום 30 בספטמבר ליום 31 בדצמבר
דרוג אשראי חיצוני (4) 2018 2017 2017

17 35 25 AA- עד AAA

A+ עד - 20 41 48 A

34 36 38 -BBB עד +BBB
ללא דרוג 2 2 10

סך הכול חשיפה 113 114 81
(1) פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין סיכוני אשראי חוץ מאזני.
(2) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.
(3) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
(4) על פי חברת הדרוג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, קנדה, בלגיה ושוויץ.
הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.
למטרת קביעת משקלי הסיכון, השתמש הבנק עד הדו"ח הכספי הנוכחי בנתוני סוכנויות דירוג Moody’s Investors Service - Group Rating s’ Poor and Standard.
דירקטוריון הבנק החליט, בהתחשב בתאבון לסיכון ובשימושי הבנק בדירוגים של סוכנויות הדירוג, להשתמש החל מהדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2018 רק בדירוגי חברת דירוג אחת - Standard and Poor’s Rating Group. להחלטה זו אין השפעה מהותית על יחסי ההון המדווחים.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי בסקטור נדל"ן.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי
סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.
המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC(. הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכוני סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכוני סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום Non-DVP(Non Delivery Versus Payment(. היקף עסקאות אלו קטן יחסית.
עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו“ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו“ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC (ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך השנה לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק. כתוצאה ממכירת פעילות הברוקראז' וקיטון הפעילות מול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן סיכון זה צפוי לקטון.
הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

50

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

3.2. סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. התוצאות העסקיות השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי נירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון.
לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2017.

VaR

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.
ה- VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של %99. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.
הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחוץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכוני שוק.
הבנק מבצע תהליך Back–Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה- Back–Testing במהלך התקופה היו תקינות
להלן אומדן ה-VaR:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום
30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017

סוף תקופת ערך מקסימלי סוף תקופת ערך מקסימלי
הדיווח במהלך השנה הדיווח במהלך השנה
במיליוני שקלים
חשיפה בפועל 11.9 11.9 9.2 10.4

מגבלת הבנק 18.0 18.0 18.0 18.0

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית
סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.
הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

51

דוח הדירקטוריון וההנהלה

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.
להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריביות נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפרעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן (4) של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים
היפותטיים בשיעורי הריבית):

ליום 30 בספטמבר 2018

(2)

מטבע ישראלי מטבע חוץ
לא צמוד צמוד מדד דולר אחר סה״כ
נכסים פיננסיים (1) 8,946.0 3,177.8 862.6 377.5 13,363.9
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (3) 484.0 - 57.3 25.1 566.4

התחייבויות פיננסיות 8,530.7 2,991.4 848.1 371.1 12,741.3

סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (3) 52.9 423.7 64.7 28.3 569.6
שווי הוגן נטו 846.4 (237.3) 7.1 3.2 619.4

ליום 30 בספטמבר 2017

(2)

מטבע ישראלי מטבע חוץ
לא צמוד צמוד מדד דולר אחר סה״כ
נכסים פיננסיים (1) 8,173.5 3,259.6 921.4 309.5 12,664.0
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (3) 339.9 - 194.5 65.4 599.8

התחייבויות פיננסיות 7,933.5 2,853.8 1,020.9 342.9 12,151.1

סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (3) 138.0 330.8 99.9 33.6 602.3
שווי הוגן נטו חיובי (שלילי) 441.9 75.0 (4.9) (1.6) 510.4

31 בדצמבר 2017

(2)

מטבע ישראלי מטבע חוץ

לא צמוד צמוד מדד דולר אחר סה״כ
נכסים פיננסיים (1) 8,775.5 3,209.1 842.6 292.2 13,119.4
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (3) 308.8 - 191.6 66.5 566.9

התחייבויות פיננסיות 8,246.7 3,147.7 950.0 329.4 12,673.8

סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (3) 136.6 281.0 111.7 38.7 568.0
שווי הוגן נטו חיובי (שלילי) 701.0 (219.6) (27.5) (9.4) 444.5

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
(4) בחישוב שווי הוגן לא נלקחו בחשבון הנחות התנהגותיות כגון פירעונות מוקדמים של הלוואות לדיור ופריסת יתרות העו“ש.

52

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 30 בספטמבר 2018
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת
שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש“ח) שינוי בשווי הוגן
מטבע ישראלי מטבע חוץ (2) במיליוני ש״ח באחוזים
השינוי בשיעורי הריבית לא צמוד צמוד מדד דולר אחר סה״כ סה״כ
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד 859.1 (264.3) 5.3 0.9 (18.4) (%2.97)
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז 847.6 (240.2) 7.0 2.9 (2.1) (%0.34)
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד 834.9 (206.6) 9.4 5.4 23.7 %3.83

ליום 30 בספטמבר 2017
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר
השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש“ח) שינוי בשווי הוגן
מטבע ישראלי מטבע חוץ (2) במיליוני ש״ח באחוזים
השינוי בשיעורי הריבית לא צמוד צמוד מדד דולר אחר סה״כ סה״כ
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד 451.5 48.2 (5.3) (3.6) (20.1) (%3.94)
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז 442.8 72.2 (4.9) (1.8) (2.1) (%0.41)
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד 432.8 105.1 (4.4) 0.6 23.7 %4.64
ליום 31 בדצמבר 2017
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר
השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש״ח) שינוי בשווי הוגן
מטבע ישראלי מטבע חוץ (2) במיליוני ש״ח באחוזים
השינוי בשיעורי הריבית לא צמוד צמוד מדד דולר אחר סה״כ סה״כ
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד 719.3 (229.6) (29.3) (11.4) 4.5 % 1.01
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז 702.9 (220.7) (27.6) (9.7) 0.4 %0.09
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד 682.2 (207.0) (25.4) (7.4) (2.1) (%0.47)
(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

ג. להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח):

השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי – השינוי הפוטנציאלי ברווח
רווח (הפסד) השנתי – רווח (הפסד)
ליום 30 בספטמבר

השפעת שינוי מיידי 2018 2017 2018 2017
מקביל בעקום התשואות עלייה %1 ירידה %1 עלייה %1 ירידה %1

מגזר

לא צמוד 12.7 (11.5) 9.1 (9.1) 31.1 27.7
צמוד (27.0) 30.7 (26.8) 30.1 (1.4) (4)
מטח (4.1) 4.5 (2.4) 2.7 0.4 1.4

סך הכל (18.4) 23.7 (20.1) 23.7 30.1 25.1
מגבלה 40 40 40 40 35 30
מקסימום במהלך התקופה 2.2 23.8 0.1 23.6 33 37.3
מינימום במהלך התקופה (18.4) 1.3 (20.1) 4.6 25.1 25.1
חישובי החשיפה כוללים הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות על פי נסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש להתחייבויות לזמן ארוך. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות. להערכות אלו חשיבות משמעותית לתוצאות החשיפה
לפרטים נוספים, ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

53

דוח הדירקטוריון וההנהלה

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

30 בספטמבר 2018

עם מעל מעל 3 מעל מעל 3 מעל 5
דרישה חודש חודשים שנה שנים שנים

עד עד 3 עד עד 3 עד 5 עד 10 חודש חודשים שנה שנים שנים שנים
מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד
נכסים פיננסיים 5,926.3 161.8 1,430.5 551.9 471.9 239.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) 2.7 - 481.3 - - -
סה"כ שווי הוגן 5,929.0 161.8 1,911.8 551.9 471.9 239.8
התחייבויות פיננסיות (3,782.7) (434.1) (1,902.3) (1,860.0) (539.5) (11.1)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) (52.9) - - - - -
סה"כ שווי הוגן (3,835.6) (434.1) (1,902.3) (1,860.0) (539.5) (11.1)
מכשירים פיננסיים, נטו
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר 2,093.4 (272.3) 9.5 (1,308.1) (67.6) 228.7
החשיפה המצטברת במגזר 2,093.4 1,821.1 1,830.6 522.5 454.9 683.6
מטבע ישראלי צמוד למדד
נכסים פיננסיים 22.8 132.9 423.7 953.4 801.2 525.4

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) - - - - - -
סה"כ שווי הוגן 22.8 132.9 423.7 953.4 801.2 525.4
התחייבויות פיננסיות (43.4) (118.6) (902.8) (714.9) (791.2) (420.0)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) - - (423.2) - - -
סה"כ שווי הוגן (43.4) (118.6) (1,326.0) (714.9) (791.2) (420.0)
מכשירים פיננסיים, נטו
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר (20.6) 14.3 (902.3) 238.5 10.0 105.4
החשיפה המצטברת במגזר (20.6) (6.3) (908.6) (670.1) (660.1) (554.7)

(2)

מטבע חוץ
נכסים פיננסיים 742.1 13.7 97.1 213.4 111.5 47.2

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) 80.2 - 2.2 - - -
סה"כ שווי הוגן 822.3 13.7 99.3 213.4 111.5 47.2
התחייבויות פיננסיות (632.9) (111.6) (438.2) (35.9) - (0.6)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) (30.1) (0.1) (62.7) (0.1) - -
סה"כ שווי הוגן (663.0) (111.7) (500.9) (36.0) - (0.6)
מכשירים פיננסיים, נטו
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר 159.3 (98.0) (401.6) 177.4 111.5 46.6
החשיפה המצטברת במגזר 159.3 61.3 (340.3) (162.9) (51.4) (4.8)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית
סך כל הנכסים 6,691.2 308.4 1,951.3 1,718.7 1,384.6 812.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) 82.9 - 483.5 - - -
סה"כ שווי הוגן 6,774.1 308.4 2,434.8 1,718.7 1,384.6 812.4
סך כל ההתחייבויות (4,459.0) (664.3) (3,243.3) (2,610.8) (1,330.7) (431.7)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) (83.0) (0.1) (485.9) (0.1) - -
סה"כ שווי הוגן (4,542.0) (664.4) (3,729.2) (2,610.9) (1,330.7) (431.7)
מכשירים פיננסיים, נטו
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר 2,232.1 (356.0) (1,294.4) (892.2) 53.9 380.7
החשיפה המצטברת במגזר 2,232.1 1,876.1 581.7 (310.5) (256.6) 124.1

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.
(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי.

54

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

30 בספטמבר 2018 (המשך) 30 בספטמבר 2017 31 בדצמבר 2017
מעל 10
שנים מעל ללא שיעור משך שיעור משך שיעור משך

עד 20 20 תקופת תשואה חיים תשואה חיים תשואה חיים שנים שנים פירעון (1) סך הכל פנימי ממוצע סך הכל פנימי ממוצע סך הכל פנימי ממוצע
מיליוני ש"ח % שנים % שנים % שנים

143.1 13.8 6.9 8,946.0 4.47 0.85 8,173.5 4.21 0.72 8,775.5 3.98 0.58
- - - 484.0 0.58 339.9 - 0.51 308.8 1.22
143.1 13.8 6.9 9,430.0 4.47 0.84 8,513.4 4.21 0.71 9,084.3 3.98 0.60
(1.0) - - (8,530.7) 1.06 0.81 (7,933.5) 0.50 0.79 (8,246.7) 0.60 0.80
- - - (52.9) - 0.08 (138.0) - 0.24 (136.6) - 0.09
(1.0) - - (8,583.6) 1.06 0.81 (8,071.5) 0.50 0.78 (8,383.3) 0.60 0.79

142.1 13.8 6.9 846.4 3.41 0.03 441.9 3.70 (0.08) 701.0 3.38 (0.19)
825.7 839.5 846.4 846.4 441.9 701.0

282.7 35.7 - 3,177.8 3.88 4.18 3,259.6 4.55 3.64 3,209.1 4.70 3.77

- - - - - - - - - -

282.7 35.7 - 3,177.8 3.88 4.18 3,259.6 4.55 3.64 3,209.1 4.70 3.77
(0.5) - - (2,991.4) 1.07 2.63 (2,853.8) 1.28 1.81 (3,147.7) 1.03 2.62
- (0.5) - (423.7) 0.37 (330.8) - 0.96 (281.0) 0.83
(0.5) (0.5) - (3,415.1) 1.07 2.35 (3,184.6) 1.28 1.72 (3,428.7) 1.03 2.47

282.2 35.2 - (237.3) 2.80 1.83 75.0 3.28 1.92 (219.6) 3.67 1.30
(272.5) (237.3) (237.3) (237.3) 75.0 (219.6)

0.3 - 14.8 1,240.1 3.98 0.94 1,230.9 3.05 0.75 1,134.8 3.25 0.91
- - - 82.4 - 0.10 259.9 - 0.08 258.1 - 0.08
0.3 - 14.8 1,322.5 3.98 0.89 1,490.8 3.05 0.64 1,392.9 3.25 0.76
- - - (1,219.2) 1.42 0.27 (1,363.8) 0.56 0.27 (1,279.4) 0.66 0.22
- - - (93.0) - 0.42 (133.5) - 0.08 (150.4) - 0.16
- - - (1,312.2) 1.42 0.28 (1,497.3) 0.56 0.26 (1,429.8) 0.66 0.21

0.3 - 14.8 10.3 2.56 0.61 (6.5) 2.48 0.38 (36.9) 2.59 0.55
(4.5) (4.5) 10.3 10.3 (6.5) (36.9)

426.1 49.5 21.7 13,363.9 4.09 1.65 12,664.0 4.18 1.47 13,119.4 4.09 1.39
- - - 566.4 0.51 599.8 - 0.32 566.9 0.70
426.1 49.5 21.7 13,930.3 4.09 1.61 13,263.8 4.18 1.42 13,686.3 4.09 1.36
(1.5) - - (12,741.3) 1.08 1.19 (12,151.1) 0.69 0.97 (12,673.8) 0.71 1.19
- (0.5) - (569.6) 0.35 (602.3) - 0.60 (568.0) 0.48
(1.5) (0.5) - (13,310.9) 1.08 1.15 (12,753.4) 0.69 0.96 (13,241.8) 0.71 1.16

424.6 49.0 21.7 619.4 3.01 0.45 510.4 3.49 0.46 444.5 3.38 0.20
548.7 597.7 619.4 619.4 510.4 444.5

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוח הכספי. ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

55

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן משך החיים הממוצע (מח“מ ריבית) של הנכסים וההתחייבויות (בשנים):

ליום 30 בספטמבר 2018 ליום 30 בספטמבר 2017 31 בדצמבר 2017
מט"ח מט"ח מט"ח
וצמוד וצמוד וצמוד

לא צמוד צמוד מט"ח לא צמוד צמוד מט"ח לא צמוד צמוד מט"ח
מח"מ הנכסים (1) 0.84 4.18 0.89 0.71 3.64 0.64 0.60 3.77 0.76
מח"מ התחייבויות (1) 0.81 2.35 0.28 0.78 1.68 0.26 0.79 2.47 0.21
פער המח"מ בשנים 0.03 1.83 0.61 (0.08) 1.92 0.38 (0.19) 1.30 0.55
הפרש שת"פ (%) 3.41 2.80 2.56 3.7 3.28 2.48 3.38 3.67 2.59

(1) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני שווי הוגן של המכשירים הפיננסים.

בסך כל הנכסים וההתחייבויות פער המח"מ הינו % 0.69 שנים והשת"פ הינו % 3.01.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה
החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.
במסגרת ניהול סיכוני השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל
מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

ליום 30 בספטמבר 2018
המגבלה המאושרת המגבלה המאושרת חשיפה בפועל
באחוזים מההון הפיננסי (1) במיליוני ש"ח
מקסימלית מינימלית מקסימלית מינימלית
לא צמוד 125 50 896 359 541
הצמדה למדד 50 (25) 359 (179) 166
במט״ח ובהצמדה למט״ח 5 (5) 37 (37) 10
(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 30 בספטמבר 2018 717 מיליוני ש“ח).
(2) כולל תוכניות חסכון עם רצפה שקלית אשר נכון ליום 30 לספטמבר 2018 עומדת על כ-24 מיליוני ש“ח
כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 30 בספטמבר 2018 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-597 מיליוני ש“ח

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.
לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.
להלן ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 30 בספטמבר 2018:
מטבע ישראלי מטבע חוץ

צמוד דולר פריטים לא צמוד למדד של שאינם המחירים ארה״ב אחר כספיים סך הכל
נכסים 9,048.2 3,148.8 862.3 377.4 220.6 13,657.3
התחייבויות 8,536.3 2,963.6 839.9 379.9 51.6 12,771.3
מכשירים נגזרים 29.1 (19.5) (14.0) 4.4 - -
סך הכל כללי 541.0 165.7 8.4 1.9 169.0 886.0

56

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

להלן נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן (במיליוני ש"ח):

השפעה חיובית מקסימלית של השפעה שלילית מקסימלית

השפעת התרחיש התרחיש בתשעה החודשים של התרחיש בתשעה החודשים תרחיש ליום 30 בספטמבר 2018 הראשונים של 2018 (1) הראשונים של 2018 (1)
עלייה של %3 במדד (2) 7.1 9.8 -
ירידה של %3 במדד (3) (18.1) - (22.1)
(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד ספטמבר 2018.
(2) כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 30 בספטמבר 2018 גבוהה מהמדד בפועל בסכום של כ-24 מיליוני ש“ח.
(3) כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 30 בספטמבר 2018 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-597 מיליוני ש“ח.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

ליום 30 בספטמבר 2018 מקסימום שנת 2018 מינימום שנת 2018
תרחיש דולר ארה"ב אחר דולר ארה"ב אחר דולר ארה"ב אחר

התחזקות של %10 0.5 0.8 2.4 0.9 (2.1) 0.2
החלשות של %10 (0.5) (0.8) 2.1 (0.2) (2.4) (0.9)

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap (וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward(.

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.
לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציה במטבע חוץ. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על סכומי העודף (גרעון) של הנכסים על ההתחייבויות. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

סיכון מחיר מניות
במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 40 מיליוני ש"ח להשקעה בתעודות סל ומניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה (אין מסגרת לרכישת מניות בתיק הבנקאי). יתרת ההשקעה במניות ובתעודות סל ליום 30 בספטמבר 2018 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-7.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

57

דוח הדירקטוריון וההנהלה

3.3. סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות
"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר.
הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.
לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה ביאור 7 לדוח הכספי.

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 30 בספטמבר 2018 על % 150.

יחס כיסוי נזילות (LCR(

ביום 28 בספטמבר 2014, במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין .(Liquidity Coverage Ratio - LCR(בנושא יחס כיסוי הנזילות 221
יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA (בתנאי קיצון (מונה).
סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה).
על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress(, ערכו של היחס לא יפחת מ-% 100. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף.
הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.
להלן יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום

30 בספטמבר 31 בדצמבר

2018 2017

באחוזים

יחס כיסוי נזילות 306 243

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים 100 100

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים
הנדרשים.

58

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ-595 מיליוני ש"ח (המהווים כ-%5.7 מסך הפקדונות בבנק) בהשוואה ל-528 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

יחס מימון יציב (NSFR(
בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה- NSFR(Net Stable Funding Ratio (בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב, לפי מקדמי הוראות
באזל, עמד ביום 30 בספטמבר 2018 על % 134 בהשוואה ל- יחס של % 116 בסוף שנת 2017.

יחס קצר ארוך
מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ–%76 מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.
כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-%79 מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-%53 מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מ' ש"ח.
הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים והתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:
תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפקדונות וכדומה.

סיכון המימון
הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.
הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים.
לבנק יכולת לקבל הלוואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.
הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.
להלן פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך:

30 בספטמבר 2018

ערך במאזן משועבד כבטוחה לא משועבד
מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,130.4 1.0 2,129.4
ניירות ערך 1,308.7 21.0 1,287.7

30 בספטמבר 2017

ערך במאזן משועבד כבטוחה לא משועבד
מזומנים ופיקדונות בבנקים 1,916.3 15.0 1,901.3
ניירות ערך 1,020.9 136.1 884.8

31 בדצמבר 2017

ערך במאזן משועבד כבטוחה לא משועבד
מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,659.0 15.0 2,644.0
ניירות ערך 858.3 175.6 682.7

הנכסים ששועבדו כבטוחה שועבדו לטובת מסלקות הבורסה והמעוף.
לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2018 , המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

59

דוח הדירקטוריון וההנהלה

3.4. סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכוני מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכוני מעילות והונאות, סיכוני טכנולוגיית המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע. הסיכון התפעולי יוצר השלכות גם על סיכונים אחרים כגון סיכוני אשראי וסיכוני שוק.
ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק ירושלים מושתת על 3 קווי הגנה וכולל תהליך פרו-אקטיבי של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.
מוקד סיכון הינו סיכוני טכנולוגיית המידע ובהם סיכוני סייבר. הבנק משקיע משאבים רבים בשמירה על איכותן, ותפקודן הרציף והתקין של מערכות המידע והמחשוב על-ידי קיום תהליכים ונהלים סדורים ונאותים לניהול ובקרה של הסיכונים הנובעים מטכנולוגיות המידע.

בנק ירושלים כארגון פיננסי מהווה מטרה אטרקטיבית למתקפות סייבר, בהתאם לכך מקפיד הבנק על ניהול מערך אבטחת מידע הולם כולל הטמעה של מוצרי אבטחת מידע, ביצוע בקרות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות, קיום מוקד ניטור פעילות חריגה ומתקפות סייבר.
הבנק רוכש מידי שנה ביטוח דירקטורים ונושאי משרה ואחריות מקצועית, ביטוח נכסים (ביטוח אלמנטארי) וכן ביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.
הבנק חשוף לסיכונים תפעוליים נוספים כגון: המשכיות עסקית, סיכוני מוניטין וסיכוני הציות. למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017 של הבנק.

3.5. סיכונים אחרים

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.
הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.
סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible (הסתכם ליום 30 בספטמבר 2018 בכ- 4 מיליוני ש"ח.

נכון ליום 30 בספטמבר 2018, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט האמור בסעיף 3 בביאור 10ב לדוחות הכספיים בדבר תובענה שאושרה כיצוגית כנגד כלל בטוחה. הבנק חשוף לסיכונים אחרים נוספים כגון: סיכון אכיפה פנימית וסיכוני הלבנת הון. למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017 של הבנק.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שתוטל על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים.
כחלק מניהול סיכון הציות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכוני הציות, מטופלים מקרים של הפרות ציות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק.
ניהול סיכון הציות מיושם בהתאם להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם לנוסחו העדכני והמורחב של נב"ת 308 שהינו בתוקף מיום 1.1.2016.
למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דו"ח מפורט על הסיכונים, באתר האינטרנט של הבנק במסגרת האכיפה הפנימית, מנוהל סיכון ה- FATCA וסיכון ה-CRS.
על פי הוראות תקנות ה- FATCA, הבנק מינה (Responsible Officer(RO אשר אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. קצין הציות של הבנק משמש גם כ-RO לעניין ה- FATCA.

60

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

בעקבות פרסום חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א- 2011, אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית, אשר חוסה תחת דיני ניירות ערך.
בהתאם לעקרונות שהותוו על-ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו.

ניהול סיכוני הציות בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות, הכפופה ישירות למנהלת האגף ליעוץ משפטי ציות ואכיפה, שהינה חברה בהנהלת הבנק.

סיכוני הלבנת הון ומימון טרור
סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצלו" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.
על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד. ניהול הסיכון בבנק מתבצע ע"י קצין הציות, הכפוף ישירות למנהלת האגף ליעוץ משפטי ציות ואכיפה, שהינה חברה בהנהלת הבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצין הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, ביצוע בקרות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקרות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם.
לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות וקציני פיקוח המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה (להלן: "הנאמן"), אשר מהווים כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור, ומשמשים כגורם.

3.6. השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים בגורמי הסיכון ובהגדרת חומרתם.
למידע נוסף ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017 של הבנק.

61

דוח הדירקטוריון וההנהלה

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP (ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 1 לדוחות
הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית ואומדנים חשבונאיים של הבנק בנושאים קריטיים, בהשוואה לשנת 2017.

4.2 בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה-SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.
הוראות המפקח קובעות:
תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו- 404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- Committee)COSO 1992 עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה(Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission
הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית
במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

62

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

פרק 5 - מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

הבנק תורם מזה שנים רבות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות ועדת תרומות של הנהלת הבנק ונוהל עבודת הועדה. בתקופת הדוח לא ניתנו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח לגוף יחיד. תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על-ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים.
בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות בתחום העיר בה נמצא הסניף. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות.

בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.

5.2 נושאים נוספים

בחודש ספטמבר, 2018 סיים מר משה באואר את כהונתו כדירקטור בבנק לאחר כהונה של למעלה מ- 40 שנים, מהם שנים ארוכות כיו"ר וועדת האשראי הדירקטוריונית של הבנק. הדירקטוריון מודה למר באואר ממקימי הבנק ואחד מעמודי התווך שלו על תרומתו רבת השנים להתפתחותו וקידומו של הבנק.
עוד סיימו כהונתם כדירקטורים בבנק במהלך שנת 2018, ד"ר נורית קראוס (בתום כהונה שנייה) בחודש ינואר, ומר רם הרמלך (בתום שש שנים) בחודש ספטמבר. הדירקטוריון מודה לד"ר קראוס ולמר הרמלך על תרומתם לעבודת הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

זאב נהרי גיל טופז

יו"ר הדירקטוריון מנהל כללי

22 בנובמבר 2018

63

דוח הדירקטוריון וההנהלה

(certification(הצהרה

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2018 (להלן:
- "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים
בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז

מנהל כללי

64

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

(certification(הצהרה

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:
1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2018 (להלן:
- "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים
בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן
סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

65

תמצית דוחות כספיים

מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

68

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

תמצית דוחות כספיים - תוכן הענייני ם

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים 71
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 73
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 74
תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2018 75
תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד ליום 30 בספטמבר 2018 76
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 77
ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים
1. עיקרי המדיניות החשבונאית 79
(1) כללי 79
(2) עקרונות הדיווח הכספי 79
(3) שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים 79
(4) מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים 79
(5) יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני חקיקה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים 80
(6) תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני ישומם 81

(7) סיווג מחדש 83
2. הכנסות והוצאות ריבית 84

3. הכנסות מימון שאינן מריבית 85
4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר 86
5. השקעות בניירות ערך 88
6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי 92
7. פיקדונות הציבור 96
8. זכויות עובדים 97

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים 98
10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות 100
11. פעילות במכשירים נגזרים 102
12. מגזרי פעילות פיקוחיים 107
13. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי 113
14. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה 127
15א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים 130
15ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן 133
15ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 136
15ד. מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 137
16. נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן 138

69

דוחות כספיים

קוסט פורר גבאי את קסירר טל. 972-3-6232525+ רח' מנחם בגין 144 א', פקס 972-3-5622555+ תל-אביב ey.com 6492102

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP (לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף ערכנו את הסקירה סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע

כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחווים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP (לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תל-אביב, קוסט פורר גבאי את קסירר 22 בנובמבר, 2018 רואי חשבון

72

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לתקופה שהסתיימה ביום 30

בספטמבר 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימ ה
ביום 30 בספטמבר ביום 30 בספטמבר ביום 31 בדצמבר
ביאור 2018 2017 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (בלתי מבוקר) (מבוקר)

הכנסות ריבית 2 130.6 101.8 397.4 351.2 473.5
הוצאות, ריבית 2 33.8 14.1 111.9 82.5 110.1
הכנסות ריבית, נטו 2 96.8 87.7 285.5 268.7 363.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי 6,13 12.1 7.2 31.5 32.1 36.9
הכנסות ריבית, נטו לאח ר
הוצאות בגין הפסדי אשראי 84.7 80.5 254.0 236.6 326.5

הכנסות שאינן מריבית
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית 3 28.1 2.4 34.4 0.5 (0.6)
עמלות 23.4 29.2* 73.4 90.3* 118.2*
הכנסות אחרות 16 2.9 2.9 29.6 8.6 11.5

סך כל ההכנסות שאינן מריבית 54.4 34.5 137.4 99.4 129.1

הוצאות תפעוליות ואחרות
משכורות והוצאות נילוות 45.7 43.3 134.2 131.0 176.4
אחזקה ופחת בניינים וציוד 26.2 24.7* 77.1 73.6* 99.2*

הוצאות אחרות 27.2 28.5 85.6 94.1 127.8

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות 99.1 96.5 296.9 298.7 403.4

רווח לפני מיסים 40.0 18.5 94.5 37.3 52.2
הפרשה למיסים על הרווח 7.7 6.0 24.3 11.2 15.2
רווח נקי 32.3 12.5 70.2 26.1 37.0

רווח למניה (בש"ח)
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה
המיוחס לבעלי מניות הבנק (ש"ח) 0.46 0.18 1.00 0.37 0.52

זאב נהרי גיל טופז אלכסנדר זלצמן
יו"ר הדירקטוריון מנהל כללי סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
22 בנובמבר, 2018

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

73

דוחות כספיים

* סווג מחדש לפרטים נוספים ראה בביאור 1(7).

תמצית דוחות מאוחדים על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 30

בספטמבר 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה
לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו שהסתיימ ה
ביום 30 בספטמבר ביום 30 בספטמבר ביום 31 בדצמבר
ביאור 2018 2017 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)
רווח נקי 32.3 12.5 70.2 26.1 37.0
רווח (הפסד) כולל אחר:
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן, נטו (0.6) 0.7 (2.0) 2.5 2.0
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (0.3) - - 0.3 (3.2)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים: (0.9) 0.7 (2.0) 2.8 (1.2)
השפעת המס המתייחס 0.3 (0.2) 0.7 (1.0) 0.3
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים 4 (0.6) 0.5 (1.3) 1.8 (0.9)
סך הכל הרווח הכולל 31.7 13.0 68.9 27.9 36.1

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

74

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 31 בדצמבר
ביאור 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,130.4 1,916.3 2,659.0
ניירות ערך (1) 5 1,308.7 1,020.9 858.3
אשראי לציבור 6,13 10,002.2 9,853.9 9,772.4
הפרשה להפסדי אשראי (106.7) (104.4) (101.7)
אשראי לציבור, נטו 9,895.5 9,749.5 9,670.7
בניינים וציוד 154.1 148.2 150.6
נכסים בלתי מוחשיים 0.1 0.5 0.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים 11 3.1 54.8 64.0
נכסים אחרים 165.4 150.4 150.6

סך כל הנכסים 13,657.3 13,040.6 13,553.6

התחייבויות והון
פיקדונות הציבור 7 10,422.6 10,462.4 10,560.1
פיקדונות מבנקים 35.1 37.8 33.6
פיקדונות הממשלה (3) 325.0 147.0 34.9
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר (3) 208.4 - -
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים 1,620.7 1,366.2 1,872.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 11 5.8 58.0 66.2

(2)

התחייבויות אחרות 153.7 140.1 149.3
סך כל ההתחייבויות 12,771.3 12,211.5 12,716.3
הון עצמי 886.0 829.1 837.3
סך כל ההתחייבויות וההון 13,657.3 13,040.6 13,553.6

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששועבדו ר אה ביאור 5.
(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 30 בספטמבר 2018, 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017 בסך 3.0 מיליוני ש"ח, 3.1 מיליוני ש"ח ו-3.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
(3) סווג מחדש לפרטים נוספים ראה בביאור 1(7).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

75

דוחות כספיים

דוחות על השינויים בהון מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל
הון רווח
הון המניות (הפסד) עודפים
המניות הנפרע כולל אחר (גרעונות) סך הכל
הנפרע מפרמיה וקרנות הון מצטבר שנצברו הון עצמי
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2018 וביום 30 בספטמבר לשנת 2017 (בלתי מבוקר)
יתרה ליום 30 ביוני 2018 127.3 99.5 226.8 (2.4) 635.6 860.0
רווח נקי בתקופה - - - - 32.3 32.3
דיבידנד שהוכרז וטרם שולם - - - - (5.7) (5.7)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס - - - (0.6) - (0.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 127.3 99.5 226.8 (3.0) 662.2 886.0
יתרה ליום 30 ביוני 2017 127.3 99.5 226.8 0.5 588.8 816.1
רווח נקי בתקופה - - - - 12.5 12.5
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס - - - 0.5 - 0.5
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 127.3 99.5 226.8 1.0 601.3 829.1
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2018 וביום 30 בספטמבר לשנת 2017 (בלתי מבוקר)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר) 127.3 99.5 226.8 (1.7) 612.2 837.3
רווח נקי בתקופה - - - - 70.2 70.2
דיבידנד - - - - (14.5) (14.5)
דיבידנד שהוכרז וטרם שולם - - - - (5.7) (5.7)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס - - - (1.3) - (1.3)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 127.3 99.5 226.8 (3.0) 662.2 886.0

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר) 127.3 99.5 226.8 (0.8) 582.3 808.3
רווח נקי בתקופה - - - - 26.1 26.1
דיבידנד - - - - (7.1) (7.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס - - - 1.8 - 1.8
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 127.3 99.5 226.8 1.0 601.3 829.1

ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2017 (מבוקר)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 127.3 99.5 226.8 (0.8) 582.3 808.3
רווח נקי בתקופה - - - - 37.0 37.0
דיבידנד - - - - (7.1) (7.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס - - - (0.9) - (0.9)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 127.3 99.5 226.8 (1.7) 612.2 837.3

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

76

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום

30 בספטמבר 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה
לשלושה חודשים לתשעה חודשים שהסתיימה
שהסתיימו שהסתיימו ביום 31
ביום 30 בספטמבר ביום 30 בספטמבר בדצמבר
2018 2017 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (בלתי מבוקר) (מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
רווח נקי לשנה 32.3 12.5 70.2 26.1 37.0

התאמות:

פחת על בניינים וציוד 15.3 13.8 46.2 41.4 55.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי 12.1 7.2 31.5 32.1 36.9
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה (27.7) (1.3) (27.5) (1.6) (1.8)
ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה - (0.5) - - -

הפסד שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות 0.4 0.6 0.9 2.7 2.6 ערך למסחר
מיסים נדחים, נטו 3.6 4.3* 5.2 13.6 (2.7)

פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (0.4) (0.2) 0.2 0.7 3.9 (גידול בעודף היעודה על העתודה)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון 27.3 (5.4) 17.0 7.1 8.5

שינוי נטו בנכסים שוטפים:

אשראי לציבור (78.5) (87.9) (256.3) 8.5 82.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים - 22.5 60.9 96.3 87.1
ניירות ערך למסחר 193.4 227.5 (144.7) 150.8 219.9

נכסים אחרים (4.1) (9.6) (19.0) (19.0) (1.5)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:

פיקדונות מבנקים 0.4 0.3 1.5 1.3 (2.9)
פיקדונות הציבור 136.0 (206.9) (137.5) (405.9) (308.2)
פיקדונות הממשלה (187.6) (399.1)* 290.1 (444.5)* (556.6)*
ניירות ערך שהושאלו - -* 208.4 -* -*
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (1.6) (19.1) (60.4) (88.7) (80.5)
התחייבויות אחרות 38.2 (5.6) 85.7 0.3 6.6

השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים (4.1) 0.6* (14.0) 4.0 5.2
מזומנים נטו מפעילות שוטפת 155.0 (446.3) 158.4 (574.8) (408.3)

* סווג מחדש

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

77

דוחות כספיים

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה
לשלושה חודשים לתשעה חודשים שהסתיימה
שהסתיימו שהסתיימו ביום 31
ביום 30 בספטמבר ביום 30 בספטמבר בדצמבר
2018 2017 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה (2) (693.3) (943.2) (1,309.5) (2,386.9) (2,845.3)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה 912.6 797.0 1,039.1 2,089.4 2,468.3
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה (50.1) 292.1 (27.7) 554.6 726.0

רכישת בניינים וציוד (10.4) (11.4) (57.3) (38.1) (51.1)
תמורה ממימוש בניינים וציוד - - - - 0.5

מזומנים נטו מפעילות בהשקעה 158.8 134.5 (355.4) 219.0 298.4

תזרימי מזומנים מפעילות מימון
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - - - - 505.4
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (149.9) (76.9) (331.1) (238.8) (246.2)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות (5.7) (2.3) (14.5) (7.1) (7.1)
מזומנים נטו מפעילות מימון (155.6) (79.2) (345.6) (245.9) 252.1

השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים 4.1 (0.6) 14.0 (4.0) (5.2)
גידול במזומנים ופיקדונות בבנקים 158.2 (391.0) (542.6) (601.7) 142.2
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת השנה 2,017.1 2,307.9 2,659.0 2,522.0 2,522.0
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה 2,179.4 1,916.3 2,130.4 1,916.3 2,659.0

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:
ריבית שהתקבלה 152.2 136.1 459.2 448.0 599.6
ריבית ששולמה 26.8 31.3 96.5 116.7 149.3
מיסים על הכנסה ששולמו 7.0 9.5 24.4 25.2 33.1
מיסים על ההכנסה שהתקבלו - - 0.6 16.0 18.7

נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח
רכישת רכוש קבוע באשראי 0.9 4.3 0.9 4.3 8.5

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

78

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

1. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – "הבנק") הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ. הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-
אביב.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2018, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017, והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").
המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורסם בסעיפים 5 ו- 6 להלן.
בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.
תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 22 בנובמבר, 2018.

2. עקרונות הדיווח הכספי
תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP (ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS (ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP(. כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS (מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

3. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP (והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מההנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.
האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

4. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים
ביום 12 במרס, 2014, נתקבלה מרשות המיסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ וחברת הבת, כלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ לתוך בנק ירושלים. ההפסדים העסקיים של חברות אלו אשר הסתכמו בכ- 217.5 מיליוני ש"ח לתום שנת 2013, בהתאם להסכם עם רשויות המס, מותרים בניכוי לצורך מס ע"פ 9 שנים, ובלבד שסכום הניכוי לכל שנה לא יעלה על %50 מן הרווח לצרכי מס חברות באותה שנה. יתרת ההפסד שלא יותר עקב מגבלה זו, יותר במלואו בשנה העשירית. כתוצאה מהתאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק בעת רכישת כלל פיננסיים בטוחה, נוצר רווח מרכישה בסך של 57.1 מיליוני ש"ח. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית במאזן הבנק, אשר מופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה בשנים 2014 עד 2018) ממועד הרכישה בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות.

79

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

5. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2018 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

5.1 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"
ביום 11 בינואר, 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". העדכון קובע כי הכנסה תוכר תוך יישום מודל בן חמישה שלבים, הכוללים, בין היתר, כללים לזיהוי חוזה עם לקוח ולקביעת מחיר העסקה, כללים המגדירים כיצד יש להפריד את החוזה למרכיביו השונים ואת האופן בו יש לייחס את מחיר העסקה הכולל לכל מרכיב מזוהה ונפרד. כמו כן, בהתאם לעדכון, יש להכיר בהכנסה בגין כל מרכיב מזוהה בנפרד, זאת בהתאם לכללים שקובע העדכון לגבי עיתוי ההכרה בהכנסה - במועד ספציפי או על פני זמן.
ההוראות החדשות חלות מיום 1 בינואר, 2018. ליישום ההוראות הנ"ל לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים

המאוחדים.

5.2 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב"
ביום 13 באוקטובר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב" המתאים את הטיפול החשבונאי בנושאים שונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
להלן עיקר התיקונים להוראות:
א. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 205-20 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו".
ב. רכוש קבוע, ירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
ג. רווח למניה- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".
ד. דוח על תזרימי מזומנים- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 230-10 בקודיפיקציה בדבר "דוחות תזרים
מזומנים".

ה. דיווח לתקופות ביניים- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח כספי לתקופות
ביניים".

ו. היוון ריבית- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 835-20 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
ז. ערבויות- תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
הוראות חוזר זה יושמו החל מיום 1 בינואר, 2018 ואילך וכללו תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הבנק.

5.2 תיקון מספר 2017-07 לקודיפיקציה של ה- FASB בדבר תגמול - הטבות פרישה, שיפור ההצגה של עלות פנסיה נטו לתקופה ועלות הטבה לאחר פרישה נטו לתקופה:
ביום 1 בינואר, 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "תיקון מספר 2017-07 לקודיפיקציה של ה- FASB בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה". בהתאם לחוזר, בחודש מרס 2017 פרסמה ה- FASB את תיקון מספר 2017-07 לקודיפיקציה לגבי תגמול הטבות פרישה - שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה. התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון, במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה.
תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי נדרשים ליישם את התיקונים מיום 1 בינואר, 2018 ואילך.

80

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

התיקונים מיושמים למפרע עבור ההצגה של עלות השירות ויתר הרכיבים של עלות הטבה נטו בדוח רווח והפסד ובאופן של מכאן ולהבא לגבי היוון של רכיב עלות השירות בעלות ההטבה נטו.
ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים של הבנק אינה מהותית.

6. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

6.1 חוזר של הפיקוח בדבר אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה“ב -הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות". בהתאם לחוזר, על התאגידים הבנקאים להיערך ליישום עדכונים שחלו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בשנים האחרונות, בנושאים הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL- Current Expected ,Credit Losses (מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור, והטיפול החשבונאי בחכירות. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח הכספי ולחזק את אימון הציבור בדוחות הכספיים של הבנקים. בהתאם לחוזר, תאגידים בנקאיים נדרשים לאמץ את העדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הבאים:

6.1.1 תיקון מספר 2016-13 לקודיפיקציה של ה- FASB בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי: בחודש יוני, 2016 פרסמה ה- FASB את ASU 2016-13) להלן: "העדכון"), שמטרתו העיקרית הינה לספק מידע שימושי יותר למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע להפסדי האשראי הצפויים בגין מכשירים פיננסיים ובגין מחויבויות אחרות למתן אשראי, בכל מועד דיווח. לצורך כך, התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע סביר ותומך בהערכת הפסדי אשראי.
להלן סקירה של השינויים העיקריים בעדכון:
נכסים הנמדדים בעלות מופחתת:

- נכס פיננסי (או קבוצה של נכסים פיננסיים) הנמדד בעלות מופחתת יוצג בסכום נטו שצפוי שייגבה. כלומר,
ההפרשה להפסדי אשראי תקטין את העלות המופחתת של הנכס הפיננסי הקשור.
- דוח רווח והפסד ישקף את המדידה של הפסדי אשראי בגין נכסים פיננסיים שהוכרו במהלך התקופה, כמו גם
שינויים בהפסדי האשראי הצפויים שחלו במהלך התקופה.
- המדידה של הפסדי האשראי הצפויים תתבסס על מידע רלוונטי בנוגע לאירועי עבר לרבות ניסיון היסטורי,
לתנאים נוכחיים ולתחזיות סבירות ותומכות המשפיעות על יכולת הגבייה של הסכום המדווח.
- עודכנו ההנחיות בנוגע לנכסים פיננסיים שנרכשו עם איכות אשראי שהידרדרה.

ניירות ערך של חוב המסווגים כזמינים למכירה:
- הפסדי אשראי המתייחסים לניירות ערך של חוב המסווגים כזמינים למכירה יוכרו כהפרשה להפסדי אשראי ולא
כמחיקה של נייר הערך. הפסדי אשראי וביטול הפסדי אשראי יוכרו בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.
- התאגיד הבנקאי לא ישתמש במשך הזמן שבו נייר הערך נמצא בפוזיציית הפסד שטרם מומש כדי להימנע
מהכרה בהפסדי אשראי. בקביעה אם קיימים הפסדי אשראי, לא נדרש להתחשב בתנודתיות ההיסטורית והמשתמעת של השווי ההוגן של נייר הערך ובשינויים בשווי הוגן לאחר מועד הדיווח.
- עודכנו ההנחיות בנוגע לנכסים פיננסיים שנרכשו עם איכות אשראי שהידרדרה.

- בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את התיקונים בעדכון זה החל מיום 1 בינואר, 2021 ואילך. היישום לראשונה יבוצע
בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה“ב.
- הבנק בוחן את השלכות יישום ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אך אין ביכולתו בשלב זה להעריך את
תוצאותיו.

81

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

6.1.2 תיקון מספר 2016-01 לקודיפיקציה של ה- FASB בדבר הכרה ומדידה של נכסים פיננסיים ושל
התחייבויות פיננסיות:

בחודש ינואר 2016 פרסמה ה- FASB את ASU 2016-01) להלן: "העדכון"), שמתייחס להיבטים מסוימים בכללי ההכרה, המדידה, ההצגה והגילוי של מכשירים פיננסיים.

להלן סקירה של השינויים העיקריים בעדכון:
- השקעות בניירות ערך הוניים (למעט השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני או השקעות בחברות בנות),
ככלל, תימדדנה לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. למרות האמור לעיל, תאגיד בנקאי רשאי למדוד השקעות בניירות ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהן אינו ניתן לקביעה בנקל לפי עלות בניכוי ירידת ערך, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות עבור השקעה זהה או דומה של אותו המנפיק. כל ההתאמות לעלות ההשקעה נזקפות לדוח רווח והפסד. העדכון מפשט את הבחינה לירידת ערך של השקעות אלו שמיושמת לגביהן ההקלה הפרקטית כאמור, על ידי הוספת דרישה לבחינה איכותית שתבוצע בכל תקופת דיווח, לצורך זיהוי ירידת ערך. כמו כן, ניתן 'לבטל' הפסד מירידת ערך שהוכר בעבר בגובה הגידול העוקב במחיר נצפה.
- עבור התחייבות פיננסית שנבחרה לגביה חלופת השווי ההוגן, נדרש להציג בנפרד ברווח כולל אחר את החלק
מסך השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות הנובע כתוצאה משינוי בסיכון האשראי הספציפי של המכשיר.
- נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות יוצגו בנפרד, במאזן או בביאורים לדוחות הכספיים, לפי קטגוריית המדידה
וצורת הנכס הפיננסי (כלומר, ניירות ערך או הלוואות וחייבים).
- נדרש להעריך את הצורך ביתרת הפרשה בגין נכס מסים נדחים הקשור לניירות ערך זמינים למכירה, יחד עם
נכסי מסים נדחים אחרים של התאגיד הבנקאי.
- בוטלה דרישת הגילוי לשיטות ולהנחות המשמעותיות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים
הנמדדים בעלות מופחתת במאזן.
בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את התיקונים בעדכון זה החל מיום 1 בינואר, 2019 ואילך.
בהתאם לעדכון, למעט התיקון המתייחס להתחייבות שנבחרה לגביה חלופת השווי ההוגן, אשר דורש הצגה נפרדת של חלק מהשינוי בשווי ההוגן שלה ברווח כולל אחר, אימוץ מוקדם של התיקונים בעדכון אינו מותר. התיקונים ייושמו על ידי הכרה בהשפעה המצטברת כתיאום למאזן בתחילת התקופה השנתית של האימוץ. התיקונים הקשורים לניירות ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהם אינו ניתן לקביעה בנקל (לרבות דרישת הגילוי) ייושמו באופן פרוספקטיבי עבור השקעות בניירות ערך הוניים הקיימות במועד האימוץ.
להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ העדכון הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

6.1.3 תיקון מספר 2016-02 לקודיפיקציה של ה- FASB בדבר חכירות:
בחודש פברואר 2016 פרסמה ה- FASB את ASU 2016-02) להלן: "העדכון"), אשר קובע כללי חשבונאות מעודכנים בכללי חכירות. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף
שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח.

להלן תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה:

- תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת
כחכירה תפעולית.

- בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד
תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה.
- עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה
חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בתקן החדש.
- בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את התיקונים בעדכון זה החל מיום 1 בינואר, 2020 ואילך. יש לכלול גילוי כמותי על
ההשפעה הצפויה של עדכון הטיפול החשבונאי בחכירות לא יאוחר מהדוח הכספי לרבעון השני של שנת 2019.
כמו כן נקבע בחוזר כי נכסי סיכון בגין זכות שימוש (right of use (בגין חכירות תפעוליות שיוכרו במאזן ישוקללו
ב% 100 לצורך יחס ההון המזערי.

82

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בהתאם לעדכון, התיקון ייושם לפי שיטת יישום למפרע מותאם (modified retrospective(. אימוץ מוקדם מותר. להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה של אימוץ העדכון הנ"ל על יחס ההון המזערי הינה קיטון של כ-0.2 נקודות האחוז.

7. סיווג מחדש

- הבנק סיווג מחדש במאזן התמציתי המאוחד את מספרי ההשוואה לימים 30 בספטמבר, 2017 ו-31 בדצמבר, 2017 סך של 147.0 מיליוני ש"ח, ו- 34.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, מסעיף ניירות ערך שהושאלו לסעיף פיקדונות הממשלה.

- הבנק סיווג מחדש בדוח רווח והפסד את מספרי ההשוואה לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 בסך 1.0 מיליוני ש"ח, 2.9 מיליוני ש"ח, ו- 3.6
מיליוני ש"ח, בהתאמה, מסעיף עמלות לסעיף אחזקה ופחת בניינים וציוד.

83

ביאורים לדוחות הכספיים

84

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים לתשעה חודשים
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017 2018 2017

(בלתי מבוקר)

א. הכנסות ריבית
מאשראי לציבור 129.0 100.7 393.1 347.7
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים 0.1 0.3 0.8 0.9
מפיקדונות בבנקים 0.1 - 0.1 -
מאגרות חוב 1.4 0.8 3.4 2.6
מנכסים אחרים - - - -

סך הכל הכנסות הריבית 130.6 101.8 397.4 351.2

ב. הוצאות ריבית

על פיקדונות הציבור 21.1 11.6 70.7 54.5
על פיקדונות מבנקים 0.5 0.3 1.6 1.4
על פיקדונות הממשלה 0.1 - 0.2 0.2
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת ריפו - - - -
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים 12.1 2.2 39.4 26.4
סך הכל הוצאות הריבית 33.8 14.1 111.9 82.5
סך הכנסות ריבית, נטו 96.8 87.7 285.5 268.7

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
זמינות למכירה 1.3 0.7 3.2 2.3
למסחר 0.1 0.1 0.2 0.3
סך הכל כלול בהכנסות ריבית 1.4 0.8 3.4 2.6

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
(2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 30.9.2018 בסך של (1.5) מיליוני ש"ח ו-0 מיליוני ש"ח לתשעה חודשים ושלושה חודשים בהתאמה (ליום 30.9.2017 בסך של 0.7 מיליוני ש"ח ו-(0.3) מיליוני ש"ח לתשעה חודשים ושלושה חודשים, בהתאמה).
(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
(4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30.09.2018, ו- 30.09.2017
בסך של (0.4) מיליוני ש"ח ו-(0.6) מיליוני ש"ח, בהתאמ ה.
(5) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30.09.2018, ו- 30.09.2017 בסך של (0.1) מיליוני ש"ח ו-0 מיליוני ש"ח, בהתאמ ה.
(6) מציין סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.
(7) נובע ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב לפרטים נוספים ראה ביאור 16.

85

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים לתשעה חודשים
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018 2017 2018 2017

(בלתי מבוקר)

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
1. מפעילות במכשירים נגזרים
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM 2.2) 0.2) (5.0))(5.1 1()2((
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים) (1.9) (0.4) 4.4 2.3
3. מהשקעה באיגרות חוב
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (3) 0.7 1.5 0.5 2.4
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (3) - (0.2) - (0.8)

ביטול הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין - 0.5 - - (3)

למכירה
סך הכל מהשקעה באג"ח 0.7 1.8 0.5 1.6
4. מהשקעה במניות
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה (7) 27.0 - 27.0 -
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו - 1.6 10.7 1.6

סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין 28.0 2.8 37.6 0.4 פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים 0.1 0.1 (1.9) (0.5)

רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו (4) 0.1 (0.5) (1.4) 0.6

מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו

רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו (5) (0.1) - 0.1 -

מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
סך הכל בגין פעילויות למטרת מסחר 0.1 (0.4) (3.2) 0.1
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית 28.1 2.4 34.4 0.5

86

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס
1. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2018 וביום 30 בספטמבר לשנת 2017 (בלתי מבוקר)

התאמות בגין הצגת התאמות
ניירות ערך זמינים בגין הטבות
למכירה לפי שווי הוגן, נטו לעובדים סה"כ
יתרה ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר) (1.1) (1.3) (2.4)
שינוי נטו במהלך התקופה (0.4) (0.2) (0.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (1.5) (1.5) (3.0)
יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר) (0.4) 0.9 0.5
שינוי נטו במהלך התקופה 0.5 - 0.5
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 0.1 0.9 1.0

2. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2018 וביום 30 בספטמבר לשנת 2017 (בלתי מבוקר)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר) (0.2) (1.5) (1.7)
שינוי נטו במהלך התקופה (1.3) - (1.3)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (1.5) (1.5) (3.0)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר) (1.5) 0.7 (0.8)
שינוי נטו במהלך התקופה 1.6 0.2 1.8
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 0.1 0.9 1.0

3 לשנת 2017 (מבוקר)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (1.5) 0.7 (0.8)
שינוי נטו במהלך התקופה 1.3 (2.2) (0.9)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (0.2) (1.5) (1.7)

87

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס
1 לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר לשנת 2018 ולתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר לשנת 2017

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)
לפני השפעת לאחר לפני השפעת לאחר

מס מס מס מס מס מס

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (0.6) 0.2 (0.4) 2.5 (0.9) 1.6
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1) - - - (1.8) 0.7 (1.1)
שינוי נטו במהלך התקופה (0.6) 0.2 (0.4) 0.7 (0.2) 0.5

הטבות לעובדים
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה (0.3) 0.1 (0.2) - - -
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2) - - - - - -
שינוי נטו במהלך התקופה (0.3) 0.1 (0.2) - - -
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה (0.9) 0.3 (0.6) 0.7 (0.2) 0.5

2 לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר לשנת 2018 ולתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר לשנת 2017 ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום לשנה שהסתיימה ביום
30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017 31 בדצמבר 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)
לפני השפעת לאחר לפני השפעת לאחר לפני השפעת לאחר
מס מס מס מס מס מס מס מס מס

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן

רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו (2.0) 0.7 (1.3) 4.1 (1.5) 2.6 3.9 (1.4) 2.5 מהתאמות לשווי הוגן
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים (1) למכירה - - - (1.6) 0.6 (1.0) (1.9) 0.7 (1.2)

שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
שינוי נטו במהלך התקופה (2.0) 0.7 (1.3) 2.5 (0.9) 1.6 2.0 (0.7) 1.3

הטבות לעובדים
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה - - - 0.5 (0.2) 0.3 (2.9) 0.9 (2.0)

(רווחים) הפסדים (2) נטו שסווגו מחדש - - - (0.2) 0.1 (0.1) (0.3) 0.1 (0.2)

לדוח רווח והפסד
שינוי נטו במהלך התקופה - - - 0.3 (0.1) 0.2 (3.2) 1.0 (2.2)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה (2.0) 0.7 (1.3) 2.8 (1.0) 1.8 (1.2) 0.3 (0.9)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה ביאור 3.
(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה ביאור 8.

88

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 5 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)

הערך עלות מופחתת רווח כולל אחר מצטבר (1)

במאזן (במניות - עלות) רווחים הפסדים שווי הוגן
א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

של ממשלת ישראל (4) 701.6 701.6 0.1 0.1 701.6
של ממשלות זרות 114.5 116.4 - 1.9 114.5
מוסדות פיננסיים 2.7 2.7 - - 2.7
של אחרים בישראל 11.0 11.4 - 0.4 11.0
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה 829.8 832.1 0.1 (1) 2.4 (2) 829.8

רווחים הפסדים
שטרם שטרם
הוכרו הוכרו

הערך עלות מופחתת מהתאמות מהתאמות (1)

במאזן (במניות - עלות) לשווי הוגן לשווי הוגן שווי הוגן
ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

של ממשלת ישראל (5) 468.1 468.4 0.2 0.5 468.1
של אחרים בישראל 3.0 3.1 - 0.1 3.0
סך הכל אג"ח 471.1 471.5 0.2 0.6 471.1
מניות ותעודות סל 7.8 7.9 0.5 0.6 7.8
סך הכל ניירות ערך למסחר 478.9 479.4 0.7 (3) 1.2 (3) 478.9
סך הכל ניירות ערך 1,308.7 1,311.5 0.8 3.6 1,308.7

הערות השוליים בסוף ביאור 5 ב.

89

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)

הערך עלות מופחתת רווח כולל אחר מצטבר (1)

במאזן (במניות - עלות) רווחים הפסדים שווי הוגן
א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

של ממשלת ישראל (4) 495.2 494.9 0.4 0.1 495.2
של ממשלות זרות 121.1 121.3 - 0.2 121.1
של אחרים בישראל 0.6 0.5 0.1 - 0.6
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה 616.9 616.7 0.5 (2) 0.3 (2) 616.9

רווחים הפסדים
שטרם שטרם
מומשו מומשו

הערך עלות מופחתת מהתאמות מהתאמות (1)

במאזן (במניות - עלות) לשווי הוגן לשווי הוגן שווי הוגן
ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

של ממשלת ישראל (5) 397.4 398.1 0.6 1.3 397.4
מניות תעודות סל וקרנות 6.6 6.5 0.3 0.2 6.6
סך הכל ניירות ערך למסחר 404.0 404.6 0.9 1.5 404.0
סך הכל ניירות ערך 1,020.9 1,021.3 1.4 1.8 1,020.9

הערות השוליים בסוף ביאור 5 ב.

90

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2017

(מבוקר)

עלות מופחתת רווח כולל אחר מצטבר (1)

הערך במאזן (במניות - עלות) רווחים הפסדים שווי הוגן

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

של ממשלת ישראל (4) 404.0 403.7 0.3 - 404.0

של ממשלות זרות 118.7 119.3 - 0.6 118.7

של אחרים בישראל 0.6 0.6 - - 0.6

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה 523.3 523.6 0.3 (2) 0.6 (2) 523.3

רווחים
שטרם הפסדים שטרם

עלות מופחתת מומשו מומשו

(במניות - מהתאמות מהתאמות (1)

הערך במאזן עלות) לשווי הוגן לשווי הוגן שווי הוגן

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

של ממשלת ישראל (5) 333.3 329.1 4.4 0.2 333.3

סה"כ אגרות חוב 333.3 329.1 4.4 0.2 333.3

מניות ותעודות סל 1.7 1.5 0.2 - 1.7

סך הכל ניירות ערך למסחר 335.0 330.6 4.6 (3) 0.2 (3) 335.0

סך הכל ניירות ערך 858.3 854.2 4.9 0.8 858.3

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של 21.0 מיליוני ש"ח, 19.1 מיליוני ש"ח ו- 59.1 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2018, 30
בספטמבר 2017 ו- 31 בדצמבר 2017, בהתאמה.

(5) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של 0.0 מיליוני ש"ח, 117.0 מיליוני ש"ח ו- 116.5 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2018, 30
בספטמבר 2017 ו- 31 בדצמבר 2017, בהתאמה.

(6) בהתאם להסדר חלוקת הון המניות של הבורסה בין חברי הבורסה, הוקצו על שם הבנק 5,390,416 מניות רגילות ללא ע"נ ,לבנק נמסרה תעודת
מניה בגין אחזקתו במניות אלו, הבנק החזיק לאחר השינוי המבני הנ"ל % 5.39 ממניות הבורסה.
בהמשך לדיווח מיום 18 בינואר 2018, לפיו החליט דירקטוריון הבנק להציע לבורסה לניירות ערך בתל אביב בע״מ, למכור את כל מניות הבנק בחברת הבורסה, ביום 27 באוגוסט 2018 הודיעה הבורסה לניירות ערך בתל אביב לבנק כי הושלמה עסקת המכירה של מניות הבורסה אשר היו בבעלות הבנק. תמורת המכירה הסתכמה בכ- 27.0 מיליוני ש״ח. הבנק רשם בגין המכירה רווח לפני מס בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2018 בסך של 27.0 מיליוני ש"ח.
לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה ביאור 2 וביאור 3.

91

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך (1) , של ניירות ערך זמינים למכירה
הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש

ליום 30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

(2)
פחות מ-12 חודשים

שווי הפסדים שטרם מומשו
הוגן % 0-20 % 20-40 סה"כ

אגרות חוב

של ממשלת ישראל 87.5 0.1 - 0.1

של ממשלות זרות 114.4 1.9 - 1.9

של אחרים בישראל 11.9 0.4 - 0.4

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה 213.8 2.4 - 2.4

ליום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)

(2)
פחות מ-12 חודשים

שווי הפסדים שטרם מומשו
הוגן % 0-20 % 20-40 סה"כ

אגרות חוב

של ממשלת ישראל 153.4 0.1 - 0.1

של ממשלות זרות 121.1 0.2 - 0.2

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה 274.5 0.3 - 0.3

ליום 31 בדצמבר 2017

(מבוקר)

(2)
פחות מ-12 חודשים

שווי הפסדים שטרם מומשו
הוגן % 0-20 % 20-40 סה"כ

אגרות חוב

של ממשלת ישראל 70.1 (2) - - -

של ממשלות זרות 118.6 0.6 - 0.6

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה 188.7 0.6 - 0.6

(1) להערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.
(2) בתקופות המדווחות לא נרשמו הפסדים שטרם מומשו לתקופות העולות על 12 חודשים.

92

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1. חובות (1) , אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2018
סך הכל בנקים
מסחרי לדיור פרטי אחר ציבור וממשלות סך הכל

(1)
יתרת חוב רשומה

חובות שנבדקו על בסיס פרטני 1,043.8 1.5 15.7 1,061.0 - 1,061.0
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*) 313.8 7,412.1 1,215.3 8,941.2 - 8,941.2
(*)מזה: לפי עומק הפיגור 229.9 7,028.4 - 7,258.3 - 7,258.3
סך הכל חובות(**) 1,357.6 7,413.6 1,231.0 10,002.2 - 10,002.2
(**)מזה:
חובות בארגון מחדש 3.8 - 13.0 16.8 - 16.8
חובות פגומים אחרים 8.8 1.5 - 10.3 - 10.3

סך הכל חובות פגומים 12.6 1.5 13.0 27.1 - 27.1

חובות בפיגור 90 ימים או יותר 4.5 167.5 11.2 183.2 - 183.2
חובות בעייתים אחרים 0.1 - 10.2 10.3 - 10.3

סך הכל חובות בעיייתים 17.2 169.0 34.4 220.6 - 220.6

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני 3.6 0.1 9.1 12.8 - 12.8
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*) 1.9 43.1 48.9 93.9 - 93.9
(*)מזה: לפי עומק הפיגור 0.8 43.2 - 44.0 - 44.0
סך הכל(**) 5.5 43.2 58.0 106.7 - 106.7
(**)מזה: בגין חובות פגומים 0.1 0.1 9 9.2 - 9.2

93

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1. חובות (1) , אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2017
סך הכל בנקים
מסחרי לדיור פרטי אחר ציבור וממשלות סך הכל

(1)
יתרת חוב רשומה

חובות שנבדקו על בסיס פרטני 1,151.8 1.3 17.2 1,170.3 - 1,170.3
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*) 317.3 7,212.6 1,153.7 8,683.6 - 8,683.6
(*)מזה: לפי עומק הפיגור 192.3 6,779.0 - 6,971.3 - 6,971.3
סך הכל חובות(**) 1,469.1 7,213.9 1,170.9 9,853.9 - 9,853.9
(**)מזה: -
חובות בארגון מחדש 5.3 - 14.3 19.6 - 19.6
חובות פגומים אחרים 20.5 1.3 0.1 21.9 - 21.9

סך הכל חובות פגומים 25.8 1.3 14.4 41.5 - 41.5

חובות בפיגור 90 ימים או יותר 3.6 142.4 10.6 156.6 - 156.6
חובות בעייתים אחרים 0.3 - 11.0 11.3 - 11.3

סך הכל חובות בעיייתים 29.7 143.7 36.0 209.4 - 209.4

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני 4.9 0.1 9.5 14.5 - 14.5
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*) 1.5 43.1 45.3 89.9 - 89.9
(*)מזה: לפי עומק הפיגור 0.7 43.1 - 43.8 - 43.8
סך הכל(**) 6.4 43.2 54.8 104.4 - 104.4
(**)מזה: בגין חובות פגומים 1.1 0.1 9.4 10.6 - 10.6

94

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1 חובות, (1) אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ליום 31 בדצמבר 2017
סך הכל בנקים
מסחרי לדיור פרטי אחר ציבור וממשלות סך הכל

(1)
יתרת חוב רשומה

חובות שנבדקו על בסיס פרטני 1,116.3 1.3 15.6 1,133.2 - 1,133.2
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*) 237.4 7,276.8 1,125.0 8,639.2 - 8,639.2
(*)מזה: לפי עומק הפיגור 187.0 6,830.1 - 7,017.1 - 7,017.1
סך הכל חובות(**) 1,353.7 7,278.1 1,140.6 9,772.4 - 9,772.4
(**)מזה:
חובות בארגון מחדש 5.1 - 14.2 19.3 - 19.3
חובות פגומים אחרים 20.6 1.3 - 21.9 - 21.9

סך הכל חובות פגומים 25.7 1.3 14.2 41.2 - 41.2

חובות בפיגור 90 ימים או יותר 2.7 152.4 9.9 165.0 - 165.0
חובות בעייתים אחרים 0.1 - 10.5 10.6 - 10.6

סך הכל חובות בעיייתים 28.5 153.7 34.6 216.8 - 216.8

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני 4.7 0.1 9.4 14.2 - 14.2
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי(*) 0.9 42.9 43.7 87.5 - 87.5
(*)מזה: לפי עומק הפיגור 0.7 42.9 - 43.6 - 43.6
סך הכל(**) 5.6 43.0 53.1 101.7 - 101.7
(**)מזה: בגין חובות פגומים 1.0 0.1 9.4 10.5 - 10.5

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות,פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.4 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך
25.4 מיליוני ש"ח. (ליום 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017: 0.8 מיליוני ש"ח ו- 24.7 מילוני ש"ח ו- 0.7 מיליוני ש"ח ו- 25.1 מיליוני ש"ח,
בהתאמה).

95

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
2 תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
(בלתי מבוקר)
סך הכל בנקים
מסחרי לדיור פרטי אחר ציבור וממשלות סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2017(*) 8.7 42.9 57.9 109.5 - 109.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי 0.1 0.9 6.2 7.2 - 7.2
מחיקות חשבונאיות (0.1) (0.2) (12.2) (12.5) - (12.5)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות - - 3.3 3.3 - 3.3
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) (0.2) (8.9) (9.2) - (9.2)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2017(*) 8.7 43.6 55.2 107.5 - 107.5

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2018(*) 8.4 43.2 55.1 106.7 - 106.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.7) 1.0 11.8 12.1 - 12.1
מחיקות חשבונאיות (0.2) (0.5) (10.5) (11.2) - (11.2)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.1 - 2.0 2.1 - 2.1
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) (0.5) (8.5) (9.1) - (9.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2018(*) 7.6 43.7 58.4 109.7 - 109.7

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
(בלתי מבוקר)
סך הכל בנקים
מסחרי לדיור פרטי אחר ציבור וממשלות סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016(*) 9.6 44.8 51.0 105.4 - 105.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.8) (1.3) 34.2 32.1 - 32.1
מחיקות חשבונאיות (0.7) (0.3) (37.3) (38.3) - (38.3)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.6 0.4 7.3 8.3 - 8.3
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) 0.1 (30.0) (30.0) - (30.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2017(*) 8.7 43.6 55.2 107.5 - 107.5

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017(*) 7.9 43.4 53.6 104.9 - 104.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.2) 0.9 30.8 31.5 - 31.5
מחיקות חשבונאיות (0.2) (0.6) (32.7) (33.5) - (33.5)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.1 - 6.7 6.8 - 6.8
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) (0.6) (26.0) (26.7) - (26.7)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2018(*) 7.6 43.7 58.4 109.7 - 109.7

(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
ליום 30.09.2018 2.1 0.5 0.4 3.0 - 3.0
ליום 31.12.2017 2.3 0.4 0.5 3.2 - 3.2
ליום 30.09.2017 2.3 0.4 0.4 3.1 - 3.1

96

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)
בישראל
לפי דרישה
אינם נושאים ריבית 1,522.7 1,449.9 1,442.8
נושאים ריבית 1,034.2 1,484.3 1,470.8

סה"כ לפי דרישה 2,556.9 2,934.2 2,913.6
לזמן קצוב 7,865.7 7,528.2 7,646.5
סה"כ פיקדונות הציבור* 10,422.6 10,462.4 10,560.1

* מזה:

פיקדונות של אנשים פרטיים 8,249.5 8,407.5 8,320.6
פיקדונות של גופים מוסדיים 661.7 699.3 727.4
פיקדונות של תאגידים ואחרים 1,511.4 1,355.6 1,512.1

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד
תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
עד 1 5,531.2 5,781.9 5,740.6
מעל 1 עד 5 2,714.9 2,565.1 2,569.7
מעל 5 עד 10 312.4 318.3 300.7
מעל 10 עד 50 855.1 954.5 1,001.7
מעל 50 עד 100 308.6 131.7 133.3
מעל 100 עד 201 700.4 710.9 814.1
סה"כ 10,422.6 10,462.4 10,560.1

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

97

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 8 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח וה פסד

לשלושה חודשים לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר ביום 30 בספטמבר ביום 31 בדצמבר 2018 2017 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (בלתי מבוקר) (מבוקר)
עלות שירות 0.9 0.9 2.7 2.6 3.6
עלות ריבית 0.4 0.4 1.3 1.4 1.6
עלויות אחרות - - 0.8 - 1.6
תשואה חזויה על נכסי תכנית (0.2) (0.2) (0.7) (0.6) (1.7)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
הפסד (רווח) אקטוארי נטו - - 0.1 (0.2) (0.3)
התחייבות (נכס) נטו בגין מעבר (1) - - - - -
סה"כ הפחתות של סכומים שלא הוכרו - - 0.1 (0.2) (0.3)
סך עלות ההטבה, נטו 1.1 1.1 4.2 3.2 4.8

2. הפקדות

הפקדות בפועל

תחזית (2) לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר ביום 30 בספטמבר ביום 31 בדצמבר
2018 2018 2017 2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (בלתי מבוקר) (מבוקר)
הפקדות 3.5 0.8 0.8 2.5 2.6 3.4

(1) הפחתה של רווחים אקטואריים הנובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון ורווחים או הפסדים אקטואריים שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון, כל אלה כפי שהוגדרו ביום 1 בינואר 2013 (מועד יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זכויות עובדים) ואשר נכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
(2) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

98

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1 הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנ קים
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני המאוחד

ליום 30 בספטמבר ליום 31 בדצמבר
2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים 864.2 815.7 822.9
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים - - -
הון רובד 2, לאחר ניכויים 368.4 303.9 407.6
סך הכל הון כולל 1,232.6 1,119.6 1,230.5

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
סיכון אשראי 7,397.5 7,291.9 7,286.2
סיכוני שוק 42.6 64.7 42.8
סיכון תפעולי 815.0 762.8 768.5
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון 8,255.1 8,119.4 8,097.5

3. יחס ההון לרכיבי סיכון
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון % 10.5 % 10.0 % 10.2
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון % 14.9 % 13.8 % 15.2
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (1) %9.9 %9.9 %9.9
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (1) % 13.4 % 13.4 % 13.4

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

1. הון עצמי רובד 1
הון עצמי 886.0 829.1 837.3
הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1 - - -
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחויות וניכויים 886.0 829.1 837.3

התאמות פיקוחיות וניכויים:
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים (0.1) (0.5) (0.4)
מיסים נדחים לקבל (21.7) (12.9) (14.0)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1 (21.8) (13.4) (14.4)
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים 864.2 815.7 822.9

2. הון רובד 2
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים 275.4 212.4 316.9
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים 93.0 91.5 90.7
סך הון רובד 2, לפני ניכויים 368.4 303.9 407.6
ניכויים - הון רובד 2 - - -
סך הכל הון רובד 2 368.4 303.9 407.6

(1) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015 בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא %1 מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר, 2017.

99

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר (1)(2) % 10.5 % 10.0 % 10.1
השפעת הוראות המעבר - - (4) %0.1
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 % 10.5 % 10.0 % 10.2

(3)

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR (לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.
ליום 30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017
יחס כיסוי הנזילות % 306 % 324 % 243
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים %100 %100 %100

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

30 בספטמבר 31 בדצמבר
2018 2017 2017

הון רובד 1 864.2 815.7 822.9
סך החשיפות 14,456.3 13,892.3 14,414.2
יחס המינוף %6.0 %5.9 %5.7
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים %5.0 %5.0 %5.0

(1) לתאריך המאזן לא קיימת השפעה בגין תוכנית התייע לות.
(2) לרבות השפעת כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
(3) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
(4) מציין השפעה הנמוכה מ- 0.1 נקודות האחוז.

100

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות
הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזי שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

30 בספטמבר 31 בדצמבר

2018 2017 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)

שנה ראשונה 18.5 17.4 17.7
שנה שניה 16.7 17.1 17.7
שנה שלישית 13.2 15.1 15.3
שנה רביעית 13.1 11.5 12.0

שנה חמישית ואילך 99.2 101.2 105.6
חוזי שכירות לטווח ארוך 160.7 162.3 168.3

ב - תביעות משפטיות

1 הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2 ביום 17 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייעוץ השקעות, שעניינן חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עיסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה.לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקוניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ- 19,000 ש״ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית. ביום 30 ביוני, 2015 הגישה כלל פיננסים, בשם הבנק, את תגובת הבנק לבקשה. בינואר 2016 הוגשה תשובת המבקש לתגובת המשיבים.
ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן:"ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. כן נקבע בהחלטה כי הקבוצה תכלול את מי שבוצעו בחשבונו רכישות של ניירות ערך כאמור בתקופה של עד 7 שנים טרם הגשת בקשת האישור ועד המועד בו הושלמה עסקת המיזוג של כלל בטוחה לבנק ירושלים. ביום 28 במאי, 2017 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק. ביום 17 בדצמבר, 2017 הוגש כתב תשובה מטעם המבקש.
ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- % 100 ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים

101

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח. ביום 21 בדצמבר, 2014 הודיעו כלל פיננסיים בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לבנק ירושלים כי כלל פיננסיים בע"מ המחתה את התחייבויותיה וזכויותיה עפ"י סעיף 10 להסכם הרכישה לכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. לפיכך, כיום חלה התחייבותה לשיפוי של כלל פיננסיים בע"מ על כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינ ה נאותה.

3 ביום 6 באוגוסט, 2017 הוגשה והתקבלה בבנק בקשה, שהוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז, לאישור תובענה
כייצוגית נגד הבנק, שעניינה ביטול הטבות בעמלות עו״ש הנגבות מלקוחות, אשר לפי הנטען זכאים להטבות אלו ללא הגבלה בזמן. לפי הנטען, לקוחות אלו הוטעו, לכאורה, על ידי הבנק במסגרת פרסומים שהופצו על ידו. בין היתר ביקשו התובעים כי בית המשפט יחייב את הבנק לשלם לקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג פיצוי בסך כולל 9.2 מיליוני ש״ח או כל סכום אחר אותו ימצא בית המשפט הנכבד לנכון לפסוק בנסיבות העניין, וכן ייתן צו המחייב את הבנק ליתן לתובעים וליתר חברי הקבוצה פטור מעמלות העו״ש עד למועד סגירת החשבון על ידם. בירור התביעה הועבר לגישור. ביום 19 ביולי, 2018, נחתם הסכם פשרה שהועבר לאישורו של המגשר, לפיו התחייב הבנק להשיב ללקוחותיו עמלות שנגבו מחשבונם לתקופה ובאופן כפי שסוכם בין הצדדים. ההסכם אושר ע״י המגשר והועבר לאישור בית המשפט. הבנק ביצע בספריו הפרשות בהתאם לסכומים שישולמו ללקוחות על פי הסכם הפשרה.
4 ביום 9 בנובמבר, 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, בטענה
לפיה במסגרת אירוע פריצה שאירע במהלך חודש ינואר 2016 לאתר "מסחר בבורסה – ירושלים ברוקראז" פורסם מידע רגיש בנוגע ללקוחות הבנק. לטענת המבקש, התנהלות הבנק בהקשר זה מהווה הפרה של חוק הגנת הפרטיות, הוראות הפיקוח על הבנקים וכן רשלנות. על בסיס עילות תביעה אלו, הגיש המבקש כנגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך 3 מיליוני ש"ח (כאשר מדובר באומדן הכפוף לשינויים). ביום 24 במאי, 2018, הגיש הבנק את תשובתו לבקשה. ביום 22 ביולי 2018 ניתן פס"ד המאשר את בקשת המבקש להסתלקות מהתביעה. בכך הגיעה התביעה לסיומה.

5 ביום 20 בספטמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, בטענה שהבנק אינו פועל בהתאם לכללי הגילוי החלים על עמלות הבנק בכל הנוגע להפרשי השער אותם הוא גובה מלקוחותיו. מנימוק זה, מבוקש לתת צו שיחייב את הבנק לגלות את הפרשי השער ללקוחותיו וכן להשיב ללקוחות את הפרשי השער שנגבו מהם ב-7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה ואשר מוערכות ע"י המבקשת ב-77 מלש"ח. תביעה באותה עילה אשר הוגשה כנגד הבנק לפני 3 שנים נמחקה מכיוון שהמבקשת לא הפקידה ערובה אותה חוייבה להפקיד ע"י בית המשפט. וכן, בתביעה באותה עילה כנגד בנקים אחרים נדחתה ע"י בית המשפט המחוזי וכעת נדון בבית המשפט העליון ערעור על פסק הדין שדחה את הבקשה. ביום 10 באוקטובר 2018 הגישה המבקשה בקשה לעכב את הדיון בבקשה שהגישה בתיק זה עד לאחר סיום הדיון בערעור בבית המשפט העליון. לאור השלב המקדמי בו נמצאת הבקשה עדיין לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה והתביעה הייצוגית.
6 ביום 2 בספטמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק ובנקים נוספים, בטענה שמכשירי הבנקאות האוטומטיים של הבנק אינם מונגשים לליקויי ראיה כנדרש על פי דין. מנימוק זה מבוקש כי ינתן צו עשה המחייב את הבנקים להנגיש את מכשירי הבנקאות האוטומטיים שלהם כנדרש, וכן מבוקש לחייב את הבנקים לשלם פיצוי לליקויי הראיה בסך כולל של 10 מלש"ח. לאור השלב המקדמי בו נמצאת הבקשה עדיין לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה והתביעה הייצוגית.
7 סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית
(Reasonably Possible (הסתכם ליום 30 בספטמבר, 2018 בכ-4 מליוני ש"ח.
8 נכון ליום 30 בספטמבר, 2018, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בסעיפים 2, 3 ו-7 לביאור זה.

102

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

חוזי ריבית

חוזי חוזים בגין
שקל - מדד אחר מטבע חוץ מניות סך הכל

(1)(2)
א. נגזרים ALM
123.8 - 123.8 - - Forward חוזי
Swaps 420.0 - - - 420.0
סה"כ 420.0 - 123.8 - 543.8

(1)
ב. נגזרים אחרים

10.8 - - 10.8 - Futures חוזי
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו - - 14.9 130.4 145.3

אופציות שנקנו - - 14.9 130.4 145.3

חוזי אופציה שנסחרים אחרים
אופציות שנכתבו - - - 127.7 127.7

אופציות שנקנו - - - 127.7 127.7

Swaps * - 255.6 - - 255.6()

סה"כ - 266.4 29.8 516.2 812.4

(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps (בהם התאגיד - 255.6 - - 255.6 הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב - 78.3 - - 78.3
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט - - 22.9 - 22.9
סך כל הסכום הנקוב 420.0 344.7 176.5 516.2 1,457.4

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
(1)(2)
א. נגזרים ALM
שווי הוגן ברוטו חיובי 1.0 - 0.9 - 1.9
שווי הוגן ברוטו שלילי 1.7 - 1.7 - 3.4
(1)
ב. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי - - 0.2 1.0 1.2
שווי הוגן ברוטו שלילי - 1.2 0.2 1.0 2.4

ג. נגזרי אשראי

שווי הוגן ברוטו חיובי - - - - -
שווי הוגן ברוטו שלילי - 0.5 - - 0.5
סך כל שווי הוגן ברוטו חיובי (בנכסים) 1.0 - 1.1 1.0 3.1
סך כל שווי הוגן ברוטו שלילי (בהתחייבויות) 1.7 1.7 1.9 1.0 6.3

הערות בסוף ביאור 11א.

103

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

(המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)

חוזי ריבית

חוזי חוזים בגין
שקל - מדד אחר מטבע חוץ מניות סך הכל
(1)(2)
א. נגזרים ALM
183.9 - 183.9 - - Forward חוזי

Swaps 330.0 - - - 330.0
סך הכל 330.0 - 183.9 - 513.9

(1)
ב. נגזרים אחרים

60.7 - - 60.7 - Futures חוזי
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו - - 24.3 2,786.7 2,811.0
אופציות שנקנו - - 24.3 2,786.7 2,811.0
חוזי אופציה שנסחרים אחרים
אופציות שנכתבו - - - 2,607.5 2,607.5
אופציות שנקנו - - - 2,607.5 2,607.5

Swaps * - 319.6 - - 319.6()
סה"כ - 380.3 48.6 10,788.4 11,217.3

(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps (בהם הבנק הסכים - 319.6 - - 319.6 לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב - 89.5 - - 89.5
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט - - 84.7 - 84.7
סך כל הסכום הנקוב 330.0 469.8 317.2 10,788.4 11,905.4

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
(1)(2)
א. נגזרים ALM
שווי הוגן ברוטו חיובי 0.3 - 0.4 - 0.7
שווי הוגן ברוטו שלילי 0.6 2.5 0.9 - 4.0
(1)
ב. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי - 0.1 0.1 53.9 54.1
שווי הוגן ברוטו שלילי - - 0.1 53.9 54.0

ג. נגזרי אשראי

שווי הוגן ברוטו חיובי - 0.7 - - 0.7
שווי הוגן ברוטו שלילי - - - - -
סך הכל שווי הוגן חיובי (4) 0.3 0.8 0.5 53.9 55.5
סך הכל שווי הוגן שלילי 0.6 2.5 1.0 53.9 58.0
(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
(3) כלל היתרה למעט חוזי אופציה שנסחרים בבורסה וחוזי אופציה שנסחרים אחרים, כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.
(4) הקיטון היתרות נובע מקיטון בפעילות הברוקראז' בעקבות מכירת תיקי לקוחות בתחום פעילות הברוקראז'. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן.

104

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

(המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוח ד (המשך)
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2017

חוזי ריבית

חוזי חוזים בגין
שקל - מדד אחר מטבע חוץ מניות סך הכל
א. נגזרים ALM) 1()2(
172.8 - 172.8 - - Forward חוזי
Swaps 280.0 - - - 280.0
סה"כ 280.0 - 172.8 - 452.8

(1)
ב. נגזרים אחרים
141.7 - - 141.7 - Futures חוזי
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו - - 64.8 4,581.7 4,646.5
אופציות שנקנו - - 64.8 4,581.7 4,646.5

חוזי אופציה שנסחרים אחרים
אופציות שנכתבו - - - 2,213.2 2,213.2
אופציות שנקנו - - - 2,213.2 2,213.2

Swaps * - 254.5 - - 254.5()
סה"כ - 396.2 129.6 13,589.8 14,115.6
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps (בהם התאגיד
הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע - 254.5 - - 254.5
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב - 86.8 - - 86.8
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט - - 113.9 - 113.9
סך כל הסכום הנקוב 280.0 483.0 416.3 13,589.8 14,769.1

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
א. נגזרים ALM) 1()2(
שווי הוגן ברוטו חיובי - - 1.2 - 1.2
שווי הוגן ברוטו שלילי 2.0 0.9 0.4 - 3.3

(1)
ב. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי - - 0.4 62.4 62.8
שווי הוגן ברוטו שלילי - 0.1 0.4 62.4 62.9

ג. נגזרים אשראי

שווי הוגן ברוטו חיובי - 1.1 - - 1.1
שווי הוגן ברוטו שלילי - - - - -
סך כל שווי הוגן ברוטו חיובי (בנכסים) - 1.1 1.6 62.4 65.1
סך כל שווי הוגן ברוטו שלילי (בהתחייבויות) 2.0 1.0 0.8 62.4 66.2
(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
(3) כלל היתרה למעט חוזי אופציה שנסחרים בבורסה וחוזי אופציה שנסחרים אחרים, כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.
(4) מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים ליום 30.9.17 בסך 0.7 מיליוני ש"ח נרשם במאזן בסעיף אגרות חוב וכתבי
התחייבות נדחים.

105

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)
בורסות בנקים דילרים / ברוקרים אחרים סך הכל
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים (2) 0.4 2.5 0.2 - 3.1
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל - (1.4) - - (1.4)
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים 0.4 1.1 0.2 - 1.7
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים (1) 1.1 2.6 0.1 - 3.8
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים 1.5 3.7 0.3 - 5.5

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 1.1 4.6 0.1 0.5 6.3
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
ביטחון במזומן ששועבד - - - - -
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 1.1 4.6 0.1 0.5 6.3

30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)
בורסות בנקים דילרים / ברוקרים אחרים סך הכל
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים (2) 47.7 2.0 5.1 0.7 55.5
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל - - - (0.7) (0.7)
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים 47.7 2.0 5.1 - 54.8
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים (1) 9.0 5.6 27.9 - 42.5
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים 56.7 7.6 33.0 - 97.3

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 49.0 3.9 5.1 - 58.0
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
ביטחון במזומן ששועבד - 1.0 - - 1.0

106

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 49.0 2.9 5.1 - 57.0

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)
בורסות בנקים דילרים / ברוקרים אחרים סך הכל
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים (2) 54.1 2.1 7.8 1.1 65.1
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל - - - (1.1) (1.1)
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים 54.1 2.1 7.8 - 64.0
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים (1) 18.9 3.2 17.9 - 40.0
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים 73.0 5.3 25.7 - 104.0
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 54.9 3.4 7.9 - 66.2
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
ביטחון במזומן ששועבד - 0.3 - - 0.3
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 54.9 3.1 7.9 - 65.9

ג. פירוט מועדי פרעון (סכומי ערך נ קוב)
ליום 30 בספטמבר 2018
מעל 3 חודשים מעל שנה
עד 3 חודשים ועד שנה ועד 5 שנים מעל 5 שנים סך הכל
(בלתי מבוקר)
חוזי ריבית (שקל-מדד) - 420.0 - - 420.0

חוזי ריבית (אחר) 196.8 - 69.6 78.3 344.7
חוזי מטבע חוץ 112.6 63.9 - - 176.5
חוזים בגין מניות 260.8 9.1 246.3 - 516.2
סך הכל 570.2 493.0 315.9 78.3 1,457.4
ליום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)
חוזי ריבית (שקל- מדד) 50.0 130.0 150.0 - 330.0

חוזי ריבית (אחר) 60.7 27.0 227.6 154.5 469.8
חוזי מטבע חוץ 315.9 1.3 - - 317.2
חוזים בגין מניות 10,272.7 113.5 402.2 - 10,788.4
סך הכל 10,699.3 271.8 779.8 154.5 11,905.4

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

(המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 בדצמבר 2017
(מבוקר)
חוזי ריבית (שקל- מדד) 30.0 100.0 150.0 - 280.0

חוזי ריבית (אחר) 141.7 213.0 41.5 86.8 483.0
חוזי מטבע חוץ 384.1 32.2 - - 416.3
חוזים בגין מניות 13,194.7 180.5 214.6 - 13,589.8
סך הכל 13,750.5 525.7 406.1 86.8 14,769.1

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30.09.2018, 30.09.2017 ו- 31.12.2017 בסך 1.7 מיליוני ש"ח, 54.8
מיליוני ש"ח ו- 64.1 מליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

107

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. הגד רות

* אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או
שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
* מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד
(לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
* משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
* עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
* מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
* עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
* עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
* עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
* עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
* מגזר ניהול פיננסי - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות
עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
* נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.
ב. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:
הכנסות ריבי ת, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפק דון).
הכנסות שאינן מריבי ת
הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
הוצאות בגין הפסדי א שראי
ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
הוצאות תפעוליות וא חרות
הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
מיסים על הכ נסה
המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

108

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)
פעילות בישראל

(1)

משקי בית
סה"כ מזה: עסקים עסקים מגזר סכומים

משקי הלוואות בנקאות קטנים בינוניים (2) גופים ניהול שלא בית לדיור פרטית וזעירים וגדולים מוסדיים פיננסי הוקצו סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים 118.1 78.3 - 8.0 3.0 - 1.5 - 130.6
הוצאות ריבית מחיצוניים 12.9 - 4.9 1.8 0.4 1.2 12.6 - 33.8
הכנסות ריבית, נטו:
מחיצוניים 105.2 78.3 (4.9) 6.2 2.6 (1.2) (11.1) - 96.8
בינמגזרי (28.1) (40.3) 6.1 0.1 - 1.6 20.3 - -
סך הכנסות ריבית, נטו 77.1 38.0 1.2 6.3 2.6 0.4 9.2 - 96.8
סך הכנסות שאינן מריבית 15.3 6.2 1.1 5.2 4.6 0.1 28.1 - 54.4
סך ההכנסות 92.4 44.2 2.3 11.5 7.2 0.5 37.3 - 151.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי 12.1 0.3 - (0.1) 0.1 - - - 12.1
הוצאות תפעליות ואחרות 83.5 21.5 3.4 6.7 2.1 0.6 2.8 - 99.1
רווח (הפסד) לפני מיסים (3.2) 22.4 (1.1) 4.9 5.0 (0.1) 34.5 - 40.0
הפרשה למיסים על הרווח (1.1) 5.5 (0.3) 1.3 1.3 - 6.5 - 7.7
רווח נקי (הפסד) (2.1) 16.9 (0.8) 3.6 3.7 (0.1) 28.0 - 32.3
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:

הוצאות ישירות 38.6 8.4 1.3 2.6 0.6 0.5 1.8 - 45.4

הוצאות עקיפות 44.9 13.1 2.1 4.1 1.5 0.1 1.0 - 53.7
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות 30.4 35.6 0.8 6.5 4.7 - 29.8 - 72.2
יתרה ממוצעת של נכסים 8,695.4 7,351.6 3.4 825.4 349.5 - 3,398.0 - 13,271.7
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור 8,695.4 7,351.6 3.4 825.4 348.5 - - - 9,872.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח 8,873.4 7,413.6 1.3 743.6 383.9 - - - 10,002.2

יתרת חובות פגומים 14.5 1.5 - 7.4 5.2 - - - 27.1

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום 178.7 167.5 - 4.5 - - - - 183.2

יתרה ממוצעת של התחייבויות 6,619.1 - 1,593.6 836.4 706.3 596.1 2,037.2 - 12,388.7
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור 6,619.1 - 1,593.6 836.4 705.3 596.1 - - 10,350.5
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח 6,618.8 - 1,630.7 808.5 702.9 661.7 - - 10,422.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון 5,851.2 4,199.1 21.0 909.0 672.7 13.4 684.7 - 8,152.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח 5,981.5 4,280.1 11.3 857.0 664.9 4.8 735.6 - 8,255.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול 2,797.8 969.7 829.8 306.0 514.4 14.8 - 4,462.8
פיצול הכנסות ריבית נטו:
מרווח מפעילות מתן אשראי 71.2 37.1 - 5.8 2.4 - - - 79.4
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות 4.9 - 1.2 0.5 0.2 0.4 - - 7.2

אחר 1.0 0.9 - - - - 9.2 - 10.2

סך הכל הכנסות ריבית, נטו 77.1 38.0 1.2 6.3 2.6 0.4 9.2 - 96.8
(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי

109

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)
פעילות בישראל

(1)

משקי בית
סה"כ מזה: עסקים עסקים מגזר סכומים

משקי הלוואות בנקאות קטנים בינוניים (2) גופים ניהול שלא בית לדיור פרטית וזעירים וגדולים מוסדיים פיננסי הוקצו סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים 87.6 51.0 0.1 8.8 4.0 - 1.3 - 101.8
הוצאות ריבית מחיצוניים 8.4 - 3.0 0.3 0.3 0.7 1.4 - 14.1
הכנסות ריבית, נטו: - -
מחיצוניים 79.2 51.0 (2.9) 8.5 3.7 (0.7) (0.1) - 87.7
בינמגזרי (4.2) (15.2) 4.3 (1.8) (0.4) 1.2 0.9 - -
סך הכנסות ריבית, נטו 75.0 35.8 1.4 6.7 3.3 0.5 0.8 - 87.7
סך הכנסות שאינן מריבית (3) 16.5 6.4 1.1 7.3 2.9 4.3 2.4 - 34.5
סך ההכנסות 91.5 42.2 2.5 14.0 6.2 4.8 3.2 - 122.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי 7.4 1.0 - (0.2) - - - - 7.2
הוצאות תפעליות ואחרות (3) 70.1 16.7 3.7 6.3 1.9 10.4 4.1 - 96.5
רווח (הפסד) לפני מיסים 14.0 24.5 (1.2) 7.9 4.3 (5.6) (0.9) - 18.5
הפרשה למיסים על הרווח 4.7 8.1 (0.4) 2.6 1.4 (1.9) (0.4) 6.0
רווח נקי (הפסד) 9.3 16.4 (0.8) 5.3 2.9 (3.7) (0.5) - 12.5
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:

הוצאות ישירות 36.7 7.8 1.6 2.8 0.5 5.7 3.3 - 50.6

הוצאות עקיפות 33.4 8.9 2.1 3.5 1.4 4.7 0.8 - 45.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות 31.7 22.3 0.6 7.6 3.7 (0.6) - - 43.0
יתרה ממוצעת של נכסים 8,394.0 7,102.8 12.6 865.8 479.1 23.4 3,468.5 - 13,243.4
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור 8,394.0 7,102.8 12.6 865.8 425.1 23.4 - - 9,720.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח 8,568.9 7,213.9 8.8 861.3 383.8 31.1 - - 9,853.9

יתרת חובות פגומים 15.7 1.3 - 8.9 16.9 - - - 41.5

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום 153.0 142.4 - 3.6 - - - - 156.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות 6,685.0 - 1,674.3 878.7 590.0 754.4 1,843.9 - 12,426.3
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור 6,685.0 - 1,674.3 878.7 536.0 754.4 - - 10,528.4
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח 6,753.6 - 1,653.9 855.3 500.3 699.3 - - 10,462.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון 5,653.4 4,031.8 20.1 1,108.1 678.8 42.6 479.5 - 7,982.5
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח 5,828.2 4,161.3 17.2 1,105.0 629.4 37.7 501.9 - 8,119.4
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול 3,801.7 865.9 2,552.3 775.2 3,042.5 - - - 10,171.7
פיצול הכנסות ריבית נטו:
מרווח מפעילות מתן אשראי 68.1 35.5 0.1 6.7 2.3 - - - 77.2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות 6.0 - 1.3 - 1.0 0.5 - - 8.8

אחר 0.9 0.3 - - - - 0.8 - 1.7

סך הכל הכנסות ריבית, נטו 75.0 35.8 1.4 6.7 3.3 0.5 0.8 - 87.7
(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי
(3) סווג מחדש.

110

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)
פעילות בישראל

(1)

משקי בית
סה"כ מזה: עסקים עסקים מגזר סכומים

משקי הלוואות בנקאות קטנים בינוניים (2) גופים ניהול שלא בית לדיור פרטית וזעירים וגדולים מוסדיים פיננסי הוקצו סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים 358.8 244.0 0.2 24.0 10.2 - 4.2 - 397.4
הוצאות ריבית מחיצוניים 47.2 - 12.9 5.8 1.0 3.8 41.2 - 111.9
הכנסות ריבית, נטו:
מחיצוניים 311.6 244.0 (12.7) 18.2 9.2 (3.8) (37.0) - 285.5
בינמגזרי (88.6) (134.6) 16.3 0.1 (0.6) 5.3 67.5 - -
סך הכנסות ריבית, נטו 223.0 109.4 3.6 18.3 8.6 1.5 30.5 - 285.5
סך הכנסות שאינן מריבית 49.3 17.7 3.5 18.3 9.8 0.3 56.2 - 137.4
סך ההכנסות 272.3 127.1 7.1 36.6 18.4 1.8 86.7 - 422.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי 31.3 0.3 - 0.5 (0.2) - (0.1) - 31.5
הוצאות תפעליות ואחרות 245.3 65.0 9.8 19.7 6.1 8.7 7.3 - 296.9
רווח (הפסד) לפני מיסים (4.3) 61.8 (2.7) 16.4 12.5 (6.9) 79.5 - 94.5
הפרשה למיסים על הרווח (1.2) 18.0 (0.9) 4.9 3.7 (2.0) 19.8 - 24.3
רווח נקי (הפסד) (3.1) 43.8 (1.8) 11.5 8.8 (4.9) 59.7 - 70.2
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:

הוצאות ישירות 125.6 28.7 4.3 8.3 1.8 6.3 4.6 - 150.9

הוצאות עקיפות 119.7 36.3 5.5 11.4 4.3 2.4 2.7 - 146.0
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות 83.1 70.6 2.1 25.9 12.1 (3.3) 61.6 - 181.5
יתרה ממוצעת של נכסים 8,576.1 7,267.7 8.4 819.7 365.1 - 3,448.0 - 13,217.3
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור 8,576.1 7,267.7 8.4 819.7 364.1 - - - 9,768.3
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח 8,873.4 7,413.6 1.3 743.6 383.9 - - - 10,002.2

יתרת חובות פגומים 14.5 1.5 - 7.4 5.2 - - - 27.1

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום 178.7 167.5 - 4.5 - - - - 183.2
יתרה ממוצעת של התחייבויות 6,602.9 - 1,569.3 842.6 645.1 634.6 2,058.5 - 12,353.0
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור 6,602.9 - 1,569.3 842.6 644.0 634.6 - - 10,293.4
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח 6,618.8 - 1,630.7 808.5 702.9 661.7 - - 10,422.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון 5,806.6 4,175.1 24.1 933.7 674.4 17.0 659.9 - 8,115.7
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח 5,981.5 4,280.1 11.3 857.0 664.9 4.8 735.6 - 8,255.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול 2,944.5 962.1 1,072.9 388.9 715.4 5.3 - - 5,127.0
פיצול הכנסות ריבית נטו:
מרווח מפעילות מתן אשראי 206.0 107.0 0.1 17.0 7.6 - - - 230.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות 14.1 - 3.5 1.3 0.6 1.5 - - 21.0

אחר 2.9 2.4 - - 0.4 - 30.5 - 33.8

סך הכל הכנסות ריבית, נטו 223.0 109.4 3.6 18.3 8.6 1.5 30.5 - 285.5

(1) מגזר זה כולל את כל הפעילויות של כרטיסי האשראי אשר היקפה אינו מהותי
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

111

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)
פעילות בישראל

(1)

משקי בית
סה"כ מזה: עסקים עסקים מגזר סכומים

משקי הלוואות בנקאות קטנים בינוניים (2) גופים ניהול שלא בית לדיור פרטית וזעירים וגדולים מוסדיים פיננסי הוקצו סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים 309.4 199.5 - 26.5 11.7 - 3.6 - 351.2
הוצאות ריבית מחיצוניים 35.4 - 10.2 3.1 0.8 5.0 28.0 - 82.5
הכנסות ריבית, נטו:
מחיצוניים 274.0 199.5 (10.2) 23.4 10.9 (5.0) (24.4) - 268.7
בינמגזרי (56.8) (97.2) 13.5 (3.6) (1.7) 6.4 42.2 - -
סך הכנסות ריבית, נטו 217.2 102.3 3.3 19.8 9.2 1.4 17.8 - 268.7
סך הכנסות שאינן מריבית (3) 50.6 19.2 4.3 20.5 8.2 15.4 0.4 - 99.4
סך ההכנסות 267.8 121.5 7.6 40.3 17.4 16.8 18.2 - 368.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי 33.2 (1.3) - (1.8) 0.7 - - - 32.1
הוצאות תפעליות ואחרות (3) 217.4 51.3 11.4 19.6 5.9 33.6 10.8 - 298.7
רווח (הפסד) לפני מיסים 17.2 71.5 (3.8) 22.5 10.8 (16.8) 7.4 - 37.3
הפרשה למיסים על הרווח 5.2 21.5 (1.2) 6.7 3.3 (5.1) 2.3 11.2
רווח נקי (הפסד) 12.0 50.0 (2.6) 15.8 7.5 (11.7) 5.1 - 26.1
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:

הוצאות ישירות 116.7 24.6 4.9 8.8 1.8 19.9 7.8 - 159.9

הוצאות עקיפות 100.7 26.7 6.5 10.8 4.1 13.7 3.0 - 138.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות 82.2 68.5 1.9 23.2 10.3 (2.2) 7.3 - 122.7
יתרה ממוצעת של נכסים 8,348.7 7,032.8 9.7 943.8 507.2 11.2 3,963.5 13,584.1
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור 8,348.7 7,032.8 9.7 935.4 437.5 11.2 - 9,742.5
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח 8,568.9 7,213.9 8.8 861.3 383.8 31.1 - 9,853.9

יתרת חובות פגומים 15.7 1.3 - 8.9 16.9 - - 41.5

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום 153.0 142.4 - 3.6 - - - 156.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות 6,621.0 - 1,620.8 943.5 528.6 950.2 2,043.7 12,707.8
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור 6,621.0 - 1,620.8 926.8 475.7 950.2 - 10,594.5
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח 6,753.6 - 1,653.9 855.3 500.3 699.3 - 10,462.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון 5,598.2 3,996.5 21.4 1,117.2 689.8 44.2 475.9 7,946.7
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח 5,828.2 4,161.3 17.2 1,105.0 629.4 37.7 501.9 8,119.4
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול 3,889.4 906.4 2,685.7 876.7 3,292.7 - - 10,744.5
פיצול הכנסות ריבית נטו:
מרווח מפעילות מתן אשראי 198.2 100.3 - 19.2 8.9 - - - 226.3
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות 15.9 - 3.3 0.6 0.3 1.4 - - 21.5

אחר 3.1 - - - - - 17.8 - 20.9

סך הכל הכנסות ריבית, נטו 217.2 100.3 3.3 19.8 9.2 1.4 17.8 - 268.7
(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי
(3) סווג מחדש.

112

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
(מבוקר)
פעילות בישראל

(1)

משקי בית
סה"כ מזה: עסקים עסקים מגזר סכומים

משקי הלוואות בנקאות קטנים בינוניים (2) גופים ניהול שלא בית לדיור פרטית וזעירים וגדולים מוסדיים פיננסי הוקצו סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים 418.3 272.4 - 35.1 15.6 - 4.5 - 473.5
הוצאות ריבית מחיצוניים 49.9 - 13.5 3.7 1.2 6.2 35.6 - 110.1
הכנסות ריבית, נטו: - - - - -
מחיצוניים 368.4 272.4 (13.5) 31.4 14.4 (6.2) (31.1) - 363.4
בינמגזרי (75.4) (132.8) 18.1 (4.3) (2.0) 8.0 55.6 - 0.0
סך הכנסות ריבית, נטו 293.0 139.6 4.6 27.1 12.4 1.8 24.5 - 363.4
סך הכנסות שאינן מריבית (3) 67.6 25.6 5.4 26.4 11.3 19.0 (0.6) 129.1
סך ההכנסות 360.6 165.2 10.0 53.5 23.7 20.8 23.9 - 492.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי 38.6 (1.6) - (2.4) 0.7 - - - 36.9
הוצאות תפעליות ואחרות (3) 297.0 70.0 15.4 26.3 7.9 45.9 10.9 - 403.4
רווח (הפסד) לפני מיסים 25.0 96.8 (5.4) 29.6 15.1 (25.1) 13.0 - 52.2
הפרשה למיסים על הרווח 7.2 28.1 (1.6) 8.7 4.5 (7.3) 3.7 15.2
רווח נקי (הפסד) 17.8 68.7 (3.8) 20.9 10.6 (17.8) 9.3 - 37.0
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:

הוצאות ישירות 156.5 33.0 6.4 11.6 2.4 27.6 6.1 210.6

הוצאות עקיפות 140.5 37.0 9.0 14.7 5.5 18.3 4.8 192.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות 116.4 94.8 2.6 31.4 14.5 (4.8) 12.6 172.7
יתרה ממוצעת של נכסים 8,388.7 7,085.9 9.5 923.1 487.9 13.1 3,628.2 - 13,450.5
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור 8,388.7 7,085.9 9.5 923.1 420.0 13.1 - - 9,754.4
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח 8,595.1 7,278.1 10.5 786.9 357.8 22.1 - - 9,772.4

יתרת חובות פגומים 15.5 1.3 - 8.8 16.9 - - - 41.2

יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום 162.3 152.4 - 2.7 - - - - 165.0

יתרה ממוצעת של התחייבויות 6,635.1 - 1,625.8 926.0 560.2 898.5 1,985.8 - 12,631.4
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור 6,635.1 - 1,625.8 913.6 504.9 898.5 - - 10,577.9
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח 6,701.1 - 1,619.5 896.9 615.2 727.4 - - 10,560.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון 5,620.3 4,014.8 20.9 1,114.7 683.0 43.4 479.3 - 7,961.6
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח 5,817.9 4,221.3 17.1 1,102.0 597.4 34.4 528.7 - 8,097.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול 3,829.3 878.8 2,661.4 848.7 2,946.5 - - - 10,285.9
פיצול הכנסות ריבית נטו:
מרווח מפעילות מתן אשראי 267.5 136.6 - 26.5 12.0 - - - 306.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות 21.8 - 4.6 0.6 0.4 1.8 - - 29.2

אחר 3.7 3.0 - - - - 24.5 - 28.2

סך הכל הכנסות ריבית, נטו 293.0 139.6 4.6 27.1 12.4 1.8 24.5 - 363.4
(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי
(3) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי
אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)
הפרשה להפסדי אשראי
אשראי לציבור
בנקים

מסחרי לדיור פרטי אחר סך הכל וממשלות סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה 8.4 43.2 55.1 106.7 - 106.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.7) 1.0 11.8 12.1 - 12.1
מחיקות חשבונאיות (0.2) (0.5) (10.5) (11.2) - (11.2)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.1 - 2.0 2.1 - 2.1
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) (0.5) (8.5) (9.1) - (9.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2018(*) 7.6 43.7 58.4 109.7 - 109.7
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים 2.1 0.5 0.4 3.0 - 3.0

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה 7.9 43.4 53.6 104.9 - 104.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.2) 0.9 30.8 31.5 - 31.5
מחיקות חשבונאיות (0.2) (0.6) (32.7) (33.5) - (33.5)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.1 - 6.7 6.8 - 6.8
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) (0.6) (26.0) (26.7) - (26.7)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2018(*) 7.6 43.7 58.4 109.7 - 109.7
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים 2.1 0.5 0.4 3.0 - 3.0

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1) , ועל חובות (1) בגינם היא חושבה
(1)
יתרת חוב רשומה של חובות
שנבדקו על בסיס פרטני 1,043.8 1.5 15.7 1,061.0 - 1,061.0
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**) 313.8 7,412.1 1,215.3 8,941.2 - 8,941.2
סך הכל חובות (1) 1,357.6 7,413.6 1,231.0 10,002.2 - 10,002.2
(**)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור 229.9 7,028.4 - 7,258.3 - 7,258.3

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)
שנבדקו על בסיס פרטני 3.6 0.1 9.1 12.8 - 12.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי(***) 1.9 43.1 48.9 93.9 - 93.9
סך ההפרשה להפסדי אשראי 5.5 43.2 58.0 106.7 - 106.7
(***)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור 0.8 43.2 - 44.0 - 44.0

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות,פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.4 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 25.4 מיליוני ש"ח.
(3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

113

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
הפרשה להפסדי אשראי
אשראי לציבור
בנקים

מסחרי לדיור פרטי אחר סך הכל וממשלות סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה 8.7 42.9 57.9 109.5 - 109.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי 0.1 0.9 6.2 7.2 - 7.2
מחיקות חשבונאיות (0.1) (0.2) (12.2) (12.5) - (12.5)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות - (3) - (3) 3.3 3.3 - 3.3
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) (0.2) (8.9) (9.2) - (9.2)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017(*) 8.7 43.6 55.2 107.5 - 107.5
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים 2.3 0.4 0.4 3.1 - 3.1

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה 9.6 44.8 51.0 105.4 - 105.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי (0.8) (1.3) 34.2 32.1 - 32.1
מחיקות חשבונאיות (0.7) (0.3) (37.3) (38.3) - (38.3)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.6 0.4 7.3 8.3 - 8.3
מחיקות חשבונאיות נטו (0.1) 0.1 (30.0) (30.0) - (30.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017(*) 8.7 43.6 55.2 107.5 - 107.5
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים 2.3 0.4 0.4 3.1 - 3.1

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1) , ועל חובות (1) בגינם היא חושבה
(1)
יתרת חוב רשומה של חובות
שנבדקו על בסיס פרטני 1,151.8 1.3 17.2 1,170.3 - 1,170.3
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**) 317.3 7,212.6 1,153.7 8,683.6 - 8,683.6
סך הכל חובות (1) 1,469.1 7,213.9 1,170.9 9,853.9 - 9,853.9
(**)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור 192.3 6,779.0 - 6,971.3 - 6,971.3

(1)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

שנבדקו על בסיס פרטני 4.9 0.1 9.5 14.5 - 14.5
שנבדקו על בסיס קבוצתי(***) 1.5 43.1 45.3 89.9 - 89.9
סך ההפרשה להפסדי אשראי 6.4 43.2 54.8 104.4 - 104.4
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור 0.7 43.1 - 43.8 - 43.8

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות,פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.8 מליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח.
(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח.

114

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)
בנקים
מסחרי לדיור פרטי אחר סך הכל וממשלות סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה 9.6 44.8 51.0 105.4 - 105.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי (1.8) (1.3) 40.0 36.9 - 36.9
מחיקות חשבונאיות (0.5) (0.5) (47.8) (48.8) - (48.8)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות 0.6 0.4 10.4 11.4 - 11.4
מחיקות חשבונאיות נטו 0.1 (0.1) (37.4) (37.4) - (37.4)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה(*) 7.9 43.4 53.6 104.9 - 104.9
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים 2.3 0.4 0.5 3.2 - 3.2

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1) , ועל חובות (1) בגינם היא חושבה

(1)
יתרת חוב רשומה של חובות
שנבדקו על בסיס פרטני 1,116.3 1.3 15.6 1,133.2 - 1,133.2
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**) 237.4 7,276.8 1,125.0 8,639.2 8,639.2
סך הכל חובות (1) 1,353.7 7,278.1 1,140.6 9,772.4 - 9,772.4
(**)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור 187.0 6,830.1 - 7,017.1 - 7,017.1

(1)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
שנבדקו על בסיס פרטני 4.7 0.1 9.4 14.2 - 14.2
שנבדקו על בסיס קבוצתי(***) 0.9 42.9 43.7 87.5 - 87.5
סך ההפרשה להפסדי אשראי 5.6 43.0 53.1 101.7 - 101.7
(***)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור 0.7 42.9 - 43.6 - 43.6

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות,פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.7 מליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 25.1 מיליוני ש"ח.

115

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

בעייתיים (2) חובות לא פגומים מידע נוסף

בפיגור של 90 בפיגור של 30 פעילות לווים בישראל לא בעייתיים לא פגומים פגומים (3) סך הכל ימים או יותר (4) ועד 89 ימים (5)
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 818.1 - 8.9 827.0 - -
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 438.2 4.6 3.7 446.5 4.5 6.7

שרותים פיננסים 78.2 - - 78.2 - -
מסחרי-אחר 5.9 - - 5.9 - -

סך הכל מסחרי 1,340.4 4.6 12.6 1,357.6 4.5 6.7
אנשים פרטים - הלוואות לדיור 7,244.6 167.5 (6) 1.5 7,413.6 167.5 33.3
אנשים פרטיים - אחר 1,196.6 21.4 13.0 1,231.0 11.2 13.4

סך הכל ציבור - פעילות בישראל 9,781.6 193.5 27.1 10,002.2 183.2 53.4
בנקים בישראל - - - - - -
ממשלת ישראל - - - - - -

סך הכל פעילות בישראל 9,781.6 193.5 27.1 10,002.2 183.2 53.4
בנקים בחו"ל - - - - - -
סך הכל 9,781.6 193.5 27.1 10,002.2 183.2 53.4

30 בספטמבר 2017

פעילות לווים בישראל (בלתי מבוקר)

ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 844.4 - 21.4 865.8 - -
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 444.1 3.8 4.0 451.9 3.5 0.7

שרותים פיננסים 133.4 - - 133.4 - -
מסחרי-אחר 17.5 0.1 0.4 18.0 0.1 -

סך הכל מסחרי 1,439.4 3.9 25.8 1,469.1 3.6 0.7
אנשים פרטים - הלוואות לדיור 7,070.2 142.4 (6) 1.3 7,213.9 142.4 36.8
אנשים פרטיים - אחר 1,134.9 21.6 14.4 1,170.9 10.6 18.3

סך הכל ציבור - פעילות בישראל 9,644.5 167.9 41.5 9,853.9 156.6 55.8
בנקים בישראל - - - - - -
ממשלת ישראל - - - - - -

סך הכל פעילות בישראל 9,644.5 167.9 41.5 9,853.9 156.6 55.8
בנקים בחו"ל - - - - - -
סך הכל 9,644.5 167.9 41.5 9,853.9 156.6 55.8

116

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר
חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום , נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 5.ב.2.גלהלן.
(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30.9.2017 ו- 31.12.2017:
8.8 מיליוני ש"ח ו-8.7 מיליוני ש"ח, בהתאמ ה).
(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 7.9 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי
בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה (30.09.2017 ו- 31.12.2017: 9.0 מיליוני ש"ח ו-9.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)

בעייתיים (2) חובות לא פגומים מידע נוסף

בפיגור של 90 בפיגור של 30 פעילות לווים בישראל לא בעייתיים לא פגומים פגומים (3) סך הכל ימים או יותר (4) ועד 89 ימים (5)
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 796.1 - 21.2 817.3 - -
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 431.6 2.7 4.0 438.3 2.7 0.5

שרותים פיננסים 87.2 - - 87.2 - -
מסחרי- אחר 10.3 0.1 0.5 10.9

סך הכל מסחרי 1,325.2 2.8 25.7 1,353.7 2.7 0.5
אנשים פרטים - הלוואות לדיור 7,124.4 152.4 (6) 1.3 7,278.1 152.4 26.2
אנשים פרטיים - אחר 1,106.0 20.4 14.2 1,140.6 9.9 14.5

סך הכל ציבור - פעילות בישראל 9,555.6 175.6 41.2 9,772.4 165.0 41.2
בנקים בישראל - - - - -
ממשלת ישראל - - - - - -

סך הכל פעילות בישראל 9,555.6 175.6 41.2 9,772.4 165.0 41.2
בנקים בחו"ל - - - - - -
סך הכל 9,555.6 175.6 41.2 9,772.4 165.0 41.2

117

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

יתרת (2) חובות יתרת (2) חובות

פגומים בגינם פגומים בגינם לא (2) קיימת הפרשה יתרת הפרשה קיימת הפרשה סך הכל יתרת יתרת קרן חוזית פעילות לווים בישראל פרטנית (3) פרטנית (3) פרטנית (3) חובות פגומים של חובות פגומים
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - 8.9 8.9 16.3
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - 3.7 3.7 4.9

שרותים פיננסים - - - - -
מסחרי-אחר - - - - 0.1

סך הכל מסחרי - - 12.6 12.6 21.3
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - 1.5 1.5 1.5
אנשים פרטיים - אחר - 13.0 13.0 34.3

סך הכל ציבור - פעילות בישראל - - 27.1 27.1 57.1
בנקים בישראל - - - - -
ממשלת ישראל - - - - -
סך הכל פעילות בישראל - - 27.1 27.1 57.1
בנקים בחו"ל - - - - -
סך הכל - - 27.1 27.1 57.1

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים - - 3.3 3.3
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים - - 16.8 16.8

118

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)
יתרת (2) חובות יתרת (2) חובות

פגומים בגינם פגומים בגינם לא (2) קיימת הפרשה יתרת הפרשה קיימת הפרשה סך הכל יתרת יתרת קרן חוזית פעילות לווים בישראל פרטנית (3) פרטנית (3) פרטנית (3) חובות פגומים של חובות פגומים
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - 21.4 21.4 28.8
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - 4.0 4.0 5.3

שרותים פיננסים - - - - -
מסחרי- אחר - - 0.4 0.4 0.5

סך הכל מסחרי - - 25.8 25.8 34.6
אנשים פרטים - הלוואות לדיור 1.3 1.3 1.3
אנשים פרטיים - אחר - - 14.4 14.4 34.7

סך הכל ציבור - פעילות בישראל - - 41.5 41.5 70.6
בנקים בישראל - - - - -
ממשלת ישראל - - - - -
סך הכל פעילות בישראל - - 41.5 41.5 70.6
בנקים בחו"ל - - - - -
סך הכל - - 41.5 41.5 70.6

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים - - 4.5 4.5
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים - - 19.6 19.6

119

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)
יתרת (2) חובות יתרת (2) חובות

פגומים בגינם פגומים בגינם לא (2) קיימת הפרשה יתרת הפרשה קיימת הפרשה סך הכל יתרת יתרת קרן חוזית פעילות לווים בישראל פרטנית (3) פרטנית (3) פרטנית (3) חובות פגומים של חובות פגומים
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - 21.2 21.2 28.7
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - 4.0 4.0 5.3

שרותים פיננסים - - - - -
מסחרי-אחר - 0.5 0.5 0.4

סך הכל מסחרי - - 25.7 25.7 34.4
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - 1.3 1.3 1.3
אנשים פרטיים - אחר - 14.2 14.2 34.8

סך הכל ציבור - פעילות בישראל - - 41.2 41.2 70.5
בנקים בישראל - - - - -
ממשלת ישראל - - - - -
סך הכל פעילות בישראל - - 41.2 41.2 70.5
בנקים בחו"ל - - - - -
סך הכל - - 41.2 41.2 70.5

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים - - 4.3 4.3
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים - - 19.3 19.3

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
(2) יתרת חוב רשומה.
(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

120

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

לשלושה החודשים לתשעה חודשים
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

יתרה ממוצעת יתרה ממוצעת

של חובות הכנסות ריבית מזה נרשמו של חובות הכנסות ריבית מזה נרשמו פגומים (2) שנרשמו (3) על בסיס מזומן פגומים (2) שנרשמו (3) על בסיס מזומן
ציבור- מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 16.9 - (5) - (5) 18.0 - (5) - (5)
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 3.8 - (5) - (5) 3.9 - (5) - (5)
מסחרי-אחר - - - 0.1 - (5) - (5)

סך הכל מסחרי 20.7 - (5) - (5) 22.0 - (5) - (5)
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור 1.5 - - 1.5 - -
אנשים פרטיים-אחר 13.3 0.3 0.3 13.6 1.0 0.9

סך הכל 35.5 0.3 0.3 37.1 1.0 0.9

לשלושה החודשים לתשעה חודשים
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)

יתרה ממוצעת יתרה ממוצעת

של חובות הכנסות ריבית מזה נרשמו של חובות הכנסות ריבית מזה נרשמו פגומים (2) שנרשמו (3) על בסיס מזומן פגומים (2) שנרשמו (3) על בסיס מזומן
ציבור- מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 20.3 - (5) - (5) 19.9 0.1 0.1
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 4.1 - (5) - (5) 5.9 - (5) - (5)
מסחרי-אחר 0.5 - (5) - (5) 0.5 - (5) - (5)

סך הכל מסחרי 24.9 - (5) - (5) 26.3 0.1 0.1
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור 0.4 - - 0.3 - -
אנשים פרטיים-אחר 14.9 0.4 0.4 15.1 1.3 1.2

סך הכל 40.2 0.4 (4) 0.4 41.7 1.4 (4) 1.3

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 1.0 מיליוני ש"ח ו- 0.5 מיליוני ש"ח, לתשעת החודשים ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2018, בהתאמה ו- 1.8 מיליוני ש"ח ו- 0.6 מיליוני ש"ח, לתשעת החודשים ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2017, בהתאמה.
(5) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

121

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

ליום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)

יתרת חוב רשומה

צובר (2) בפיגור צובר (2) בפיגור (2)
שאינו צובר של 90 ימים או של 30 ימים ועד צובר (3)

הכנסות ריבית יותר 89 ימים לא בפיגור סך הכל

ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - (4) - - 2.8 2.8
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 0.5 - - 0.5 1.0

שרותים פיננסים - (4) - - - - מסחרי-אחר - - - - -
סך הכל מסחרי 0.5 - - 3.3 3.8
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - - -
אנשים פרטיים - אחר 6.2 - - 6.8 13.0

סך הכל 6.7 - - 10.1 16.8

ליום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)

יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 0.1 - - 3.5 3.6
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 0.7 - - 0.6 1.3
שרותים פיננסים - - - - -
מסחרי-אחר - - - 0.4 0.4

סך הכל מסחרי 0.8 - - 4.5 5.3
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - - -
אנשים פרטיים - אחר 7.7 - - 6.6 14.3

סך הכל 8.5 - - 11.1 19.6

ליום 31 בדצמבר 2017

(מבוקר)

יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי 0.1 - - 3.3 3.4
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן 0.6 - - 0.6 1.2
שרותים פיננסים - - - - -
מסחרי-אחר 0.1 - - 0.4 0.5

סך הכל מסחרי 0.8 - - 4.3 5.1
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - - -
אנשים פרטיים - אחר 7.5 - - 6.7 14.2

סך הכל 8.3 - - 11.0 19.3

1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) צובר הכנסות ריבי ת.
(3) נכלל בחובות פגומ ים.
(4) יתרה הנמוכה מ- 0.1 מיליוני ש "ח.
ליום 30 בספטמבר, 2018, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו
בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

122

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו

בשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

ארגונים מחדש שבוצעו
יתרת יתרת יתרת יתרת
חוב חוב חוב חוב
רשומה רשומה רשומה רשומה

לפני לאחר לפני לאחר
מספר ארגון ארגון מספר ארגון ארגון
חוזים מחדש מחדש חוזים מחדש מחדש
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - - - - -
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - - - - -

מסחרי-אחר - - - - - -

סך הכל מסחרי - - - - - -
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - - - -
אנשים פרטיים - אחר 38 1.0 1.0 171 3.7 3.7

סך הכל פעילות בישראל 38 1.0 1.0 171 3.7 3.7

ארגונים מחדש שבוצעו

בשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו

ביום 30 בספטמבר 2017 ביום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)

ארגונים מחדש שבוצעו
יתרת יתרת יתרת יתרת
חוב חוב חוב חוב
רשומה רשומה רשומה רשומה

לפני לאחר לפני לאחר
מספר ארגון ארגון מספר ארגון ארגון
חוזים מחדש מחדש חוזים מחדש מחדש
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - - - - -
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - - - - -

מסחרי-אחר - - - - - -

סך הכל מסחרי - - - - - -
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - - - -
אנשים פרטיים - אחר 70 1.9 1.9 199 4.8 4.8

סך הכל פעילות בישראל 70 1.9 1.9 199 4.8 4.8

הערות בסוף חלק ב2ג.

123

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

(2)
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו

בשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

מספר יתרת חוב מספר יתרת חוב
חוזים רשומה חוזים רשומה
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - - -

בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - -

(3)
מסחרי-אחר - - 1 -

(3)

סך הכל מסחרי - - 1 -
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - -

אנשים פרטיים - אחר 42 0.8 (3) 45 0.9 (3)

סך הכל פעילות בישראל 42 0.8 46 0.9

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
(3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא. לפירוט נוסף ראה ביאור 1ח.7.
(4) סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

(2)
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו

בשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

מספר יתרת חוב מספר יתרת חוב
חוזים רשומה חוזים רשומה
ציבור מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי - - - -

בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן - - - -

מסחרי-אחר - -

סך הכל מסחרי - - - -
אנשים פרטים - הלוואות לדיור - - - -

אנשים פרטיים - אחר 34 0.6 (3) 35 0.6 (3)

סך הכל פעילות בישראל 34 0.6 35 0.6

124

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי

אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)
3. מידע נוסף על הלוואות לדיור
(1) , סוג החזר וסוג ריבית

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV(

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
יחס ה- LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
יחס ה- LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי.
(2) סווג מחדש.

30 בספטמבר 2018

יתרת הלוואות לדיור סיכון אשראי
מזה: מזה: חוץ מאזני

סך הכל בולט ובלון ריבית משתנה סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד %60 6,057.1 328.1 4,150.5 548.9
מעל %60 1,353.8 56.2 1,029.4 56.8
שיעבוד משני או ללא שיעבוד 2.7 0.9 1.3 0.2
סך הכל 7,413.6 385.2 5,181.2 605.9

(2)
30 בספטמבר 2017

יתרת הלוואות לדיור סיכון אשראי
מזה: מזה: חוץ מאזני
סך הכל בולט ובלון ריבית משתנה סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד %60 5,864.7 361.7 4,143.0 489.5
מעל %60 1,334.2 68.3 1,043.0 40.6
שיעבוד משני או ללא שיעבוד 15.0 4.9 6.5 1.1
סך הכל 7,213.9 434.9 5,192.5 531.2

31 בדצמבר 2017

יתרת הלוואות לדיור סיכון אשראי
מזה: מזה: חוץ מאזני
סך הכל בולט ובלון ריבית משתנה סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד %60 5,966.0 383.6 4,151.4 473.1
מעל %60 1,307.0 64.1 1,014.1 48.7
שיעבוד משני או ללא שיעבוד 5.1 0.3 4.3 0.4
סך הכל 7,278.1 448.0 5,169.8 522.2

125

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

30 בספטמבר 2018 30 בספטמבר 2017 31 בדצמבר 2017

(בלתי מבוקר) (מבוקר)

יתרת יתרת יתרת
הפרשה הפרשה הפרשה

יתרות להפסדי יתרות להפסדי יתרות להפסדי חוזים (1) אשראי (2) חוזים (1) אשראי (2) חוזים (1) אשראי (2)
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
ערבויות להבטחת אשראי (1) 111.6 0.4 121.9 0.4 115.5 0.5
ערבויות לרוכשי דירות 14.4 - (2) 18.8 0.1 19.1 - (3)
ערבויות והתחייבויות אחרות 137.3 0.2 128.0 0.3 115.0 0.3
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו 109.9 0.4 126.3 0.4 120.1 0.4

מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה (3) (3) (3) שלא נוצלו 20.1 - 33.4 - 31.0 -
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן 1,447.9 2.0 1,479.2 1.9 1,543.0 2.0
סך הכל 1,841.2 3.0 1,907.6 3.1 1,943.7 3.2

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.
(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח.

126

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)

(1)

מטבע ישראלי מטבע חוץ

צמוד דולר פריטים
למדד של שאינם

לא צמוד המחירים ארה"ב אחר כספיים סך הכל

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 1,934.5 - 88.8 107.1 - 2,130.4
ניירות ערך 897.4 208.9 128.0 66.5 7.9 1,308.7
אשראי לציבור, נטו 6,113.7 2,933.5 644.6 203.7 - 9,895.5

בניינים וציוד - - - - 154.1 154.1
נכסים בלתי מוחשיים - - - - 0.1 0.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים - 1.0 1.0 0.1 1.0 3.1
נכסים אחרים 102.5 5.6 - - 57.3 165.4

סך הכל נכסים 9,048.1 3,149.0 862.4 377.4 220.4 13,657.3

התחייבויות

פיקדונות הציבור 7,887.0 1,322.0 833.9 379.7 - 10,422.6
פיקדונות מבנקים - 35.1 - - - 35.1
פיקדונות הממשלה 114.2 210.8 - - - 325.0
ניירות ערך שהושאלו 208.4 - - - - 208.4

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 226.7 1,394.0 - - - 1,620.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 1.2 1.7 1.8 0.1 1.0 5.8
התחייבויות אחרות 99.0 - 4.2 0.1 50.4 153.7

סך הכל התחייבויות 8,536.5 2,963.6 839.9 379.9 51.4 12,771.3

הפרש 511.6 185.4 22.5 (2.5) 169.0 886.0

(3)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות) 29.1 (19.5) (14.0) 4.4 - -
סך הכל כללי 540.7 165.9 8.5 1.9 169.0 886.0

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 127.9 מיליוני ש"ח.

127

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017

(מבוקר)

(1)

מטבע ישראלי מטבע חוץ

צמוד דולר פריטים
למדד של שאינם

לא צמוד המחירים ארה"ב אחר כספיים סך הכל

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 1,796.0 - 83.2 37.1 - 1,916.3
ניירות ערך 801.4 24.4 118.5 76.6 - 1,020.9
אשראי לציבור, נטו 5,625.1 3,185.5 737.2 201.7 - 9,749.5
בניינים וציוד - - - - 148.2 148.2
נכסים בלתי מוחשיים - - - - 0.5 0.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים 0.1 0.3 0.3 0.1 54.0 54.8
נכסים אחרים 81.7 4.4 - - 64.3 150.4

סך הכל נכסים 8,304.3 3,214.6 939.2 315.5 267.0 13,040.6

התחייבויות

פיקדונות הציבור 7,475.0 1,628.4 961.1 397.9 - 10,462.4
פיקדונות מבנקים - 37.8 - - - 37.8
פיקדונות הממשלה 125.4 21.6 - - - 147.0
ניירות ערך שהושאלו - - - - - -
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 255.3 1,110.9 - - - 1,366.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 2.5 0.6 0.8 0.1 54.0 58.0

התחייבויות אחרות 75.1 - 6.9 - 58.1 140.1

סך הכל התחייבויות 7,933.3 2,799.3 968.8 398.0 112.1 12,211.5

הפרש 371.0 415.3 (29.6) (82.5) 154.9 829.1

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות) 203.5 (330.2) 42.3 84.4 - -
סך הכל כללי 574.5 85.1 12.7 1.9 154.9 829.1

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 306.0 מיליוני ש"ח.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

128

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2017

(בלתי מבוקר)

(1)

מטבע ישראלי מטבע חוץ

צמוד דולר פריטים
למדד של שאינם
לא צמוד המחירים ארה"ב אחר כספיים סך הכל

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,574.6 - 64.3 20.1 - 2,659.0
ניירות ערך 655.4 14.3 110.3 76.6 1.7 858.3
אשראי לציבור, נטו 5,642.6 3,130.9 695.4 201.8 - 9,670.7
בניינים וציוד - - - - 150.6 150.6
נכסים בלתי מוחשיים - - - - 0.4 0.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים 0.5 - - 3.2 60.3 64.0
נכסים אחרים 109.9 7.1 - - 33.6 150.6

סך הכל נכסים 8,983.0 3,152.3 870.0 301.7 246.6 13,553.6

התחייבויות

פיקדונות הציבור 7,782.6 1,519.8 867.8 389.9 - 10,560.1
פיקדונות מבנקים - 33.6 - - - 33.6
פיקדונות הממשלה 24.1 10.8 - - - 34.9
ניירות ערך שהושאלו - - - - - -
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 342.3 1,529.9 - - - 1,872.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 3.7 2.0 - 0.2 60.3 66.2
התחייבויות אחרות 88.7 - 4.9 - 55.7 149.3

סך הכל התחייבויות 8,241.4 3,096.1 872.7 390.1 116.0 12,716.3

הפרש 741.6 56.2 (2.7) (88.4) 130.6 837.3

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות) 171.9 (279.0) 13.8 93.3 - -
סך הכל כללי 913.5 (222.8) 11.1 4.9 130.6 837.3

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 303.0 מיליוני ש"ח.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

129

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א שווי הוגן של מכשירים פיננסיי ם
המידע הכלול בבאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.
לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.
נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השוו י ההוגן.
ב השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.
ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים.
אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הוונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.
השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.
פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי ההוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.
לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר

הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעיסקאות בריבית משתנה.

130

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 ספטמבר 2018

(בלתי מבוקר)
שווי הוגן
יתרה במאזן רמה 1 (1) רמה 2 (1) רמה 3 (1) סה"כ

נכסים פיננסיים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,130.4 2,130.4 - - 2,130.4
ניירות ערך (2) 1,308.7 1,308.3 0.4 - 1,308.7
אשראי לציבור, נטו (3) 9,895.5 - - 9,899.0 9,899.0
נכסים בגין מכשירים נגזרים 3.1 0.2 2.9 - 3.1
נכסים פיננסיים אחרים 25.8 - - 25.8 25.8

סך הכל הנכסים הפיננסיים (4) 13,363.5 3,438.9 3.3 9,924.8 13,367.0

התחייבויות פיננסיות

פיקדונות הציבור 10,422.6 - 2,556.9 7,883.6 10,440.5
פיקדונות מבנקים 35.1 - - 40.5 40.5
פיקדונות הממשלה 325.0 324.6 - 0.4 325.0
ניירות ערך שהושאלו 208.4 208.4 - - 208.4

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 1,620.7 1,528.5 - 105.8 1,634.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 5.8 1.4 4.4 0.5 6.3
התחייבויות פיננסיות אחרות 92.6 - - 92.6 92.6

סך כל ההתחייבויות הפיננסיות (4) 12,710.2 2,062.9 2,561.3 8,123.4 12,747.6

30 ספטמבר 2017

(בלתי מבוקר)
שווי הוגן
יתרה במאזן רמה 1 (1) רמה 2 (1) רמה 3 (1) סה"כ

נכסים פיננסיים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 1,916.3 1,916.3 - - 1,916.3
ניירות ערך (2) 1,020.9 1,020.3 0.6 - 1,020.9
אשראי לציבור, נטו (3) 9,749.5 - - 9,701.7 9,701.7
נכסים בגין מכשירים נגזרים 54.8 0.2 54.3 1.0 55.5
נכסים פיננסיים אחרים 25.1 - - 25.1 25.1

סך הכל הנכסים הפיננסיים (4) 12,766.6 2,936.8 54.9 9,727.8 12,719.5

התחייבויות פיננסיות

פיקדונות הציבור 10,462.4 - 2,934.2 7,551.1 10,485.3
פיקדונות מבנקים 37.8 - - 44.8 44.8
פיקדונות הממשלה (5) 147.0 147.0 - - 147.0

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 1,366.2 1,264.5 - 127.1 1,391.6
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 58.0 0.1 57.3 0.60 58.0
התחייבויות פיננסיות אחרות 82.4 - - 82.4 82.4

סך כל ההתחייבויות הפיננסיות (4) 12,153.8 1,411.6 2,991.5 7,806.0 12,209.1
הערות בסוף ביאור 15א.

131

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.
(3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 30.09.2018, 30.09.2017 ו- 31.12.2017 בסך 4.4 מיליון ש"ח, 4.2 מיליון ש"ח, ו- 4.2 מיליון
ש"ח, בהתאמה.
(4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה
מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2018, 30.09.2017 ו- 31.12.2017 בסך 3,468.0
מיליוני ש"ח, 3,017.1 ש"ח ו- 3,608.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן)
לימים 30.09.2018, 30.09.2017 ו- 31.12.17 בסך 3,188.7 מיליוני ש"ח, 3,221.6 מיליוני ש"ח ו- 3,107.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על
מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב.

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)
שווי הוגן
יתרה במאזן רמה 1 (1) רמה 2 (1) רמה 3 (1) סה"כ

נכסים פיננסיים

מזומנים ופיקדונות בבנקים 2,659.0 2,659.0 - - 2,659.0
ניירות ערך (2) 858.3 857.7 0.6 - 858.3
אשראי לציבור, נטו (3) 9,670.7 - - 9,576.3 9,576.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים 64.0 0.4 63.6 1.1 65.1
נכסים פיננסיים אחרים 25.8 - - 25.8 25.8

סך הכל הנכסים הפיננסיים (4) 13,277.8 3,517.1 64.2 9,603.2 13,184.5

התחייבויות פיננסיות

פיקדונות הציבור 10,560.1 - 2,913.6 7,686.8 10,600.4
פיקדונות מבנקים 33.6 - - 40.3 40.3
פיקדונות הממשלה 34.9 34.4 0.5 34.9

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים 1,872.2 1,787.0 - 118.3 1,905.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 66.2 0.5 65.7 - 66.2
התחייבויות פיננסיות אחרות 92.9 - - 92.9 92.9

סך כל ההתחייבויות הפיננסיות (4) 12,659.9 1,821.9 2,979.3 7,938.8 12,740.0

132

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונ שנה

ליום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-

רמה 1 (1) רמה 2 (1) רמה 3 (1) סך שווי הכל הוגן
נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה:
אגרות חוב ממשלת ישראל 701.6 - - 701.6
אגרות חוב ממשלת זרות 114.5 - - 114.5
מוסדות פיננסיים 2.7 - - 2.7
אגרות חוב חברות אחרות 10.6 0.4 - 11.0

סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה 829.4 0.4 - 829.8

ניירות ערך למטרות מסחר:
אגרות חוב ממשלת ישראל 468.1 - - 468.1
מוסדות פיננסיים - -

תעודות סל 7.8 7.8
של אחרים בישראל 3.0 - - 3.0
סך הכל ניירות ערך למסחר 478.9 - - 478.9

נכסים בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית שקל מדד - - 1.0 1.0

חוזי ריבית- אחר - - - -

חוזי מטבע חוץ 0.2 0.9 - 1.1
חוזי מניות 1.0 - - 1.0

חוזים בגין נגזרי אשראי - -
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים 1.2 0.9 1.0 3.1
סך הכל הנכסים הפיננסים 1,309.5 1.3 1.0 1,311.8

התחייבויות

ניירות ערך שהושאלו 208.4 - - 208.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית- שקל מדד - - 1.7 1.7

חוזי ריבית- אחר 1.2 - 1.2
חוזי מטבע חוץ 0.2 1.7 - 1.9
חוזי מניות 1.0 - - 1.0

חוזים בגין נגזרי אשראי - - 0.5 0.5
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 2.4 1.7 2.2 6.3
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות 210.8 1.7 2.2 214.7

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

133

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ליום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-

רמה 1 (1) רמה 2 (1) רמה 3 (1) סך שווי הכל הוגן
נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה:
אגרות חוב ממשלת ישראל 495.2 - - 495.2
אגרות חוב ממשלת זרות 121.1 - - 121.1
אגרות חוב של אחרים - 0.6 - 0.6
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה 616.3 0.6 - 616.9

ניירות ערך למטרות מסחר:
אגרות חוב ממשלת ישראל 397.4 - - 397.4
תעודות סל 6.6 - - 6.6
סך הכל ניירות ערך למסחר 404.0 - - 404.0

נכסים בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית- שקל מדד - - 0.3 0.3

חוזי ריבית- אחר 0.1 - - 0.1
חוזי מטבע חוץ 0.1 0.4 - 0.5
חוזי מניות - 53.9 - 53.9
חוזים בגין נגזרי אשראי - - 0.7 0.7
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים 0.2 54.3 1.0 55.5
סך הכל הנכסים הפיננסים 1,020.5 54.9 1.0 1,076.4

התחייבויות

ניירות ערך שהושאלו 147.0 - - 147.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית- שקל מדד - - 0.6 0.6

חוזי ריבית- אחר - 2.4 - 2.4
חוזי מטבע חוץ 0.1 0.9 - 1.0
חוזי מניות - 54.0 - 54.0

סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 0.1 57.3 0.6 58.0
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות 147.1 57.3 0.6 205.0

134

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-

רמה 1 (1) רמה 2 (1) רמה 3 (1) סך שווי הכל הוגן
נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה:
אגרות חוב ממשלת ישראל 404.0 - - 404.0
אגרות חוב ממשלת זרות 118.7 - - 118.7

אגרות חוב חברות אחרות - 0.6 - 0.6

סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה 522.7 0.6 - 523.3

ניירות ערך למטרות מסחר:
אגרות חוב ממשלת ישראל 333.3 - - 333.3
תעודות סל 1.7 - - 1.7
סך הכל ניירות ערך למסחר 335.0 - - 335.0

נכסים בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית שקל מדד - - - -

חוזי ריבית- אחר - - - -

חוזי מטבע חוץ 0.4 1.2 - 1.6
חוזי מניות 62.4 - - 62.4

חוזים בגין נגזרי אשראי 1.1 1.1
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים 62.8 1.2 1.1 65.1
סך הכל הנכסים הפיננסים 920.5 1.8 1.1 923.4

התחייבויות

ניירות ערך שהושאלו 208.4 - - 208.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית- שקל מדד - - 2.0 2.0

חוזי ריבית- אחר 0.1 0.9 - 1.0
חוזי מטבע חוץ 0.4 0.4 - 0.8
חוזי מניות 62.4 - - 62.4

סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים 62.9 1.3 2.0 66.2
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות 271.3 1.3 2.0 274.6

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

135

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 15ג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
רווחים (הפסדים) נטו רווחים
שממושו ושטרם ממושו (הפסדים)
שנכללו שטרם
ממושו בגין
מכשירים

שויי הוגן שווי הוגן המוחזקים
לתחילת בדוח רווח ברווח כולל לסוף לסוף
תקופה והפסד אחר רכישות מכירות תקופה התקופה
התחיבויות בגין נגזרי אשראי (0.5) - - - - (0.5) -
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד 1.0 - - - - 1.0 -
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד (3.2) 1.5 - - - (1.7) 1.5

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה 5.7 0.5 (0.4) - (5.8) - -
נכסים (התחייבויות) בגין נגזרי אשראי 1.1 (0.4) - - - 0.7 0.7
נכסים בגין חוזי ריבית - שקל מדד - 0.3 - - - 0.3 0.3
התחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד (0.4) (0.2) - - - (0.6) (0.6)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
נכסים (התחייבויות) בגין נגזרי אשראי 1.1 (1.6) - - - (0.5) (1.6)
נכסים בגין חוזי ריבית - שקל מדד - 1.0 - 1.0 1.0
התחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד (2.0) 0.3 - - - (1.7) 0.3

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה 6.1 (0.1) (0.2) - (5.8) - -
נכסים בגין נגזרי אשראי - 0.7 - - - 0.7 0.7
נכסים בגין חוזי ריבית - שקל מדד - 0.3 - - - 0.3 0.3
התחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד - (0.6) - - - (0.6) (0.6)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
מניות וקרנות בתיק הזמין למכירה 6.1 (0.3) - - (5.8) - -
נכסים בגין נגזרי אשראי - 1.1 - - - 1.1 1.1
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד - (2.0) - - - (2.0) (2.0)

136

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 15ד - מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר

ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2018
(בלתי מבוקר)
שווי הוגן טכניקת הערכה נתונים לא נצפים ממוצע משוקלל

ריביתמשכנתאות

התחיבויות בגין נגזרי אשראי (0.5) היוון תזרימי מזומנים סיכון לכשל המשכנתאות 2.47
סיכון צד נגדי לעסקה
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד (0.7) היוון תזרימי מזומנים ציפיות אינפלציה % 1.12

ליום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)

ריביתמשכנתאות

נכסים בגין נגזרי אשראי 0.7 היוון תזרימי מזומנים סיכון לכשל המשכנתאות 2.61
סיכון צד נגדי לעסקה
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד (0.3) היוון תזרימי מזומנים ציפיות לאינפלציה %0.19

ליום 31 בדצמבר 2017
(מבוקר)

ריביתמשכנתאות

נכסים בגין נגזרי אשראי 1.1 היוון תזרימי מזומנים סיכון לכשל המשכנתאות 2.64
סיכון צד נגדי לעסק ה
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית -שקל מדד (2.0) היוון תזרימי מזומנים ציפיות אינפלציה %0.69

137

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן

1 להלן פרטים אודות החלטות הדירקטוריון בדבר חלוקת דיבידנד:
ביום 4 בינואר 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון שני לשנת 2017 במזומן בסך 1.8
מיליוני ש"ח ובגין רווחי רבעון שלישי לשנת 2017 במזומן בסך 3.7 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה
1 ש"ח ע.נ שולם ב-28 בינואר 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 14 בינואר, 2018 (המועד הקובע).
ביום 27 במרץ 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון רביעי לשנת 2017 בסך 3.3
מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.05 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ב-22 באפריל 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 8 באפריל 2018 (המועד הקובע).
ביום 27 ביוני 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון ראשון לשנת 2018 בסך 5.7 מיליוני
ש"ח, הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ב-23 ביולי 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 8 ביולי 2018 (המועד הקובע).
ביום 13 בספטמבר 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון שני לשנת 2018 בסך 5.7 מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ב-10 באוקטובר 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 27 בספטמבר 2018 (המועד הקוב ע).
2 ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו- מיטב דש ברוקראז' בע"מ (להלן: "הרוכשות") בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' (Brokerage ((להלן: "הממכר" ו- "הסכמי המכירה", בהתאמה), בתמורה כוללת של 21 מיליוני ש"ח (להלן יחד: "העסקה").
הסכמי המכירה כוללים, בין היתר, מצגים שונים כמקובל בעסקאות מסוג זה, וכן התחייבות של הבנק לשיפוי בגין הפרת מצגים וחבויות עבר בקשר עם הממכר, וזאת בכפוף למגבלת זמן ותקרת שיפוי מקסימאלית של %100 מסכום התמורה. כמו כן, כוללים הסכמי המכירה מגבלות אי תחרות מסוימות החלות על הבנק למשך עד ארבע שנים ממועד השלמת העסקה.
ביום 25 בינואר, 2018 הושלמה מכירת תיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק לרוכשות, וביום 15 בפברואר הושלמה
מכירת תיקי הלקוחות הפרטיים של הבנק לרוכשות.
הצדדים הסכימו ביניהם כי הבנק ימשיך לתת שירותי חבר בורסה ותפעול ניירות ערך לחלק מהפעילות שנמכרה, לתקופה של מספר חודשים, ולא יאוחר מיום 30 ביוני, 2018.
ביום 30 ביוני 2018 הושלמה העסקה במלואה והבנק חדל מלספק שירותי חבר בורסה כאמור לעיל.
ברקע למכירה, כאמור לעיל, הוסכם בין הבנק ובין הספק אשר נתן לו שירותי מיקור חוץ בקשר לפעילות האמורה, על העברת מכלול המחלוקות שהתגלעו ביניהם בהקשר זה, להכרעת בורר שהוסכם על הצדדים.
בניכוי הוצאות שונות להשלמת העסקה, הבנק רשם בספריו רווח לפני מס בגין העסקה בסך של כ-15 מיליוני ש״ח.
3 בהמשך לדיווח מיום 18 בינואר 2018, לפיו החליט דירקטוריון הבנק להציע לבורסה לניירות ערך בתל אביב בע״מ, למכור את כל מניות הבנק בחברת הבורסה, ביום 27 באוגוסט 2018 הודיעה הבורסה לניירות ערך בתל אביב לבנק כי הושלמה עסקת המכירה של מניות הבורסה אשר היו בבעלות הבנק.
עובר למכירה החזיק הבנק ב-% 5.39 מהון המניות של חברת הבורסה, והציע את כולן למכירה. תמורת המכירה
הסתכמה בכ- 27.0 מיליוני ש״ח.

בהתאם לאמור לעיל ובהודעת הבורסה, מכירת מניות הבורסה המוחזקות בידי בנק ירושלים בע״מ הושלמה. הבנק רשם בגין המכירה רווח לפני מס בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2018 בסך של 27.0 מיליוני ש"ח.
4 ביום 1 בפברואר, 2018, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים מקבוצת כלל ביטוח (״הרוכשת״), על פיו מכר הבנק
בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת %50 מזכויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 600 מיליון ש״ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק במהלך תקופה מוגדרת שהוסכמה בין הצדדים (״תיק ההלוואות״).
יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת בחלק תיק ההלוואות שנמכר וזכויות הבנק בחלק שנותר בבעלותו תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו).
בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק ההלוואות שנותר בבעלותו.

138

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן (המשך)

ביום 21 בפברואר 2018 הושלמה העסקה ו-%50 מזכויות הבנק בתיק ההלוואות הומחו לרוכשת בהמחאת מכר בלתי

חוזרת, סופית וגמורה.

הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 10.7 מיליוני ש״ח אשר הוצגו בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
5 ביום 7 במאי 2018 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor’s Maalot כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על +ilA, ואת תחזית הדירוג החיובית .

6 ביום 27 במרץ, 2018, ובהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק, שלח יו"ר הדירקטוריון מכתב לדירקטוריון בנק דקסיה ישראל בע"מ (להלן: "בנק דקסיה") שבו הודיע דירקטוריון הבנק את רצונו להיכנס עם דירקטוריון בנק דקסיה בזמן הקרוב לתהליך של בחינה ומו"מ ביחס לביצוע רכישה ע"י בנק ירושלים של %100 ממניות בנק דקסיה ע"י הבנק ולאחר מכן מיזוגו עם בנק ירושלים (להלן: "העסקה"). בהמשך לכך, התקבלה תשובת דירקטוריון בנק דקסיה ביום 17 באפריל, 2018, לקבלת פרטים נוספים על העסקה המוצעת. בתשובה למכתב הנ"ל, שלח הבנק ביום 6 במאי, 2018, מכתב נוסף לבנק דקסיה בקשר לתהליך הבחינה והמו"מ ביחס לעסקה ובו הצעה לדון בהקדם בישיבה בין הצדדים בנושא. כפי שצוין במכתב הנ"ל, עסקה כזו, ככל שיוסכם עליה, תהיה טעונה אישור האורגנים של הבנקים וכן אישור הרגולטורים כנדרש על פי דין.
ביום 9 ביולי 2018 פרסם בנק דקסיה על קבלת בקשה לכניסה למו"מ למיזוג בין בנק דקסיה לבנק מרכנתיל בע"מ מקבוצת דיסקונט.
ביום 28 באוגוסט 2018 הגיש הבנק לדירקטוריון בנק דקסיה הצעה בלתי מחייבת למיזוג עם בנק דקסיה.
ביום 12 בספטמבר 2018 התקבל מכתב בידי הבנק מאת יו"ר בנק דקסיה, לפיו בנק דקסיה אינו רואה מקום להמשיך ולדון בהצעת הבנק הודיע הבנק כי ישקול את המשך צעדיו בנושא.
ביום 7 בנובמבר 2018 בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק בעניין, הבנק שיגר פנייה לדירקטוריון בנק דקסיה, ובפנייתו הציג הצעה משופרת למיזוג (בדרך של "מיזוג משולש הפכי") בין הבנק לבין בנק דקסיה. ההצעה המשופרת נערכה על בסיס ממצאי אנליזה כלכלית של פירמת הייעוץ הפיננסי גיזה זינגר אבן בע"מ, שתמציתם הובעה במסגרת אישור פירמת הייעוץ האמורה שצורף לפניית הבנק לבנק דקסיה. במסגרת הפנייה האמורה הציע הבנק, בין היתר, כי הצדדים יפגשו וידונו בהצעה המשופרת על מנת שזו תוכל להתגבש לכלל הסכם מחייב שיאושר על ידי האורגנים המתאימים (וכמובן הרשויות המוסמכות), לטובת כלל הצדדים הרלבנטיים, וביקש לקחת חלק בכל מהלך למכירת בנק דקסיה, הכל כמובע בפנייה.
ביום 14 בנובמבר 2018 , התקבל בידי הבנק מכתב מטעם דירקטוריון בנק דקסיה, לפיו בנק דקסיה דן בהצעת הבנק
והחליט, בהתבסס, בין היתר, על חוות דעת כלכליות, כי הצעת הבנק נחותה מההצעה המוצעת לבעלי המניות על יד י קבוצת דיסקונט ובכלל זה התמורה שעל פי הצעת הבנק נמוכה משמעותית מההצעה הנ"ל, וכי היא מעוררת קשיים נוספים וכוללת תנאים וסייגים אחרים אשר אינם מקובלים על דירקטוריון בנק דקסיה. לנוכח כך הודיע דירקטוריון בנק דקסיה כי החליט לדחות את הצעת הבנק.
עוד יצוין, כי למיטב ידיעת הבנק, בהתאם לדיווח מיידי שפרסם בנק דקסיה ביום 14 בנובמבר 2018, ביום 13 בנובמבר 2014 נחתם הסכם מיזוג, במסגרתו, בכפוף להתקיימות התנאים המתלים הקבועים בו, יתמזג בנק דקסיה עם ולתוך בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, כנגד תשלום לבעלי מניות בנק דקסיה של תמורה במזומן בסך של 758.59 ש"ח למניה ובסך כולל של 669,759,111 ש"ח (בכפוף למנגנון תוספת תמורה ככל שמועד השלמת המיזוג יחול לאחר 1 באפריל 2019). על פי הדיווח האמור של בנק דקסיה נקבעה שורת תנאים מתלים, ובהם אישורים רגולטוריים ואישור האסיפה הכללית של בנק דקסיה, אשר המועד האחרון לקיומם, אם לא יוארך בהסכמת הצדדים, נקבע ליום 1 ביוני 2019. הבנק שוקל את צעדיו לנוכח האמור לעיל.
7 ביום 31 באוקטובר 2018 נחתם הסכם בין הבנק לבין מיטב דש גמל ופנסיה בע״מ (בעבור קופות הגמל המנוהלות על ידה) ("הרוכשת"), על פיו, מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת %80 מתיק אשראי צרכני שסכומו הכולל כ – 180 מיליון ש״ח (״תיק ההלוואות״). יתרת תיק ההלוואות (%20) נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק ממשיך לתפעל את תיק ההלוואות באופן ולפי אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל אשראי צרכני עבור עצמו, לרבות את חלק תיק האשראי שנותר בבעלותו, והכל בהתאם להסכם שנחתם, ולפי ההוראות שסוכמו בו, כאשר לרוכשת זכות, בכל עת, להתקשר עם גורם מתפעל אחר.
על בסיס הערכות ראשוניות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר, באופן ישיר, ברווח של כ-5 מליון ש״ח (לפני מס) בדוחות לשנת 2018, בגין עסקה זו.

139

ביאורים לדוחות הכספיים

ממשל תאגידי

ביקורת ופרטים נוספים
על עסקי התאגיד הבנקאי
ואופן ניהולם

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

142

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

הדירקטוריון 145
נושאי משרה בכירה 145

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים 145
המבקר הפנימי 146
מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים 146
עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל 146
דירוג האשראי של הבנק 148
נספח – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות
והוצאות ריבית 149

143

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגד הבנקאי ואופן ניהולם - תוכן עניינים

144

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה הדירקטוריון 8 דירקטורים, מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, התשנ“ט – 1999 (”חוק החברות“) שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 (”הוראה 301“) וכן דירקטורית אחת בלתי תלויה לפי חוק החברות שהנה גם דירקטורית חיצונית לפי הוראה 301. מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי 2017 ולפיה דירקטוריון תאגיד בנקאי יורכב מלוא יותר מ-10 דירקטורים. להלן, השינויים שחלו החל מחודש ינואר בהרכב הדירקטוריון כפי שפורט בדוח השנתי לשנת 2017 (החל מעמוד 231): סיימו כהונתם: ד“ר נורית קראוס ביום 28 בינואר, 2018 (דירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות ודירקטורית חיצונית לפי הוראה 301), מר רם הרמלך ביום 14 בספטמבר, 2018 ומר משה באואר ביום 29 בספטמבר, 2018.
מינוי לכהונה נוספת: מר יהודה אורבך החל ביום 13 בספטמבר, 2018 את כהונתו השנייה כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 לאחר שמינויו אושר על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 27 באוגוסט, 2018 והתקבל אישור המפקחת על הבנקים כי אין לה התנגדות למינויו.
ביום 18 בנובמבר, 2018 אישרה האסיפה כללית של בעלי המניות של הבנק את חידוש כהונתם של הדירקטורים המכהנים (שאינם חיצוניים) ה"ה זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל וליאור בן עמי. המפקחת על הבנקים אישרה כי אין לה התנגדות למינויים של ה"ה זאב נהרי, זלמן שובל וגדעון שובל כאמור לעיל. מינויו של מר ליאור בן עמי כפוף לכך שהמפקחת על הבנקים לא הודיעה על התנגדותה למינוי בתוך מנין הימים הקבוע בסעיף 11א לפקודת הבנקאות, 1941 או הודיעה על הסכמתה למינוי.

במהלך החודשים ינואר-ספטמבר קיים דירקטוריון הבנק 13 ישיבות מליאה ו- 32 ישיבות של וועדות הדירקטוריון. עוד התקיימו 2 הדרכות דירקטורים

נושאי משרה בכירה

ביום 28 בפברואר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של עו“ד אודליה ניסן לקצינת הציות והאחראית למניעת
הלבנת הון, בכפיפות לעו“ד שרית וייסטוך, סמנכ“ל, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה.
ביום 28 בפברואר, 2018, הודיעה גב‘ דפנה לנדאו, סמנכ“ל, מנהלת הסיכונים הראשית, מנהלת חטיבת הסיכונים וכן חברת
הנהלה על סיום עבודתה בבנק. גב‘ לנדאו חדלה לכהן כנושאת משרה בבנק ביום 31 במאי, 2018.
ביום 27 במרץ, 2018, אישר דירקטוריון הבנק את המינויים הבאים:
מינויו של מר מריו ויינגורטין לסמנכ“ל, מנהל חטיבת משאבים וחבר הנהלת הבנק (במקומו של מר מיכאל טייר שסיים לכהן בתפקיד זה ביום 31 במרץ, 2018), בכפוף לכך שהמפקחת על הבנקים לא הודיעה על התנגדותה למינוי או שהודיעה על הסכמתה, ביום 30 באפריל, 2018 התקבלה הודעת המפקחת על הבנקים כי אין לה התנגדות למינויו. מר וינגורטין החל לכהן בתפקידו במועד הנ"ל.
מינויו של מר אריאל לוינגר לסמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי, מנהל חטיבת הסיכונים וכן חבר הנהלה, בכפוף לכך שהמפקחת על הבנקים לא הודיעה על התנגדותה למינוי או שהודיעה על הסכמתה. ביום 7 במאי, 2018 התקבלה הודעת המפקחת על הבנקים כי אין לה התנגדות למינויו. מר לוינגר החל לכהן בתפקידו ביום 1 ביוני, 2018.
גב' הגר פרץ-דיין מונתה לסמנכ"ל, מנהלת אגף שיווק, אסטרטגיה ופיתוח עסקי וחברת הנהלה.
מר משה עומר, מנהל החטיבה הפיננסית וחבר הנהלת הבנק מונה למשנה למנכ"ל (קודם למינוי כיהן כסמנכ"ל בתפקיד הנ"ל).
ביום 13 בספטמבר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר מריו ויינגורטין, מנהל חטיבת משאבים וחדשנות וחבר הנהלת הבנק, למשנה למנכ"ל (קודם למינוי כיהן כסמנכ"ל בתפקיד הנ"ל).

עסקאות עם בעל שליטה

ביום 11 בינואר, 2018 אישרה ועדת הביקורת קריטריונים לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות לעסקאות בנקאיות שאינן חריגות וכן קריטריונים להגדרת עסקאות שאינן בנקאיות זניחות ושאינן זניחות. תוקף ההחלטה יהיה עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2018.

לפרטים אודות בעלי שליטה ותרשים מבנה החזקות בבנק ראה הצגה בדוח הכספי המבוקר לשנת 2017, עמוד 246.

145

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2017.
תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2018 אושרה בועדת ביקורת ביום 11 בדצמבר 2017, ובדירקטוריון ביום
27 בדצמבר 2017.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2017 נדון בועדת ביקורת ביום 25 בינואר 2018, ובדירקטוריון ביום 27 בפברואר
.2018

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע“מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע“מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו“ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים. פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות הבת של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן. בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח), וכן להנחיות משרד האוצר המסדירות את פעילותו של הבנק כעושה שוק באג“ח ממשלתיות.
עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.
חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואת דיור, דיני הערבות וכו‘.
בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.
פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים. הבנק וחברות הבת שלו פועלים בהתאם לחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.
במסגרת החקיקה, נקבעה בחלק מהחוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2017 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2017.
להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס‘ 363
ביום 24 לאפריל 2018 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס‘ 363 שעניינה ניהול סיכוני סייבר בשרשרת אספקה. ההוראה מסדירה את האחריות המוטלת על הבנק לעבודה מאובטחת מול הספקים החיצוניים המהותיים, ואת חובותיו לניהול סיכוני סייבר הולמים בפעילות ספקים אלו בחצרותיהם, בחצרי הבנק ובממשקים של אותם ספקים עם הבנק. ספק מהותי - גורם חוץ הנותן לבנק שירותים בתחומים הקשורים לטכנולוגיית המידע, כגון: תמיכה ו/או תחזוקת מערכת מידע, אחסון נתונים רגישים מחוץ לחצרי הבנק, שירותי מיקור חוץ טכנולוגיים, וכד‘.
לפי ההוראה, על הבנק לקבוע עקרונות להתחייבות ספקים מהותיים בנושא ניהול סיכוני סייבר ולוודא עמידה בעקרונות אלו ולכלול התייחסות לכך בהסכם, לערוך אחת לתקופה מיפוי של הספקים המהותיים, לדווח להנהלת הבנק במקרה ונמצא ספק שאינו עומד בהתחייבותו ועוד.

146

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

תחילת ההוראה לא יאוחר מ 6 חודשים מיום פרסומה, והיא חלה גם על הסכמים שנחתמו עם ספק מהותי עוד לפני כניסתה לתוקף.
הבנק מיישם את ההוראה.

תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 367 ו- 420
ביום 25 במרץ 2018 פורסמו ונכנסו לתוקפם תיקונים להוראות נב“ת 420 - משלוח הודעות בתקשורת, ונב“ת 367 – בנקאות בתקשורת, אשר מסדירים את האפשרות לפתיחת חשבון מקוון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי ואימות חזותיים . בנוסף ניתנה בנב“ת 420 הקלה לשימוש בדוא“ל מהבנק ללקוח ללא הצפנה, ובכלל זה גם לגבי הודעות מכוח דין, בכפוף להערכת סיכונים מתאימה ובקרות נוספות כמפורט בהוראה.
הנב“תים הללו, בנוסחם המתוקן, מקלים על אופן ההתנהלות הנדרש מהבנק בקשר עם מתן שירותים באמצעים מקוונים, ומהווים פלטפורמה לפיתוח השירותים הדיגיטליים שנותן הבנק ללקוחותיו.

החוק לצמצום השימוש במזומן התשע"ח – 2018
ביום 18 במרץ 2018 פורסם ברשומות החוק לצמצום השימוש במזומן התשע“ח – 2018.
החוק קובע הגבלות לגבי האפשרות לתשלום במזומן, הן בקשר לעסקאות הנעשות עם עוסק והן לעסקאות הנעשות בין אנשים פרטיים. ההגבלות אינן חלות ישירות על מתן שירותים בנקאיים ללקוחות, אך הן משליכות על בדיקות שיבצע הבנק בגין כספי מזומן שיפקידו או ימשכו לקוחותיו.
כמו כן, החוק קובע הגבלות לגבי אפשרות ההסבה והסחירות של שיקים, ואוסר על בנק לפרוע שיקים מוסבים במקרים
מסויימים.

החוק יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2019, למעט ההוראות לפיהן תאגיד בנקאי אינו אמור לפרוע שיק אשר מתקיימות לגביו הגבלות המנויות בחוק, אשר יכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019.
הבנק נערך להטמעת החוק בהתנהלותו ובנהליו.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) בנושא הקלות למעבר בין בנקים
חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע“ח- 2018 פורסם ביום 14 במרץ 2018 ותחילתו 3 שנים מיום פרסומו.
על פי התיקון לחוק, הוטלה על הבנקים חובה להיענות לבקשת לקוח (יחיד וכן תאגיד מסוג שקבע הנגיד בכללים) להעביר את הפעילות הפיננסית שלו מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר. נקבע כי על הבנק המעביר ועל הבנק הקולט, לבצע את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבעה ימי עסקים.
על פי החוק, לנגיד בהסכמת שר האוצר, קיימת הסמכות לפטור באופן מלא או חלקי בנק בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו אינו עולה על %5 משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) מיישומו.
בנק ירושלים ביקש פטור מיישום המהלך. טרם התקבל אישור לפטור המבוקש.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח- 2018
ביום 5 במרץ 2018 אושר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע“ח- 2018 (להן: ”החוק החדש“) אשר צפוי להיכנס לתוקף בחודש ספטמבר 2019. החוק החדש מבטל את פקודת פשיטת הרגל וכן את הסעיפים הרלוונטיים לחדלות פירעון בפקודת החברות וקובע הוראות חדשות המשנות במידה רבה את דיני חדלות הפירעון.
בין היתר, מגדיר החוק מחדש את סכומי המינימום המאפשרים פתיחת הליכי חדלות פרעון, את סמכויות השיפוט המוסמכות לדון בהליכי חדלות פרעון של יחידים ותאגידים, את היקף ואופי הסכומים המובטחים בשעבוד צף ובשיעבוד קבוע, את הליכי מינוי כונס הנכסים האחראי על כינוס נכסי החייב, ועוד.
החוק החדש יחול על הליכי חדלות פירעון שהחלו לאחר מועד כניסתו לתוקף (ספטמבר 2019), גם אם נעשים בהסתמך על שעבודים קבועים שנוצרו לפני מועד פרסום החוק. שעבודים צפים שייכרתו עד יום התחילה של החוק יידונו לפי הדין הקיים אם הם מבטיחים, בין השאר, אשראי שניתן לפני יום התחילה.
הבנק לומד את הוראות החוק ובוחן את ההתאמות אותן נדרש לבצע בהתנהלותו כתוצאה מהשינויים בדיני חדלות הפירעון כמתואר לעיל.

147

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

תיקון לחוק הגנת הצרכן – מענה טלפוני
ב-25 ליולי 2018 פורסם תיקון (מס‘ 57) לחוק הגנת הצרכן, אשר תיקן, בין היתר, את חוק הבנקאות (שירות ללקוח) וחייב כל בנק המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, לתת ללקוח מענה אנושי מקצועי, לכל היותר תוך 6 דקות המתנה. התיקון קבע עוד, כי המפקח על הבנקים רשאי לקבוע חריגות ממשך ההמתנה הנ“ל, אך עד כה טרם נקבעו הוראות של המפקח בעניין זה.
תחילתו של החוק החל מה 25/7/2019 (שנה מיום פרסומו).
הבנק נערך ליישום הוראת התיקון לחוק.

נב"ת A359 – מיקור חוץ
ביום 8.10.18 פורסם נב“ת A359 בנושא מיקור חוץ הקובע עקרונות והנחיות על פיהם נדרשים הבנקים לפעול כאשר הם מעבירים פעילויות שונות למיקור חוץ. כך למשל נקבעו חובות החלות על הדירקטוריון ועל ההנהלה של הבנק, בין השאר, בקשר עם האחריות הכוללת למיקור חוץ ואישור התקשרויות מהותיות (החלים על הדירקטוריון) ובקשר עם קביעת ואישור
מדיניות.

במסגרת הנב“ת בוטלה הוראה 359 העוסקת בקשרי תאגידים בנקאיים עם מתוכים ונקבעו בו הוראות לענין הפניית לקוחות לתאגיד הבנקאי.
תחולת הנב“ת החל מיום 31.3.20, אך הבנק רשאי ליישם את מרבית הוראות הנב“ת (למעט פניה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לבנק לקבלת, אשר מותנית בתחילת הפעילות של מאגר נתוני אשראי לפי חוק נתוני אשראי) לפני מועד התחולה, ככל שהוא עומד במלוא הדרישות לפי הנב“ת.
הבנק נערך ליישום הוראות הנב“ת.

הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203
ביום 15 במרץ 20118 פורסם חוזר המעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס‘ 203 מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית- סיכון אשראי, בהתאם לחוזר עודכן שיעור שקלול הלוואות המובטחות במלואן על ידי משכנתאות על נכס למגורים כך שנקבע משקל סיכון %60 להלוואות בשיעור מימון הגבוה מ-%60.

דירוג האשראי של הבנק
ביום 9 במאי 2017 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor’s Maalot) להלן: ”מעלות“) כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על +ilA, ומשנה את תחזית הדירוג לחיובית מיציבה.
דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי חברת הבת ירושלים מימון והנפקות מדורגים ברמה של -ilA. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל lll.
דירוג כתבי התחייבות הנדחים המותנים (COCO (אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל lll הוא ilBBB+ .

זאב נהרי גיל טופז

יו"ר הדירקטוריון מנהל כללי

22 בנובמבר, 2018

148

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2017

יתרה (2) הכנסות שיעורי יתרה (2) הכנסות שיעורי ממוצעת ריבית הכנסה ממוצעת ריבית הכנסה
מיליוני ש"ח אחוז מיליוני ש"ח אחוז
נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור (3) 9,795.0 129.0 (6) 5.37 9,628.6 100.7 (6) 4.25
פקדונות בבנקים 185.8 0.1 0.22 172.3 - -
פקדונות בבנקים מרכזיים 973.3 0.1 0.04 1,375.0 0.3 0.09
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (4) 955.3 1.3 0.55 524.3 0.7 0.54
אגרות חוב למסחר (4) 373.9 0.1 0.11 462.7 0.1 0.09
נכסים אחרים 3.4 - - 3.8 - -

סך כל הנכסים נושאי ריבית 12,286.7 130.6 4.32 12,166.7 101.8 3.39
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית 28.4 - - 31.9 - -
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5) 956.6 - - 1,045.1 - -
סך כל הנכסים 13,271.7 130.6 3.99 13,243.7 101.8 3.11

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו (1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים
סכומים מדווחים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון
סכומים מדווחים
לשלושה חודשים שהסתיימו לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2017

יתרה (2) הכנסות שיעורי יתרה (2) הכנסות שיעורי ממוצעת ריבית הכנסה ממוצעת ריבית הכנסה
מיליוני ש"ח אחוז מיליוני ש"ח אחוז
התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור 8,857.1 21.1 0.96 9,030.0 11.6 0.51
לפי דרישה 1,071.9 0.1 0.05 1,545.9 0.4 0.11
לזמן קצוב 7,785.2 21.0 1.08 7,484.1 11.2 0.60
פקדונות מבנקים 34.9 0.5 5.85 37.5 0.3 3.24
פקדונות הממשלה 217.5 0.1 0.18 317.5 - -

אגרות חוב 1,687.9 12.1 2.90 1,400.0 2.2 0.63

סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית 10,797.4 33.8 1.26 10,785.0 14.1 0.52
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית 1,493.4 - - 1,498.4 - -
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7) 97.9 - - 142.9 - -
סך כל ההתחייבויות 12,388.7 33.8 1.10 12,426.3 14.1 0.45
סך כל האמצעיים ההוניים 883.0 817.4
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים 13,271.7 - 13,243.7 -

פער הריבית 3.06 2.87

תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית 12,286.7 96.8 3.19 12,166.7 87.7 2.9

הערות בסוף הנספח.

149

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

לתשעה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2017

יתרה (2) הכנסות שיעורי יתרה (2) הכנסות שיעורי ממוצעת ריבית הכנסה ממוצעת ריבית הכנסה
מיליוני ש"ח אחוז מיליוני ש"ח אחוז
נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור (3) 9,694.6 393.1 (6) 5.44 9,598.8 347.7 (6) 4.86
פקדונות בבנקים 170.2 0.1 0.08 178.9 - -
פקדונות בבנקים מרכזיים 1,193.9 0.8 0.09 1,312.4 0.9 0.09
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (4) 810.3 3.2 0.53 703.1 2.3 0.44
אגרות חוב למסחר (4) 441.9 0.2 0.06 524.5 0.3 0.08
נכסים אחרים 1.8 - - 3.4 - -

סך כל הנכסים נושאי ריבית 12,312.7 397.4 4.33 12,321.1 351.2 3.82
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית 29.0 - - 32.5 - -
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5) 875.6 - - 1,230.5 - -
סך כל הנכסים 13,217.3 397.4 4.03 13,584.1 351.2 3.48

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו (1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים
סכומים מדווחים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון
סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2017

יתרה (2) הכנסות שיעורי יתרה (2) הכנסות שיעורי ממוצעת ריבית הכנסה ממוצעת ריבית הכנסה
מיליוני ש"ח אחוז מיליוני ש"ח אחוז
התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור 8,858.7 70.7 1.07 9,082.4 54.5 0.80
לפי דרישה 1,146.9 0.4 0.05 1,494.2 0.6 0.05
לזמן קצוב 7,711.8 70.3 1.22 7,588.2 53.9 0.95
פקדונות מבנקים 36.9 1.6 5.82 41.9 1.4 4.48
פקדונות הממשלה 216.9 0.2 0.12 434.5 0.2 0.06

אגרות חוב 1,705.9 39.4 3.09 1,465.8 26.4 2.41

סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית 10,818.4 111.9 1.38 11,024.6 82.5 1.00
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית 1,434.7 - - 1,512.1 - -
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7) 99.9 - - 171.1 - -
סך כל ההתחייבויות 12,353.0 111.9 1.21 12,707.8 82.5 0.86
סך כל האמצעיים ההוניים 864.3 814.2
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים 13,217.3 - 13,522.0 -

פער הריבית 2.95 2.82

תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית 12,312.7 285.5 3.10 12,321.1 268.7 2.92

הערות בסוף הנספח.

150

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו (1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2017
הכנסות/ שיעורי הכנסות/ שיעורי

יתרה (2) (הוצאות) הכנסה יתרה (2) (הוצאות) הכנסה ממוצעת ריבית (הוצאה) ממוצעת ריבית (הוצאה)
מיליוני ש"ח אחוז מיליוני ש"ח אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי ריבית 8,130.9 81.1 4.05 7,640.4 73.4 3.90
סך התחייבויות נושאות ריבית 7,347.7 (14.9) (0.81) 7,055.0 (11.5) (0.65)
פער הריבית 3.24 3.25

מטבע ישראלי צמוד למדד
סך נכסים נושאי ריבית 2,996.5 39.4 5.36 3,269.9 19.0 2.34
סך התחייבויות נושאות ריבית 2,699.1 (16.4) (2.45) 2,820.1 (0.2) (0.03)
פער הריבית 2.91 2.31

מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי ריבית 1,159.3 10.1 3.53 1,256.4 9.4 3.03
סך התחייבויות נושאות ריבית 750.6 (2.5) (1.34) 909.9 (2.4) (1.06)
פער הריבית 2.19 1.97

סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי ריבית 12,286.7 130.6 4.32 12,166.7 101.8 3.39
סך התחייבויות נושאות ריבית 10,797.4 (33.8) (1.26) 10,785.0 (14.1) (0.52)
פער הריבית 3.06 2.87

הערות בסוף הנספח.

151

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו (1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2017
הכנסות/ שיעורי הכנסות/ שיעורי

יתרה (2) (הוצאות) הכנסה יתרה (2) (הוצאות) הכנסה ממוצעת ריבית (הוצאה) ממוצעת ריבית (הוצאה)
מיליוני ש"ח אחוז מיליוני ש"ח אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי ריבית 8,098.1 234.1 3.87 7,657.6 214.4 3.75
סך התחייבויות נושאות ריבית 7,121.3 (42.0) (0.79) 7,075.8 (36.0) (0.68)
פער הריבית 3.08 3.07

מטבע ישראלי צמוד למדד
סך נכסים נושאי ריבית 3,031.1 133.7 5.92 3,321.7 108.6 4.38
סך התחייבויות נושאות ריבית 2,808.3 (62.3) (2.97) 3,001.7 (40.8) (1.81)
פער הריבית 2.95 2.57

מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי ריבית 1,183.5 29.6 3.35 1,341.8 28.2 2.81
סך התחייבויות נושאות ריבית 888.8 (7.6) (1.14) 947.1 (5.7) (0.80)
פער הריבית 2.21 2.01

סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי ריבית 12,312.7 397.4 4.33 12,321.1 351.2 3.82
סך התחייבויות נושאות ריבית 10,818.4 (111.9) (1.38) 11,024.6 (82.5) (1.00)
פער הריבית 2.95 2.82

הערות בסוף הנספח.

152

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו (1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות רי בית

סכומים מדווחים

לשלושה החודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימ ו
ביום 30 בספטמבר 2018 ביום 30 בספטמבר 2018

לעומת שלושה החודשים לעומת תשעה החודשים
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 שהסתיימו 30 בספטמבר 2017

גידול (קיטון) בגלל שינוי גידול (קיטון) בגלל שינוי
כמות מחיר שינוי נטו כמות מחיר שינוי נטו

מליוני ש"ח מליוני ש"ח

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור בישראל 2.2 26.1 28.3 3.9 41.5 45.4

נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל 0.5 - 0.5 0.3 0.5 0.8

סך הכל הכנסות הריבית 2.7 26.1 28.8 4.2 42.0 46.2

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור בישראל (0.4) 10.0 9.6 (1.8) 18.0 16.2

התחייבויות נושאות ריבית אחרות 2.0 8.1 10.1 5.3 7.9 13.2

סך כל הוצאות הריבית 1.6 18.1 19.7 3.5 25.9 29.4

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומ יות).
(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף
"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.9.2018 ו- 30.9.2017 בסך (0.6) מיליון ש"ח
ו- 0.7 מיליון ש"ח, בהתאמה ולתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30.9.2018 ו- 30.9.2017 בסך (2.0) מיליון ש"ח ו-2.5 מיליון ש"ח, בהתאמה.
(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
(6) עמלות בסך 0.6 מיליוני ש"ח, 0.9 מיליוני ש"ח, 2.0 מיליוני ש"ח ו-1.3 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים ותשעה
חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2018 ו- 30.9.2017 בהת אמה.

(7) לרבות מכשירים נג זרים.
(8) תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבי ת.
(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

153

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

154

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

155

אינדקס ומילון מונחים

למילון המונחים ששימשו בעריכת דוח זה, ראה בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2017 (עמודים 312-317).

אינדקס

א נ

אשראי לציבור 9, 13, 21, 37, 38, 39, 40, 69, 75, 77, ניירות ערך 9, 12, 13, 20, 21, 22, 29, 51, 59, 61, 74,
,92 ,93 ,94 ,95 ,108 ,109 ,110 ,111 ,112 ,113 ,114 ,115 ,75 ,77 ,78 ,81 ,82 ,83 ,84 ,86 ,87 ,88 ,89 ,90 ,91 ,100
,116 ,117 ,118 ,119 ,120 ,121 ,122 ,123 ,124 ,125 ,126 ,107 ,127 ,128 ,129 ,130 ,131 ,132 ,133 ,134 ,135 ,138
,127 ,128 ,129 ,130 ,131 ,132 ,149 ,150 ,153 155 ,146 ,153 155

ב נכסי סיכון 23, 82, 98, 108, 109, 110, 111, 112, 155
בנק ישראל 14, 17, 24, 26, 34, 35, 47, 51, 143, 146, ס
155 סייבר 14, 34, 60, 146, 155
ד סיכון נזילות 22, 58, 155
דירקטוריון 15, 16, 23, 24, 26, 34, 43, 50, 56, 57, 59, סיכון ציות 14, 155
63, 79, 90, 98, 138, 139, 145, 155 סיכון רגולטורי 14, 155
ה סיכון שוק 23, 51, 155

הון כולל 23, 24, 98, 155 סיכון תפעולי 23, 60, 98, 155

הון רובד 9, 23, 24, 25, 98, 99, 155 ע
הוצאות 13, 16, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39, 40, עמלות 13, 73, 83, 101, 146, 153, 155
,73 ,77 ,80 ,84 ,85 ,87 ,95 ,107 ,108 ,109 ,110 ,111

112, 113, 114, 115, 138, 151, 152, 153, 155, פ
הוצאות בגין הפסדי אשראי 13, 19, 30, 32, 37, 38, 39, פחת 77, 155
40, 73, 77, 95, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, פיקדונות הציבור 9, 22, 58, 59, 69, 75, 77, 84, 96, 108,
,114 ,115 155 ,109 ,110 ,111 ,112 ,127 ,128 ,129 ,131 ,132 155
הכנסות מימון שאינן מריבית 20, 69, 85, 87, 139, 155 ר
הלימות הון 9, 23, 24, 69, 98, 99, 155 רווח והפסד 13, 56, 57, 69, 73, 79, 80, 81, 82, 83, 87,
הפרשה להפסדי אשראי 13, 21, 38, 39, 40, 50, 75, 92, 90, 136, 155
93, 94, 95, 113, 114, 115, 126, 153, 155 רווח כולל 20, 23, 76, 88, 89, 90, 153, 155

הפרשה למיסים 20, 73, 108, 109, 110, 111, 112, 155 רווח נקי 13, 23, 29, 31, 32, 73, 74, 76, 77, 108, 109,
י 110, 111, 112, 155

יחס מינוף 9, 25, 99, 155
מ
מגבלות 9, 14, 24, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 49, 50, 51,
,57 ,59 ,106 ,138 ,143 ,146 ,155
מיסים נדחים 77, 98, 155
מכשירים נגזרים 19, 22, 38, 39, 40, 56, 57, 75, 77, 81,
,85 ,102 ,103 ,104 ,105 ,106 ,127 ,128 ,129 ,130 ,131
,132 ,133 ,134 ,135 ,153 155
משכורות 13, 73, 155
משכנתאות 15, 137, 148, 155

אינדקס ומילון מונחים

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סקטור נדל"ן
רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית
רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים
רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה - רוממה
רח' שמגר 21, ירושלים

סניף תל אביב
רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע
רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה
רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק
רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשדוד
רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון
רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף פתח תקוה
רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

156

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018

סניף נתניה
רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית
רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף קיריון
דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת
מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין
קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל
רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם
קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף אלעד
רח' רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

סניף בית שמש
רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש

סניף ביתר עלית
רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

157

סניפי הבנק

כתובתינו באינטרנט:

il.co. bankjerusalem. www